

Ime in priimek:

Romana Tomc

Starost:

51

Izobrazba:

Univerzitetna diplomirana ekonomistka

Kraj rojstva:

Ljubljana

Članstvo v politični stranki:

Da, v stranki SDS (od 2011)

Bruto mesečni osebni dohodek in kaj ta dohodek je (plača, pokojnina, honorarji...?):

Bruto mesečna plača poslanca je 8.484,05 evra.

Vaše premoženje – nepremičnine, avtomobili in druga prevozna sredstva, delnice, zlato, umetnine:

Hiša, dva osebna avtomobila, nimam nobenih delnic niti zlata ali umetnin večje vrednosti.

Prihranki in kje oziroma v čem jih imate (denar na banki, kateri, tudi v kakšni tuji, v umetninah, zlatu...?):

Denar na banki, doma in v tujini. Omenjanje imen bank ne bi bilo korektno, vse podatke ima KPK.

Imate kakšen račun v tujini?

Da, delno živim v Belgiji, zato je račun v tujini obvezen.

Ste zadolženi? Kje in za kakšen namen?

Nimam kreditov, imam leasing za avto.

Hobiji:

Trenutno zapostavljeni, sicer pa ples, urejanje vrta, smučanje.

Družina:

Imam veliko družino. Težko naštejem vse, za to vprašanje naj se omejim na sina Matevža, hči Marušo in partnerja Andreja.

Najljubša knjiga in zakaj prav ta?

Nisem človek ene knjige, ene skladbe in enega filma. Izbor najljubših je odvisen od počutja in trenutnega življenjskega utripa. Trenutno sta na moji nočni omarici dve knjigi in sicer malo lahkotnejša za sprostitev Ob tebi in Aristotelova Nikomahova etika za razmislek o vrednotah življenjskih modrostih. Amapk počivata.

Najljubša skladba in zakaj prav ta?

Podobno kot pri knjigah. Odvisno od razpoloženja in okolja, v katerem sem - skladb, ki so mi všeč je mnogo - od popularne glasbe do klasične. Med mojim ožjim izborom, ki ga poslušam v avtu je kakšnih 100 skladb.

Najljubši film in zakaj prav ta?

Enako. Nimam najljubšega filma. Zelo redko tudi uspem pogledati film v celoti. Zadnji, ki sem ga, in to ne prvič, je bil Kraljev govor. Vedno znova me navduši zaradi svoje sporočilne vrednosti in tudi zaradi odlične igre.

Zakaj kandidirate za predsednika RS? Prosimo za tri stavke.

Ker si želim več spoštovanja in sodelovanja med ljudmi, kar je tudi vodilo moje kandidature. Mislim, da še nismo izrabili priložnosti, da bi demokracijo v polni meri zaživel, to je, da bi dopuščali različnost in prav v soočanju in polnem sobivanju z njo spoznali v njej priložnost za rast gmotne in duhovne blaginje vseh ljudi.

Vrednote, ki jih zagovarjate v svojem življenju, so...?

Poštenost, odgovornost, sodelovanje, spoštovanje, svoboda, ljubezen.

Kaj bodo trije najpomembnejši cilji mandata, če zmagate?

Nimam posebnega programa, saj ne kandidiram za predsednico vlade. Zavedam se pristojnosti, zato so mi bolj kot formalni, pomembni vrednostni cilji. Kot najpomembnejšega postavljam cilj, ki izhaja iz besed, ki so zapisane v mojem sloganu. Spoštovanje in sodelovanje. Kot predsednica bom generator in poubudnik normalizacije slovenskega političnega prostora. Delala bom za ljudi in z ljudmi. Vse ostalo pride s tem. Če dosežem ta cilj, bo to zmaga za Slovenijo.

Kateri svetovni ali domači voditelj vam je najbližje in zakaj?

Tudi tu, tako kot pri kot pri ostalih »najljubših« izbirah, ni ene osebe, ki bi jo lahko izbrala kot najboljšo, najbižjo. Brala in slišala sem o izjemnih voditeljih, o ljudeh s karizmo, o državnikih in strategih. Nikogar ni, ki bi mi bil najbližje, veliko jih je za katere bi lahko rekla, da so naredili nekaj dobrega za svet ali za svojo domovino.

Kateri predsednik RS je doslej najboljšo opravil svoje delo in zakaj?

Glede na to, da kandidiram za predsednico, bom rekla takole. Vsak predsednik do sedaj bi lahko bil pri svojem delu boljši. Tisto, kar so pustili za izboljšavo, bo moja naloga.

Mora biti predsednik vrhovna moralna avtoriteta v državi?

Da, mora biti avtoriteta v vsakem pomenu besede.

V kakšni kondiciji je trenutno Slovenija? Prosimo za tri stavke.

Statistično gledano so podatki dobri, vendar to še ne pomeni, da je dobra tudi kondicija. Ta je izjemno slaba, ker se pod površjem skrivajo težki strukturni problemi. Ne glede na vse, ni razloga za pesimizem, vendar za izhod iz tega nezavidljivega stanja potrebujemo vlado, ki bo vedela za vizijo, cilji ter energijo in močjo, da to uresniči.

V kakšni kondiciji je trenutno severovzhodna Slovenija in kako si boste konkretno prizadevali za njen nadaljnji razvoj?

Regija že več let izstopa po eni izmed višjih stopenj brezposelnosti, obenem pa se ta regija v veliki meri srečuje z begom delovne sile v sosednjo Avstrijo, v enem delu tudi na Madžarsko. To je razumljivo, saj si ljudje iščejo možnosti in zaposlitve drugod, v kolikor je ne najdejo doma. Žal jih država nato kaznuje še z dodatno obdavčitvijo. Ena velikih težav v regiji je tudi nedokončana izgradnja UC Ptuj in pa izgradnja hitre ceste Ptuj – Ormož. Gre za dva velika projekta, ki čakata na realizacijo. Predsednik republike žal nima konkretnih vzvodov, s katerimi bi lahko konkretno prispeval za razvoj regije. Kar pa lahko omogoči, pa je širša razprava o težavah, ki jih regija ima in morebiti tudi potem posluš vlade, da se posveti tudi

konkretnih težavam in izzivom, kajti vlada je tista, ki lahko z izvršilno močjo uresničuje ter premaguje in pomaga pri reševanju ovir v posameznih regijah.

Je Maribor v tej državi zapostavljen, Ljubljana privilegirana?

Da. Čeprav sem Ljubljančanka in rada živim v našem glavnem mestu sem zagovornica decentralizacije. Ljubljana kot glavno mesto je deležna drugačne obravnave. Ne gre pa samo za Maribor, gre tudi za vsa druga mesta in občine, ki so v depriviligiranem položaju. Slovenija je premajhna, da bi si lahko privoščili kaj takega.

Bi mandat za sestavo vlade najprej v vsakem primeru podelili relativnemu zmagovalcu volitev?

Najbrž ne, če ta zanesljivo ne bi mogel sestaviti vlade. Sicer pa da.

V kakšnem primeru se mora predsednik javno oglasiti in opredeliti do aktualnih vprašanj?

Če predsednik resnično živi in diha z ljudmi, potem ve za vse težave in ima mnenje o vsem. Ni pa nujno, da se tudi oglašava ves čas. Prav gotovo pa se mora oglasiti takrat, ko gre za ključna vprašanja razvoja države, vzpostavitve in ohranitve državnosti, enotnosti naroda in tudi ob vprašanjih, ki so pomembna za ohranitev sočutja ter sodelovanja med ljudmi.

Kdaj ste bili nazadnje dobrodelnin in kaj ste naredili?

Letos junija. Darovala sem za družine v stiski.

So kvote slovenske glasbe v televizijskih in radijskih programih potrebne?

Nasploh nisem pristaš kvotnih sistemov, ampak najbrž tako kot v kotnem sistemu v zvezi z zastopanjem žensk v politiki, je tudi na tem področju tak sistem še vedno potreben. Upam, da kmalu ne bo več.

Podpirate prihod Uberja v Slovenijo?

Da, seveda. Podpiram. Jasno pa je, da je treba ustrezno urediti davčno okolje ter vprašanje socialne varnosti.

Podpirate točenje alkohola na športnih prireditvah?

Nimam nič proti točenju alkohola, ne podpiram pijančevanja.

Vas moti ime Komunajzer na steklenicah piva?

Ne. Verjamem v trg, ki naredi svoje. Kogar moti, piva s tem imenom ne bo kupoval. Tisti, ki ga prodaja pa bo presodil ali to ime bolj škoduje ali koristi prodaji. Sicer pa se mi zdi to ime zdi slabšalnica s katero imajo probleme tisti, ki se v tem prepoznajo. Če se čutijo prizadete, potem je prav, da se pritožijo.

Podpirate posvojitve v istospolnih partnerstvih?

Ne.

Bi legalizirali marihuano za osebno uporabo?

Premalo vem o zdravstveni dobrobiti te substance, zato bi to odločitev prepustila strokovnjakom, zdravnikom. Za uporabo, ki ustvarja privid zadovoljstva, pa je ne bi legalizirala, saj sem proti ubiranju bližnjic in zatekanju k škodljivim razvadam

Naj komisija za preprečevanje korupcije ostane?

Da. KPK sama po sebi ni težava, prav tako niso težava druge institucije per se. Kot država moramo imeti institucije, ki naj bi skrbele za to, da v državi vlada večji red, da se slišijo stiske ljudi, da skrbijo za nadzor nad drugimi institucijami, itd. Pogoji, da lahko uresničujejo svojo pozitivno vlogo je, da so neodvisne. Žal v praksi ni vedno tako. Tako KPK, kot ostale

podobne institucije se izrabljajo v politične za odstanitev moteči h faktorjev. Ta je tisto, kar bi morali spremeniti.

Sedi v slovenskih zaporih kdo, ki bi ga pomilostili, in če, kdo?

V tem trenutku nimam podatkov o tem, kdo vse sedi v slovenskih zaporih, prav gotovo pa tudi kdo, ki je žrtev sistema. O prosameznih primerih bi se seveda najprej dobro pozanimala, zato je odgovor na to vprašanje brez ustreznih informacij nemogoč.

Kdo si zasluži državno odlikovanje, pa ga še ni dobil, in katerega? Komu torej ga boste dali vi, če boste zmagali na volitvah in zakaj?

Morda komu, ki mi v tem trenutku sploh ne pride na misel. Vsekakor nekomu, ki ima res izjemne zasluge. Veliko, ki jih cenim, je odlikovanja že dobilo. Prav gotovo pa se najde še kdo, ki so ga doslej spregledali.

V kakšnih okoliščinah ne bi podpisali zakona, ki ga je sprejel DZ, pa čeprav bi to pomenilo avtomatično ustavno obtožbo?

Ne verjamem, da lahko pride do takšne situacije. Zakone sprejema 90 poslancev od katerih se pričakuje tehten razmislek preden sprejmejo neko odločitev. Seveda je odločitev z vsemi posledicami terja tudi njihovo odgovornost. Tudi, če se z odločitvijo na osebni ravni ne vbi strinjala, to ne pomeni, da zakona ne bi podpisala.. Če bi bilo tako, potem Državnega zbora kot ene izmed veje oblasti sploh ne potrebujemo. To bi bil konec parlamentarne ureditve kot jo poznamo.

Katerega od aktualnih/aktivnih slovenskih politikov najbolj cenite in zakaj? In katerega najmanj in zakaj? (če ste politik, sebe ne smete navesti)

Tako kot pri vseh vprašanjih doslej ne bom izpostavljala nobenega imena. Nisem nikogaršnji oboževalec, vsakogar cenim po tem kar jih je naredil. V zgodovini naše države jih je bilo veliko takšnih, katerih dejanja se bodo za vedno zapisala v zgodovino. Prav tako ni nikogar, ki bi ga najmanj cenila.

Katero oceno od 1 do 5 dobi od vas Slovenska vojska in zakaj?

Eno je vojska kot organizacija, drugo vojaki kot ljudje. Zato so ocene različne. Vojaki 5, vojska kot organizacija 1.

Nekaj novih ustavnih sodnikov boste morali predlagati v vaši petletki. Po kakšnih kriterijih boste to naredili?

Po najvišjih, ker gre za najvišje avtoritete. Tudi pri ostalih imenovanjih bom previdna in pravična. Predlagala bom samo najboljše. Pri tem me bodo vodile ustavne norme in zakonodaja, izjemno je pomembna tudi strokovna kredibilnost posameznega kandidata, njegov ugled in strokovna avtoriteta v družbi, prav tako pa tudi spoštovanje človekovih pravic.

Javno in zasebno zdravstvo, samo javno, samo zasebno ...?

Oboje, a med njima mora biti jasna ločnica in transparentnost.

Če bi bila odločitev vaša, bi Magna imela lakirnico v Sloveniji? Če da, zakaj, če ne, zakaj. // Lahko tudi: ali podpirate prihod Magne v Slovenijo; zakaj da oziroma zakaj ne?
Sem velik zagovornik tujih investicij. Menim, da jih Slovenija nujno potrebuje. Tudi Magna bi bila lahko zelo pozitivna zgodba, vendar jo, žal, spremlja izjemno veliko čudnih potez, neodgovorjenih vprašanj in pomislekov. Ne želim si, da bi bila Slovenija zanimiva za tuje

vlagatelje samo, če bi jih privabila s posebnimi pogoji in visokimi subvencijami. Vsi podjetniki si zaslužijo enake pogoje.

Evtanazija da ali ne?

Ne.

Je Slovenija sprejela premalo beguncev?

Ne. Mislim, da smo naredili zelo veliko. Če bi se enako trudili in namenili sorazmerno enako denarja tudi za izboljšanje življenjskih razmer državljanek in državljanov Slovenije, bi bila Slovenija pravljica. V zvezi z begunsko migrantsko krizo, ki ji tudi v Evropi še ni videti konca, pa moramo za njeno uspešno reševanje, najperj odgovoriti na osnovno vprašanje, ki ga izpostavljam že od začetka krize. Gre za vprašanje povezano z določitvijo jasne ločnice med begunci in migranti in spoštovanjem evropskih vrednot.

Vas moti, da je na slovenski meji žica, ograja?

Da.

Podpirate obvezno cepljenje?

Da.

Bo arbitražna rzsodba končala slovensko-hrvaški spor o meji?

Ne, očitno so se težave šele začele. Potrebno bo veliko modrosti in diplomatske spretnosti, da dokončno uredimo mejo z našimi sosedi. Pri tem bi se izogibala besedi »spor«. Žal je naša zunanjepolitična sposobnost rešitve tega odprtega vprašanja, v takšni diplomatski zasedbi kot je, precej šibka.

Obiskujete verske obrede?

Da.

Je prav, da je v Sloveniji po ustavi Cerkev ločena od države?

Da.

Uporabljate facebook, twitter, instagram, snapchat ...? Kaj od naštetega in zakaj?

Da vse razen snapchata. Poleg tega tudi Lindkln. Stik z ljudmi je za moje delo pomemben in iskati ga je treba tudi preko sodobnih medijev. Živimo vendar v 21. stoletju.

Koliko alkohola spijete na teden?

Različno, včasih tudi nič. Če pa bi ocenila povprečje, potem 2dcl, večinoma ob koncu tedna.

Kadite?

Da, občasno.

Če bi morali tujega gosta peljati na enodnevni izlet po Sloveniji, kam bi se odpravili?

Gostila sem že več tujih gostov, pa so bile njihove želje vedno različne. Preveč lepih krajev imamo v Sloveniji, da bi lahko izpostavila enega ali dva. Bi bilo krivično do drugih, ki so enako lepi in atraktivni. Jasno pa je nekaj. Vsi tujci, ki obišejo Slovenijo so nad lepotami naše pokrajine in prijaznostjo ljudi navdušeni. Zdi se, da samo mi, ki tu živimo, tega ne znamo dovolj ceniti.

Vprašanje o UTD:

UTD je izjemno drag za proračun. Če bi vsi državljani prejeli 350 € na mesec, bi to pomenilo 8,4 milijarde € letno, kar predstavlja celoletni proračun Slovenije. V ozadju UTD je utopična predpostavka, da bodo ljudje, kljub temu da prejema dohodek, še vedno enako navdušeni nad delom in iskanjem službe.

Dober pokojninski sistem je eden od temeljev socialne države. Upokojenci potrebujejo finančno varnost in stabilnost, kar lahko omogočijo samo dostojni pokojninski prejemki. Odgovornost, da najde rešitve, ob katerih se bodo naši državljani počutili kot državljani socialno pravične države, je na slovenski vladi. Svetla točka je bela knjiga o pokojninah, ki vsebuje kar nekaj dobrih rešitev, najti je treba le politično voljo za njeno implementacijo.

Vsak dan znova prinaša pozitivna presenečenja o dosežkih naših rojakov doma ter v zamejstvu in po svetu. Čeprav smo majhni po geografskih merilih, smo veliki po srčnosti. Še večji pa smo lahko, če bomo sodelovali in spoštovali drug drugega. Naredila bom vse, kar je v moji moči, da bodo te vrednote prišle do izraza.

Komentar nemških volitev:

Dejstvo, da je vodilna stranka v nemškem političnem prostoru izgubila toliko glasov, je vsekakor odraz pretekle politike, a še vseeno ne pozabimo, Merklova je ponovno zmagala. Vzpon skrajne desnice si lahko razlagamo na različne načine. Vsekakor se ta skupina ni naenkrat pojavila v političnem prostoru, kar pomeni, da so volivci nekaj želeli sporočiti. Menim sicer, da pogled nazaj ne pomaga. Treba se je osredotočiti na prihodnost in predvidevati dogodke, ki jih lahko predvidimo, treba je ustvarjati ugodno okolje za gospodarstvo, imeti čut za najranljivejše, še najbolj pomembno pa, imeti strategijo. Na kratek rok tega morda ljudje ne opazijo, na dolgi rok pa.

Kako dolgo že plešete, kdo vas je navdušil, ste obiskovali kakšne tečaje ali ste samouk? Kateri je vaš najljubši ples, s kom plešete najraje, ali je to tudi oblika rekreacije? ...

Vedno sem rada plesala, nikoli pa se nisem bolj resno ukvarjala s plesom. Glede na to, da je od mojega zadnjega tečaja minilo že veliko let, bi res lahko rekla, da sem samouk. Rada imam glasbo, ritem. Seveda brez dobrega soplesalca ne bi bilo veliko plesnega užitka. Najraje plešem z mojim Andrejem. Dobro se ujameva. Všeč mi je, če ima moški pri plesu pobudo in se lahko prepustim njegovemu vodenju. Potem je vse enostavno. Res je, da je ples lahko tudi rekreacija, ampak ga bolj kot to, jemljem kot odlično sprostitev. Od vseh plesov mi je najbolj všeč rumba. Pravzaprav so mi všeč kar vsi latinskoameriški plesi. In angleški valček, ki je klasika.

Kaj pa vaši otroci? Kako ste jih vzgajali? Ste bili strogi ali popustljivo, ali komaj čakate na vnuke (ali jih celo že imate?)?

Na moja otroka, sina Matevža in hči Marušo, sem zelo ponosna. Vesela sem, da v življenju počneta tiste stvari, v katerih uživata. Lahko rečem, da sem bila kar stroga mama. Verjetno zato, ker sem stroga tudi do sebe. Kljub temu imam z obema otrokoma zelo lep, ljubeč odnos. Predvsem sem ponosna, ker sta samostojna. Pri svojem političnem, javnosti precej odprtem delu, ju nisem nikoli posebej izpostavljala. Želita si zasebnosti. To spoštujem. Srečna sem, ker se imamo radi.

Kako dolgo že vrtnarite, ali pridelujete ekološko zelenjavo, kaj vam najbolj uspeva in pri katerih sortah zelenjave morda nimate najbolj srečne roke? Ali vas vrtnarjenje tudi psihično sprosti po zahtevnem delovniku, vam na vrtu kdo pomaga ali je to le vaše kraljestvo? Ste navdušili še kakšnega družinskega člana, ali zelenjavo tudi vlagate ali presežke razdelite med prijatelje? Veselje in smisel za vrtnarjenje segata že v moja otroška leta. Pravzaprav ne le vrtnarjenje, ampak celo nekaj kmetovanja. Moja starša sta

odraščala na kmetiji in tako sem imela priložnost dobro spoznati domače življenje. Posebej rada sem šla s teto na tržnico, kjer sva skupaj prodajali zelenjavo. Na žalost v zadnjem času nimam dovolj časa, da bi se ukvarjala s pridelavo zelenjave, zato so moja vrtnarska opravila omejena na cvetje in grmičke, ki jih je na vrtu čedalje več. Uživam pri delu z zemljo. To me resnično veseli in sprošča. Kakšnega posebnega navdušenja za nadaljevanje tradicije pri hiši še ni videti, ampak ljudje se običajno šele kasneje vračamo k določenim vrednotam in opravičilo, ki so nam jih starši približali in privzgojili v mladosti.

Lahko poveste kakšno stvar iz zasebnega življenja, ki je mediji še nismo objavili?

Rada vozim avto. Uživam v vožnji. Velikokrat se sama peljem v Strasbourg, kar predstavlja 9 ur vožnje. Med vožnjo poslušam glasbo, hkrati pa sem takrat sama s svojimi mislimi in načrti.

Ministrstvo za infrastrukturo trdi, da za takšne projekte kot je tretja razvojna os, ni mogoče dobiti evropskega denarja. Ali to drži?

Začudena sem nad takšnimi izjavami pristojnega ministrstva, kajti prav ministrstvo je tisto, ki skrbi za prijave na razpise za evropska sredstva. Slovenija bi namreč lahko zaprosila za sredstva v finančni perspektivi, ki traja do leta 2020, vendar pa, iz meni neznanih razlogov, tega ni storila. Sredstva bodo ponovno na voljo v finančni perspektivi 2020 – 2026. Upam, da bodo takrat v naši državi pristojni ravnali drugače.

Koliko denarja je namenjenega v evropskem proračunu za takšne projekte držav članic.

V trenutni finančni perspektivi ima Slovenija na voljo 3,24 milijard evrov.

So še kaki drugi evropski viri?

Načinov, kako priti do evropskih finančnih sredstev je kar nekaj, pomembno pa je, da jih predstavniki slovenske oblasti poznajo in obenem tudi, da poznajo pravila prijavljanja ter sodelovanja. Pri nekaterih evropskih skladih je pogoj za prijavo na primer ta, da se za projekt najde zasebnega investitorja. Pri sedaj aktualnem projektu II. tir je, kot vemo, prav to problematično.

In ob referendumu za 2 tir: ali je Slovenija zaradi nesposobne vlade izgubila možnosti za večje investiranje evropskega denarja za projekt 2 tira.

Za projekt nove proge med Divačo in Koper bo Slovenija oziroma direkcija za infrastrukturo v tretjem evropskem razpisu prejela dobrih 44 milijonov evrov, glede na ocenjeno vrednost investicije, ki predstavlja dobro poldrugo milijardo, pa je ta znesek zgolj kaplja v morje. Še posebej, če vemo, da je bilo za različne študije glede proge in nekatera pripravljala dela doslej že porabljenih dobrih 50 milijonov evrov. Vlado bi vsekakor spodbudila, da bolj aktivno in zavzeto pristopi k pridobivanju evropskih sredstev za infrastrukturne projekte, tudi takšnega kot je drugi tir.

Katera je vaša najvišja vrednota potrebna za razvoj posameznika in skupnosti. naštejte tri vrednote po hierhiji

Spoštovanje, sodelovanje, poštenost, odgovornost.

Ali ste bili ZA vladni ZAKON o drugem tiru ali PROTI in zakaj?

Bila sem proti. Zagotovo smo soglasni, da potrebujemo moderno železniško infrastrukturo, ki bo omogočila tudi ustrezno podporo razvoju našega pristanišča - Luke Koper - in zaradi česar bi Slovenija lahko postala tudi za tuje partnerje logistično zanimiva država. Obenem pa ne smemo pozabiti, da je z denarjem vseh nas, davkoplačevalcev in davkoplačevalk, treba ravnati odgovorno in gospodarno. Več kot očitno je, da je ta projekt precenjen. Pravzaprav ne vemo niti tega, kdo bo investitor. Morda tujci, morda pa bo breme padlo kar na nas vse. Ne le na finančnem, tudi na drugih strokovnih področjih, je pomislekov veliko. Argumentiranih odgovorov pa malo. Obžalujem, da kvorum za referendum ni bil dosežen in da ne bomo

ponovno razmislili o samem projektu. Kar pa je pozitivno, pa je to, da je vlada vsaj jasno povedala, kolikšna bo vrednost investicije.

V čem sta si podobna projekta TEŠ6 in vladni DUGI TIR oziroma v čem sta si različna?

Oba projekta sta si podobna v tem, da gre za veliko investicijo, ki sega prek milijarde evrov, kar je ob tem, da se slovenski proračun giblje okoli osmih milijard, enormna številka. TEŠ 6 se je sicer začel z mnogo nižjimi cenovnimi predpostavkami, vendar pa se je skozi samo gradnjo nenormalno dražil. Pri 2. tiru pa smo lahko videli, da je vlada dala več različnih števil o tem, koliko naj bi projekt stal, vlada žal tudi ni prisluhnila argumentom stroke, da je projekt treba prevetriti. V obeh primerih pa se bojim, da smo priča temu, da sta obe investiciji pretirani in da nista gospodarno zastavljeni.

Zakaj so državne investicije leglo korupcije ter sredstvo za siromašenje države in davkoplačevalcev?

Korupcija se razkraja v državah, kjer vladavina prava ne deluje, kjer ne delujejo institucije, ki so primarno odgovorne za to, da se korupcija preganja in kjer ne obstaja, širše gledano, ničelna stopnja tolerance do korupcije. V Sloveniji žal še nismo prišli tako daleč, da bi ljudje glasno izrazili svoje nestrinjanje s koruptivnimi ravnanji oz. da bi protestirali in tudi aktivno ravnali. Če bi imeli institucije, ki bi ustrezno skrbele za nadzor nad drugimi institucijami, ki bi aktivno ravnale proti korupciji, bi tega zagotovo bili manj. Problem je tudi, ker se institucije, ki jih imamo, kot na primer KPK in ostale podobne institucije, izrabljajo v politične namene za odstranitev motečih faktorjev. Ta je tisto, kar bi morali spremeniti. Sicer pa je razloge v tem, zakaj so prav državne investicije tiste, ki so pogosto legle korupcije, treba iskati tudi v tem, da je v velikih investicijskih projektih zagotovo lažje narediti finančne obvoje, kot pa v investicijah, ki so vredne 2000 ali 3000 evrov. Ni zaman neka misel, ki prava, da se lažje krađe velike milijarde, kot majhne zneske.

Kaj je zdravilo proti temu pojavu in kako ga preprečiti?

Zdravilo proti razraščanju korupcije je najprej delujoča pravna država, nato pa jasen sistem odgovornosti tistih, ki pri velikih investicijah sodelujejo, pa tudi, kot sem že poudarila, ničelna stopnja tolerance do korupcije, kjer bi tudi ljudje sami protestirali proti korupciji.

Kakšno je vaše stališče do referendumске demokratične - švicarskega tipa in do kršitev demokratičnih norm pri zadnjem referendumu?

Slovenska ustava pravi, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo, pri čemer državljani svojo oblast izvršujejo neposredno in z volitvami, po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno oblast. Ustava tudi določa pravico do referenduma. Naj pa povem, da je Slovenska demokratična stranka v preteklosti že predlagala, da bi se pri nas uvedlo referendumski dan. Tako bi imeli en dan v letu, na katerega bi se izvedlo glasovanje za vse morebitne referendume, za katere bi bili zakonsko izpolnjeni pogoji. Na ta način bi privarčevali sredstva davkoplačevalcev.

Kje začeti s spremembami sedanjega oligarhičnega sistema ?

Menim, da je za spremembe v družbi, kakršnekoli že, najprej pomembno aktivno državljanstvo. Ljudje smo tisti, ki lahko spremenimo stvari, če se zavzamemo, če delamo s srcem in pogumom, in če imamo ob tem v mislih, da je treba pri stvareh, ki jih počnemo v življenju spoštovati drug drugega in sodelovati drug z drugim.

Kakšna bi lahko bila vloga predsednika države pri tem !

Predsednik države je po mojem mnenju tista moralna avtoriteta, ki lahko daje glas različnim temam, ki so v družbi sicer zapostavljene, pa tudi tistim temam, ki so ključne za razvoj države, za vzpostavitev in ohranitev državotvornosti, enotnosti naroda in tudi ob vprašanjih, ki so pomembna za ohranitev sočutja ter sodelovanja med ljudmi. Če predsednik resnično

živi in diha z ljudmi, potem ve za vse težave in ima mnenje o vsem. Ni pa nujno, da se tudi oglašča ves čas. Kot bodoča predsednica Republike Slovenije pa lahko obljubim, da bom kot moralna, politična avtoriteta spoštovala vse in se trudila za to, da bodo ti, ki pomembno vplivajo na življenje v naši državi, delovali tako, da bo ljudem dobro, bolje. Kajti Slovenke in Slovenci si to zaslužimo.

Kaj menite o pobudi, da vzpostavimo sistem v katerem se bo oblast bala ljudi in ne obratno, da se ljudje bojijo oblasti!

Menim, da zadeve pri nas še niso tako daleč, da bi se ljudje bali oblasti, niti ne potrebujemo sistema, ki bi deloval po principu, da se mora oblast bati ljudi. Menim, da bi se oblast, ali politiki, morali zavedati, da so na svoje funkcije postavljeni od ljudi in za ljudi in da morajo spoštovati volivce, ki so jim zaupali svoj glas za to, da vodijo državo. Ko politiki vodijo državo, bi morali imeti v uvidu rešitve, ki so v največjo korist vseh državljanek in državljanov. Problem današnjega časa, ki ga vidim sama, je predvsem v tem, da so ljudje izgubili zaupanje v delovanje politike in v to, da je politika tista, ki bo z dobrimi odločitvami, v splošnem spremenila stvari na bolje. Toda, sem optimist in mislim, da ni še vse izgubljeno ter da se korak za korakom stvari lahko spremenijo na bolje. Ko bomo spremenili miselnost, da so vsi politiki isti, da so vsi politiki slabi, in ko bomo na politiko ponovno začeli gledati kot na nekaj pozitivnega, ko bodo tudi vsi politiki imeli v mislih predvsem delovanje v dobrobit državljanov, potem bomo tudi kot skupnost dosegli neslutene možnosti razvoja.

Kakšni razlogi so vas vodili k temu, da ste se odločili za kandidaturo za predsednico države?

S stanjem v naši državi je zadovoljen le malokdo. Politična kultura je na zelo nizkem nivoju, ljudje preprosto ne verjamejo več, da lahko kaj spremenijo. Velja prepričanje, da so politiki daleč od ljudi, da jih pri njihovih odločitvah ne vodijo interesi ljudi, ampak skrbijo le zase. Tudi s funkcijo predsednika države ni nič drugače. Pa bi moralo biti. In verjamem, da je lahko. Zato kandidiram. Ker ne želim stati ob strani, ampak želim aktivno prispevati k temu, da se stanje spremeni.

Gre za najvišjo funkcijo v državi, zato odločitev ni bila lahka. Zame to ni avantura za večjo prepoznavnost ali ogrevanje pred parlamentarnimi volitvami, ki bodo naslednje leto, ampak zelo velik izziv in odgovornost. Do predsedniške funkcije namreč čutim veliko spoštovanje. Tako pomembno odločitev, lahko nekdo, ki je odgovoren, sprejme le po resnem notranjem premisleku o tem ali ima kot oseba prave vrednote, ki jih mora imeti predsednik, ali ima dovolj izkušenj in znanja ter tudi ali ima dovolj energije, da bo lahko izpolnil visoka pričakovanja. Ocenila sem, da imam vse troje. Ljudje, ki smo mi ves čas izražali podporo in me utrjevali v prepričanju, da sem prava oseba za ta položaj, so mi dali dodatno spodbudo.

Vaš slogan je Spoštujmo in sodelujmo. Zakaj ste si izbrali ravno to, je v državi premalo spoštovanja in sodelovanja?

Po mojem mnenju v našem političnem prostoru vlada veliko pomanjkanje spoštovanja in sodelovanja. Vsak vztraja na svojem bregu, brez pripravljenosti poslušanja in upoštevanja drug drugega. Takšna razdvojenost nas hromi. Skrajni čas je, da jo presežemo. Zato sem si ti dve besedi izbrala tudi za slogan kampanje. Verjamem, da bom kot predsednica države zmogla narediti korak naprej. Vem kje smo in vem kam moramo iti. Sem človek povezovanja in ne razdruževanja in prepričana sem, da bom znala to prenesti tudi v širši politični prostor.

Kako sicer dojemate funkcijo predsednika države? Nekateri namreč navajajo, da predsednik nima večjih pristojnosti, da gre za protokolarno funkcijo in podobno. Se strinjate s tem?

Morda se zdi, da gre pri predsedniku republike bolj za protokolarno funkcijo, pa vendar, sama menim, da lahko tisti, ki je predsednik države doda veliko osebno noto, če funkcijo opravlja v duhu tega, da je neke vrste neformalna, moralna in tudi politična avtoriteta. Da to

postane, mora najprej uživati spoštovanje ljudi okoli njega. Do tega pa pride na podlagi lastnosti, ki jih ima, dejanj, ki jih naredi. Ko to doseže, ima tudi neformalno moč, da vpliva na odločitve o življenju v državi. Seveda ne neposredno, ker imamo za to vlado in poslance, ampak posredno, kot avtoriteta, ki jo upoštevajo, ko se oglasi.

Za zdajšnjega predsednika Boruta Pahorja nekako velja, da je celoten svoj mandat posvetil predvsem kampanji za drugi mandat. Večinoma se sploh ni oglašal, pogrešali smo ga v ključnih trenutkih za državo. Kako bi vi ocenili delovanje zdajšnjega predsednika s tega vidika?

Pravijo, da se kampanja za nasledni mandat začne dan po izvolitvi. To je aktualni predsednik očitno vzel zelo zares. Vendar se naslednji dan po izvolitvi začne tudi resno delo. Sem spadajo pomembne državniške odločitve, odzivanje na težave s katerimi se neposredno srečujejo ljudje in odzivanje na dogodke, ki zaznamujejo naš prostor. Seveda še mnogo več.

Če predsednik resnično živi in diha z ljudmi, potem ve za vse težave in ima mnenje o vsem. Ni pa nujno, da se tudi oglašava ves čas. Prav gotovo pa se mora oglasiti takrat, ko gre za ključna vprašanja razvoja države, vzpostavitve in ohranitve državotvornosti, enotnosti naroda in tudi ob vprašanih, ki so pomembna za ohranitev sočutja ter sodelovanja med ljudmi.

Ste velika poznavalka več področij, strokovno usposobljena, kako ocenjujete zatečeno stanje v Sloveniji?

Statistično gledano so podatki dobri, vendar to še ne pomeni, da smo lahko mirni. Celo nasprotno. Pod površjem se skrivajo težki strukturni problemi, ki jih že nekaj let odlagamo na stran. Posebej me skrbi stanje na pokojninskem področju in v zdravstvu, nekaj pa bomo morali prav gotovo narediti za povrnitev zaupanja v institucije pravne države. Tudi na trgu dela smo soočeni z velikim razkorakom med ponudbo in povpraševanjem, kar kaže na to, da se naš šolski sistem ne prilagaja dovolj hitro. Imamo srečo, da se v Evropi gospodarstvo krepi, kar ima ugodne posledice tudi pri nas. Zato je to prava priložnost, da ukrepamo. Res je, da je najlažje pogledati stran od resničnih izzivov, vendar to ni rešitev. Vsaj za odgovorne politike ne.

Kaj boste spremenili, kako boste delovali, če boste izvoljeni?

Zagotavljam vam, da bo moj prihod v predsedniško palačo prinesel nekaj sprememb.. Ključno se mi zdi, da se bom pri svojem delovanju držala mojega predvolilnega slogana, lahko bi rekla tudi najpomembnejšega cilja, ki ga želim doseči kot predsednica. To je več spoštovanja in več sodelovanja v najširšem pomenu. Ne delam si iluzij, da bo to lahko, verjamem pa, da je mogoče. Z vztrajnostjo, odločnostjo in dostojanstvom.

Kot portal pokrivamo Dolenjsko, Belo krajino in Kočevsko-ribniško območje. Ali boste v predvolilni kampanji obiskali naše kraje, poznate problematiko ljudi, ki tu živimo?

Novo mesto je pomemben del mojega doma, saj tam preživim kar nekaj časa, ki mi je odmerjen v Sloveniji. Tako sem tudi seznanjena s težavami, s katerimi se srečuje prebivalstvo tega dela Slovenije. Zavedam se večjih še neuresničenih infrastrukturnih projektov, npr. dela tretje razvojne osi od Novega mesta do meje s Hrvaško, pa izgradnje 3.b razvojne osi od Ljubljane do hrvaške meje.

Brezposelnost je v tem delu zaradi uspešnih gospodarskih gigantov, kot so Krka, Revoz, Adria Mobil, TPV, relativno nizka, vendar pa je zaskrbljujoča strukturna brezposelnost. Torej ljudje, ki so nezaposljivi, zaradi svoje starosti ali izobrazbe. Še vedno ni ustrezno rešeno sobivanje z romsko etnično skupnostjo.

Dolenjska je lepa dežela. Pogosto se gibljem po njej. Všeč mi je mir, ki ga okusiš v tukajšnji naravi, in dejstvo, da je mestnega hrupa res ni veliko. Visok turistični potencial se kar ponuja. Za zdaj je izkoriščen zgolj manjši del, so pa nastavki obetavni (vinogradništvo, wellness, možnosti rekreacije v naravnem okolju). Podobno je na področju sodobnih oblik kmetovanja.

To je prednost tega območja, ki bi ga lahko torej še bolje izkoristili. Pomoč državne politike vidim tu predvsem v zagotavljanju ustrezne infrastrukture, ki je pogoj oz. ključna stvar za razvoj območja.

Prosim še za kratko predstavitev.

Svojo politično pot sem kot izvoljena poslanka na listi stranke SDS začela leta 2011, bila sem tudi podpredsednica Državnega zbora Republike Slovenije. V letu 2014 sem bila tudi podpredsednica Parlamentarne skupščine sveta Evrope s sedežem v Strasbourgu. Trenutno sem poslanka Evropskega parlamenta, kjer se v različnih odborih ukvarjam z zaposlovanjem in socialnimi zadevami, z ugotavljanjem pranja denarja, izogibanja davkov in davčnih utaj ter ostalimi ekonomskimi in monetarnimi zadevami. Gre za področja, ki jih še posebej dobro poznam, saj se z njimi ukvarjam skozi celotno svojo poklicno in politično pot.

V času predsedovanja Slovenije Svetu EU sem bila državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, še pred tem pa sem na istem ministrstvu vodila Direktorat za delo in pravice iz dela. V času zaposlitve na ministrstvu sem se še posebej podrobno ukvarjala z delovanjem socialnega in pokojninskega sistema ter delovno-pravno zakonodajo. Poseben izziv v tem obdobju so predstavljala tudi pogajanja s socialnimi partnerji ter sodelovanje s civilno družbo in različnimi interesnimi skupinami. Bila sem tudi direktorica Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije, kjer sem se poleg organizacijsko vodstvenih izzivov dnevno srečevala s problematiko izobraževanja in zaposlovanja mladih.

Malo gospodarstvo in težave, s katerimi se srečujejo podjetniki mi ni tuje. S tem sem se neposredno srečala že pred mnogimi leti v okviru svoje družine. Skoraj desetletje moje poklicne poti je zaznamovalo sodelovanje z Gospodarsko zbornico Slovenije, Združenjem podjetnikov Slovenije, Združenjem računovodskih servisov in Strokovnim svetom za davčno finančna vprašanja. Na področju podjetništva sem se tudi dodatno izobraževala in pridobila specializirana znanja. Poleg pokojnin, zaposlovanja, sociale in štipendij, moje priljubljeno področje še danes ostaja področje davkov, na katerem sem, takoj po končani Ekonomski fakulteti v Ljubljani, tudi začela svojo poklicno kariero.

Sem mama dveh odraslih otrok, sina in hčerke, v prostem času rada plešem in vrtnarim. Glede na to, da sem veliko zdoma, se veselim drobnih hišnih opravil, ko se vračam domov, od športnih aktivnosti pa najraje smučam.

Vaša dejavnost na političnem parketu, če ga smemo tako poimenovati, je zelo bogata. O tem se lahko bralec in vaš volivec na predsedniški volitvah lahko sam prepriča s pomočjo "strička Gugla". Bralce našega portala pa zanima, s čim vse ste se ukvarjali, preden ste vstopili v tako imenovani "svet politike".

Svojo politično pot sem kot izvoljena poslanka na listi stranke SDS začela leta 2011, bila sem tudi podpredsednica Državnega zbora Republike Slovenije. V letu 2014 sem bila tudi podpredsednica Parlamentarne skupščine sveta Evrope s sedežem v Strasbourgu. Trenutno sem poslanka Evropskega parlamenta, kjer se v različnih odborih ukvarjam z zaposlovanjem in socialnimi zadevami, z ugotavljanjem pranja denarja, izogibanja davkov in davčnih utaj ter ostalimi ekonomskimi in monetarnimi zadevami. Gre za področja, ki jih še posebej dobro poznam, saj se z njimi ukvarjam skozi celotno svojo poklicno in politično pot.

V času predsedovanja Slovenije Svetu EU sem bila državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, še pred tem pa sem na istem ministrstvu vodila Direktorat za delo in pravice iz dela. V času zaposlitve na ministrstvu sem se še posebej podrobno ukvarjala z delovanjem socialnega in pokojninskega sistema ter delovno-pravno zakonodajo. Poseben izziv v tem obdobju so predstavljala tudi pogajanja s socialnimi partnerji ter sodelovanje s civilno družbo in različnimi interesnimi skupinami. Bila sem tudi direktorica Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije, kjer sem se poleg organizacijsko vodstvenih izzivov dnevno srečevala s problematiko izobraževanja in zaposlovanja mladih.

Malo gospodarstvo in težave, s katerimi se srečujejo podjetniki mi ni tuje. S tem sem se neposredno srečala že pred mnogimi leti v okviru svoje družine. Skoraj desetletje moje poklicne poti je zaznamovalo sodelovanje z Gospodarsko zbornico Slovenije, Združenjem podjetnikov Slovenije, Združenjem računovodskih servisov in Strokovnim svetom za davčno finančna vprašanja. Na področju podjetništva sem se tudi dodatno izobraževala in pridobila specializirana znanja. Poleg pokojnin, zaposlovanja, sociale in štipendij, moje priljubljeno področje še danes ostaja področje davkov, na katerem sem, takoj po končani Ekonomski fakulteti v Ljubljani, tudi začela svojo poklicno kariero.

Kot kandidatka SDS za predsednico države vas bodo mediji zagotovo spraševali o vašem zasebnem življenju. Kako na široko jim (nam) boste odprli vrata? Kaj bi našim bralcem radi povedali o sebi, ko se ne greste "politike"?

Z razkrivanjem zasebnosti nimam težav, seveda pa obstaja tudi intimna meja, kamor javnosti ne bi povabila. Sem mama dveh odraslih otrok, sina in hčerke, v prostem času rada plešem in vrtnarim. Glede na to, da sem veliko zdoma, se veselim drobnih hišnih opravil, ko se vračam domov, od športnih aktivnosti pa najraje smučam.

Ko me vprašajo, kje najraje preživljam dopust, je moj odgovor – doma. Kot evropska poslanka sem namreč zaradi dela veliko odsotna od doma. Zelo pogrešam družino, zato tisti prosti čas, ki mi preostane, najraje preživim z domačimi.

Vaše "predsedniško" vodilo je Spoštujmo in sodelujmo. Vodilo je sicer kratko, vendar govori "več", kajne? Kaj vse s tem sporočate svojim volivcem?

Že večkrat so me vprašali o tem sloganu. Ta slogan je prišel v hipu in iz srca. Slišala sem že primerjavo, da sledi ideji dr. Jožeta Pučnika. Čeprav mi ta primerjava laska, saj delo dr. Pučnika cenim, pa je slogan prišel iz mojih opazovanj situacije in dogajanja v naši državi. Resnično si želim, da bi bilo med nami več spoštovanja in sodelovanja. To je ključno, da bomo tudi v polni meri zaživelih demokracijo, da bomo dopuščali različnost, da bomo v skupnem sobivanju spoznali priložnost za rast gmotne in duhovne blaginje vseh ljudi. Kot predsednica republike bom delala v smeri širšega spoštovanja in sodelovanja tako v politiki kot tudi sicer.

Vemo, da močno ljubite domovino Slovenijo. Kateri bodo vaši prvi "koraki" oz. poteze ob morebitni vaši izvolitvi za predsednico države?

Na pogovor o ključnih temah, kot so pokojninski, zdravstveni in socialni sistem ter stanje pravne države bom povabila vse ključne akterje, ki bi morali ukrepati. Ne bom se omejevala le na eno skupino ali en politični pol. To so stvari, ki tarejo vse, Slovenijo kot celoto. Tu ni prostora za izključevanje.

Ker menim, da mora biti urad predsednika republike odprt vsem ljudem, in ker sem prepričana, da mora predsednik delati za vse ljudi, bom uvedla drugačne dneve odprtih vrat.

Enkrat mesečno bom za en dan na voljo našim politikom, za kakršnakoli vprašanja. Druga stvar, ki si jo želim pa je, da bi urad predsednika približala tudi ljudem, ki ne morejo v Ljubljano.

In še za konec - katere knjige ste prebrali v letošnjem letu?

Žal mi za branje ostane bolj malo časa, ali pa bolje rečeno bolj malo energije. Vsake toliko kupim kakšno knjigo, ki pa včasih ostane tudi neprebrana. Moja želja je, da bi se lotila svetovne klasike, ki smo jo morali nekoč prebirati v gimnaziji, pa smo bili premladi, da bi to počeli s srcem. Bila je bolj obveznost. Pred nedavnim sem začela z branjem romana z naslovom Ob tebi. Lahkotna ampak zanimiva zgodba o spreminjanju samega sebe, ki opisuje ganljiv odnos med tetraplegikom in njegovo negovalko. Sicer pa me privlači tudi literatura s področja astrologije. Pa ne tisti del, ki jo najdemo v nekaj vrsticah v kakšni tedenski reviji, ampak malo bolj poglobljene znanstvene študije.

O ureditvi predsedniške rezidence – če da, kje?

Posebna predsedniška rezidenca ni potrebna, protokolarni oz. državniški objekti, ki jih lahko v okviru opravljanja funkcije uporablja urad predsednika republike, so povsem ustrezni.

O letenju z državnim letalom?

Sem za ekonomično in gospodarno ravnanje z denarjem ter za racionalno porabo sredstev za delovanje urada predsednika države. V kolikor bi bilo na nek uradni obisk v tujini smotrnejše in bolj varčno leteti z državnim letalom, bi to možnost uporabila, sicer pa je potovanje z rednimi letalskimi linijami povsem ustrezno.

O obnovi brunarice na Brdu?

V brunarico na Brdu je bilo za njeno adaptacijo in obnovo predvsem v času predsedovanja dr. Danila Türka, vloženi kar nekaj sredstev. Ker gre za protokolarni objekt, ki, kolikor mi je znano, ni v upravljanju urada predsednika republike, menim, da tudi sredstev za obnovo ne bi bilo potrebno dati iz finančnih virov urada predsednika republike.

O posodobitvi voznega parka – če da, s čim?

Urad predsednika republike Boruta Pahorja je v tem letu kupil Audi A8 4.0 TFSI LWB, preko poslovnega najema za obdobje petih let, v vrednosti približno 130.000 evrov. Zato tudi ne vidim potrebe za posodobitev voznega parka. Za vozilo predsednika republike bi namenila zgolj toliko, kot je nujno za vzdrževanje.

O uvedbi katerih drugih predsedniških praks, ki se je jim je sedanji predsednik države odrekel ali jih tudi njegovi predhodniki niso uvedli?

Ker menim, da mora biti urad predsednika republike odprt vsem ljudem, in ker sem prepričana, da mora predsednik delati za vse ljudi, bom uvedla drugačne dneve odprtih vrat. Enkrat mesečno bom za en dan na voljo našim politikom, za kakršnakoli vprašanja. Druga stvar, ki si jo želim, pa je, da bi urad predsednika približala tudi ljudem, ki ne morejo v Ljubljano.

Kampanja za predsedniške volitve je že v polnem teku. Kaj vam jemlje največ časa, kje se največ gibljete, čemu namenjate največ pozornosti?

Ker vem, da je predsednik republike izvoljen od ljudi in ker dela za ljudi, želim čim več časa preživeti na terenu. Tako obiskujem različne prireditve, se srečujem tako z mladimi kot s

starejšimi, pomembno pa mi je, da slišim mnenja ljudi, njihove težave, predloge in rešitve, pogled na situacijo v državi. Mojo osrednjo pozornost bodo vedno imele tudi teme, s katerimi se ukvarjam že ves čas poklicne kariere: mladi, zaposlovanje, pokojnine, podjetništvo.

Vaš slogan je zelo zanimiv in poveden: Spoštujmo in sodelujmo. Ob vložitvi kandidature ste dejali, da je vaš program zajet v teh dveh besedah. Veliko jih je, ki so nad tem navdušeni. Kaj vas je vodilo k izbiri točno tega slogana?

Že večkrat so me vprašali o tem sloganu. Ta slogan je prišel v hipu in iz srca. Slišala sem že primerjavo, da sledi ideji dr. Jožeta Pučnika. Čeprav mi ta primerjava laska, saj delo dr. Pučnika cenim, pa je slogan prišel iz mojih opazovanj situacije in dogajanja v naši državi. Resnično si želim, da bi bilo med nami več spoštovanja in sodelovanja. To je ključno, da bomo tudi v polni meri zaživelih demokracijo, da bomo dopuščali različnost, da bomo v skupnem sobivanju spoznali priložnost za rast gnotne in duhovne blaginje vseh ljudi. Kot predsednica republike bom delala v smeri širšega spoštovanja in sodelovanja tako v politiki kot tudi sicer.

Kdo vas podpira v vaši kampanji, na enem izmed omrežij je bilo zaslediti, da so vas nekateri pri tem tudi prijetno presenetili?

Podpora ljudi, naprej moje družine, potem pa tudi Slovenske demokratske stranke, s predsednikom Janezom Janšo na čelu, pa tudi podpora mojih nekdanjih poslanskih kolegov v parlamentu, mi veliko pomeni. Presenečena sem tudi na pozitivnimi odzivi iz tujine, namreč tudi v Evropskem parlamentu spremljajo in poznajo moje delo in tudi sedanji evropski poslanci me iskreno podpirajo. Tudi, ko hodim po terenu in se srečujem z ljudmi, me preseneča podpora tistih, s katerimi politično morda nismo na istem bregu. Ob srečanjih z ljudmi sem vse bolj utrjena v prepričanju, da je s stanjem v naši državi malokdo zadovoljen in da si ljudje želijo spremembe, zato tudi kandidiram. Ker ne želim stati ob strani, ampak želim aktivno prispevati k temu, da se stanje spremeni.

Zapomnili smo si vas tudi po tem, ko ste dejali, da ne boste veliko obljubljali, tisto pa, kar boste obljubili, boste tudi izpolnili. Kaj lahko torej pričakujemo?

Lahko pričakujete iskreno in pravo osebo na najpomembnejšem položaju v državi. Osebo, ki bo spregovorila, ko je potrebno in ki bo imela svoje mnenje. Seveda se v javnosti ne bi oglašala za vsako malenkost, ampak v primerih, ki se dotikajo stisk ljudi, torej predvsem s socialnega področja v najširšem pomenu, pa tudi nekaterih strateških zadev, ki bremenijo državo, in sistemskih problemov, pa predsednik ne more molčati. Lahko tudi pričakujete predsednico kot najvišjo avtoriteto, kot osebo, vredno zaupanja, za katero bodo državljani in državljanke vedeli, da bo v odločilnih trenutkih stala na njihovi strani, da bo to jasno povedala, da se bo znala postaviti za njihovo dobro in tudi v dobro države kot take.

Mladi so čedalje bolj pasivni, navzven navajajo, da jih politika ne zanima. Zdi pa se, da je to le izgovor in so razlogi za to drugje. Se strinjate?

Imam dva otroka in zdi se mi, da ju politika, če se z njo ne bi ukvarjala njuna mama, ne bi preveč zanimala. Sicer pa ne bi preveč posploševala. So nekateri mladi, ki jih politika zelo zanima, nekateri najbolj angažirani so tudi politično aktivni v različnih podmladkih stranke.

Bi pa ob tem opozorila, da je politika zelo pomembna za vse nas ne le za mlade, saj nam kar precej kroji življenje. Mislim, da se včasih tega tudi premalo zavedamo – te pravzaprav manj vidne moči politike.

Če pa govorimo o splošni pasivnosti, pa je to mogoče tudi posledica sodobnega življenja, ki se dogaja na socialnih omrežjih, kjer je tisti vogal sobe, ki ga slikamo, vedno lepo pospravljen.

Naš portal pokriva Posavje. Kdaj in kje vas lahko pričakujemo med nami, da vas še podrobneje spoznamo?

Imam ekipo ljudi, ki skrbi za moj urnik, ki je iz dneva v dan bolj zaseden, in tudi v Posavje pridem prav kmalu, sredi meseca. Veselim se srečanja z vami!

Evropska poslanka in kandidatka za predsednico republike Romana Tomc večino svoje kampanje opravlja v Sloveniji, temu primerno je uredila tudi svojo odsotnost v Evropskem parlamentu. V času kampanje se plenarnega zasedanja v Strasbourgu ne bo udeležila, bo pa prisotna na nekaterih sejah odborov v Bruslju, saj ima tudi kot evropska poslanka različne obveznosti, ki se jih mora udeležiti. V preteklih dneh je namreč kot vodja delegacije Odbora za zaposlovanje in socialo zaključila raziskovalno misijo Evropskega parlamenta za poročilo o Pobudi za zaposlovanje mladih.

V tem trenutku je kampanja za predsednico republike njena prioriteta, zato tudi ni prostih dni ali prostih vikendov, temveč trenutni stil življenja. O številu ur bi težko govorili, njen delovnik v času kampanje pa zagotovo ni nič krajši, temveč zagotovo še daljši, kot je dolg tudi sicer.

Je napovedani referendum o noveli zakona o zdravstveni dejavnosti upravičen? Kako bi skrajšali čakalne dobe v zdravstvu? Ali je stavka zdravnikov načrtovana za november upravičena? Ali je potrebno ukiniti dopolnilno zdravstveno zavarovanje?

Slovenski zdravstveni sistem potrebuje celovito nadgradnjo ob ohranjanju javnega, solidarnostnega in vzajemnega zdravstvenega zavarovanja. Sistem zdravstvenega zavarovanja mora ohraniti obvezno socialno zdravstveno zavarovanje, vendar se mora ZZZS reorganizirati v pravo zdravstveno zavarovalnico, ki bo v skladu z zakonom na podlagi razpisov, sklepala pogodbe z izvajalci. Potrebno je prečiščenje košarice zdravstvenih pravic na košarico A in košarico B, ki ga izvede medicinska stroka (RSK) v sodelovanju z zavarovalniškimi strokovnjaki. Vzpostavitev pravega konkurenčnega okolja med zavarovalnico in pogodbenimi izvajalci bo vodilo v skrajšanje čakalnih dob zaradi učinkovitejšega načina dela, hkrati pa se bodo storitve na državni ravni pocenile.

Glede na to, da aktualna ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc že celoten mandat ne sodeluje s stroko in ni pripravljena na dialog z zdravniki, pa zbiranje podpisov za referendum in napovedi o stavku ne čudijo.

Prosim za lansko davčno napoved predsedniške kandidatke.

Plača 100.102,38, drugih dohodkov nimam.

Prosim tudi za popis premoženja (hiša, avto, fin.sredstva na bankah, delnice).

Družinska hiša na parceli v Ljubljani, Volvo letnik 2011 in delnice Nova24.

Prosim za podatek o vseh izplačanih dodatkih, ki jih je prejela kot poslanka evropskega parlamenta. Zanima me tudi kako so bila porabljena sredstva za asistente v EP.

Na to vprašanje lahko preberete odgovore na: <http://www.europarl.europa.eu/news/sl/press-room/faq/18/nadomestila>

Zanima me kakšna je bila udeležba na sejah EP.

Vsa statistika je na voljo:

<http://www.votewatch.eu/en/term8-romana-tomc-2.html>

<http://www.mepranking.eu/mep.php?id=125104#mep>

<http://www.votewatch.eu/blog/update-top-3-most-influential-slovenian-meps-september-2017/>

http://www.europarl.europa.eu/meps/sl/125104/ROMANA_TOMC_home.html

Podatke o nepremičninah v vaši lasti in lasti partnerjev v skupnem gospodinjstvu.

Sama sem lastnica hiše v Ljubljani. Partner pa lastnik hiše in stanovanja v Novem mestu; Nekaj manjših kmetijskih zemljišč (deleži).

Podatke o vaših premičninah, katerih vrednost presega 10.000 EUR.

Avto, Volvo, letnik 2011.

Vaša denarna sredstva pri bankah, hranilnicah in hranilno-kreditnih službah, katerih vrednost presega 10.000 EUR.

Imam.

Podatke o skupni vrednosti vaše gotovine v vrednosti nad 10.000 EUR.

Nimam.

Podatke o vaših dolgovih oziroma jamstvih, ki presegajo 10.000 EUR.

Nimam.

Podatke o vaših danih posojilih, ki presegajo 10.000 EUR.

Nimam.

Podatke o vaših deležih, delnicah, upravljavskih pravicah v gospodarskih družbah, zasebnih zavodih in drugih zasebnih dejavnostih.

Imam, delnice Nova24TV

Podatke o vrstah in vrednosti vaših vrednostnih papirjih nad 10.000 EUR.

Nimam.

Mladostniki vidijo v Evropi širše možnosti za izobraževanje, nadaljevanje študija in kasnejšo zaposlitev. Kaj menite, da v Sloveniji manjka, da bi mladostniki te prednosti videli doma?

Menim, da ni nič narobe, če mladostnike žene v tujino. Tako pridobijo dragocene izkušnje in postanejo bolj samostojni. Problem pa nastane, če jih ne vleče nazaj domov, ker doma ne vidijo priložnosti. Manjka nam optimizma, manjka nam povezanosti. In manjka nam okolja, kjer za dobro idejo in za pošteno delo ne boš tarča ljubosumnežev, ki zaradi različnih oportunističnih primerov vidijo samo zaslužek. Politika ima nalogo, da ustvari ugodno okolje za napredek, ugodno družinsko okolje, ko bomo imeli to, se bodo mladi radi vračali.

Na dogodkih, ki jih organiziramo, je večkrat slišati pobudo, da bi se volilna pravica znižala na 16 let. Ob tem pa mladostniki opozarjajo, da so premalo ozaveščeni o volilnih tematikah in premalo motivirani za volilne odločitve. Kaj se mora v naših šolah in širši družbi spremeniti, da bi bili mladi o tem bolj ozaveščeni in hkrati bolj motivirani?

Predvsem bi morali mladim na drugačen način predstaviti dejstvo, da je politika pravzaprav pomembna in da hočeš ali nočeš upravlja z njihovo prihodnostjo danes, ne čez 10, 20 let, ko jih bo tematika začela zanimati. Sama sicer nisem pristaš znižanja volilne pravice, bolj pomembno bi bilo, da se tega načela demokracije, da posameznik lahko voli, zaveda vsak državljan. S tem zavedanjem bo potem vedno opravil svojo državljansko dolžnost, šel bo na volitve in odločal o svoji usodi.

Mladostniki/otroci pogosto izražajo stališča o vprašanjih, ki se jih neposredno tičejo. Žal so največkrat preslišani in niti ne dobijo odgovorov. Kaj konkretno boste storili, da bi bil glas mladih in otrok bolj slišan?

S to trditvijo bi se kar strinjala, to se dogaja tudi v osnovni celici, v družini. Mogoče v današnjih časih, ko starši tako hitimo in prevečkrat vidimo samo naloge, ki jih moramo v enem dnevu opraviti, ne slišimo svojih otrok. Prevečkrat se usmerjamo na zadovoljitev širših potreb, premalokrat pa pogovoru. Menim, da bi s pogovori, s poslušanjem, tudi s spoštovanjem do otrok lahko marsikaj spremenili in se od otrok veliko naučili.

Predsednica ali predsednik ima malo neposrednih možnosti vpliva na zakone, a vseeno, kaj boste naredili, da bo živeti v Sloveniji boljše?

Ljudem bom približala bolj prijazno politiko. Verjamem, da lahko s spoštovanjem in s sodelovanjem presežemo naše cilje in ustvarjamo boljšo prihodnost za naše otroke.

Na volitvah ste zmagali, sedete za predsedniško mizo. Koga najprej pokličete in kaj mu sporočite ali naročite?

Poklicala bi oba otroka in partnerja Andreja. Zahvalila bi se jim za vso podporo.

Zdi se, da mladih politika ne zanima. Kaj boste storili, da jo boste približali mlajšim generacijam?

Seznanila jih bom z mojim načinom dela, s spoštovanjem in sodelovanjem. Poskusila jih bom prepričati, da so najpomembnejši del naše družbe.

Imate stilista ali se oblačite sami?

Oblačim se sama, za potrebe kampanje pa sem sodelovala s stilistko.

Plačilna kartica, neomejen proračun in trgovinski center z neomejenim spiskom blagovnih znamk. Brez katerih treh kosov/blagovnih znamk ne boste prišli domov?

Nisem človek trgovinskih centrov in dragih blagovnih znamk. Najbrž bi prišla domov s kakšno kavo v telesu preveč.

Uro nosite? Katere znamke je?

Običajno je ne nosim.

Kakšen telefon uporabljate? Znamka, model?

Uporabljam 2 leti star iPhone. Popolnoma služi svojemu namenu.

Stojite pred okencem za nakup vstopnic. Na čigav koncert ali DJ set bi šli?

Nekoč sem bila na koncertu Rolling stonesov, še enkrat bi šla.

Ker je predsednik republike izvoljen na neposrednih volitvah, mora imeti več zakonskih pristojnosti.

Se ne strinjam: Kar se tiče pristojnosti predsednika republike, menim, da so te ustrezne. Zavedati se je potrebno, da imamo v naši državi parlamentarno demokracijo. Za zakonodajo je odgovoren parlament, za izvršilno oblast vlada, predsednik republike pa lahko kot moralna in politična avtoriteta usmeri pozornost in spodbudi ukrepanje na tistih področjih, ki so za državljanke in državljane v konkretnem trenutku pomembne.

Bolj odprta politika države do migrantov bi reševala demografski položaj Slovenije, državi zagotovila manjkajočo delovno silo in obogatila slovenski kulturni prostor.

Se ne strinjam: Slovenija je v času konjunktura, v obdobju 2004-2008 izdala dobrih 100.000 delovnih dovoljenj za tujce. V primeru, ko je brezposelnost nizka, menim, da mora trg delovne sile biti odprt, v primerih visoke brezposelnosti pa je najprej treba ustvariti delovne pogoje za domačo delovno silo. Za izboljšanje demografskega položaja moramo najprej poskrbeti sami. Kar zadeva kulturno raznolikost, nimam nič proti, vendar je naša odgovornost, da ohranimo in krepimo slovensko kulturo in slovenski jezik.

Ohranitev t. i. tehničnih ovir (rezalna žica, panelna ograja) na slovenski južni meji je smiselna, ker namestitev teh ovir zmanjšuje nezakonite prehode državne meje, krepi varnost državljanov in Sloveniji zagotavlja nadaljnjo vključenost v schengenski sistem.

Delno se strinjam: Ko se je odprla Balkanska migrantska pot, je bila postavitve ograje nujna. Žal je slovenska vlada ograjo postavila, ko zanjo v danem trenutku ni bilo več potrebe. Je pa dejstvo, da so mednarodne razmere nepredvidljive in se lahko Balkanska migrantska pot kadarkoli znova odpre.

V zadnjih letih je Slovenska vojska zaradi pretiranega klešččenja obrambnih proračunov dobesedno shirala. Interes za vojaški poklic je vse manjši, iz vojaške službe številni odhajajo, oprema vojakov je mizerna, njihove plače so prenizke, vojska nima celovitega sistema ognjev, ustreznih zalog in rezerv streliva, nima omembe vrednega števila oklepnih vozil z zadostno ognjeno močjo, ocena njene bojne pripravljenosti je negativna, zato je treba zagotoviti zvišanje deleža izdatkov za obrambo do 2% BDP, kot se je to zavezala Slovenija.

Se strinjam: Zvezi Nato smo dali določene zaveze glede obrambnega proračuna, ki bi jih morali spoštovati, če želimo ostati kredibilen partner. Izjemno problematično je to, da je Slovenska vojska za svojo pripravljenost že tretje leto zapored ocenjena z negativno oceno. Pomeni, da Slovenska vojska nima na razpolago dovolj sredstev za vzdrževanje pripravljenosti in za razvoj. Menim, da je treba v časih, ko se soočamo z varnostnimi grožnjami in terorizmom po celotni Evropi narediti vse, da slovenski nacionalno-varnostni aparat ne bo tako ohromljen, kot je danes. Kot vrhovna poveljnica obrambnih sil bom zagotovo opozarjala na mednarodne zaveze, ki jih država daje v okviru Zveze Nato in pomen ustrezne višine proračunskih sredstev za obrambni sistem.

Odločitev vlade, da ne podpiše mednarodne pogodbe o prepovedi jedrskega orožja, je neodgovorna in nemoralna. Slovenija bi to pogodbo morala podpisati.

Se strinjam: Jedrsko orožje je grožnja svetovnemu miru. S podpisom bi se vsaj na načelni ravni strinjali, da je izdelava in uporaba jedrskega orožja zločin proti človeštvu.

Če Hrvaška ne bo implementirala arbitražnega rzsodbe o meji med državama, naj Slovenija uveljavlja zadržke pri poglobljanju njenega članstva v EU in vključevanju Hrvaške v mednarodne organizacije.

Delno se strinjam. Slovenska zunanja politika se prav pri uveljavitvi arbitražnega sporazuma smeši na mednarodnem parketu in izgublja kredibilnost. Erjavec in Cerar dajeta izjave, ki so

kontradiktorne, javno blokirata članstvo Hrvaške v OECD... Temelj delovanja držav, ki so v Evropski uniji, je dialog. Modra zunanja politika bi z nekaterimi aktivnostmi, kot so blokade, počakala, ali pa bi jih izpeljala povsem drugače, in se najprej lotila reševanja tega za obe državi pomembnega vprašanja z dialogom in spoštovanjem.

Slovenska zunanja politika se pretirano ozira na politična stališča ZDA, zveze Nato in zahodnoevropskih držav in ni pripravljene na kakršnekoli bolj samostojne odločitve.

Se ne strinjam: Kar se tiče slovenske zunanje politike, se je z zunanjim ministrom Karlom Erjavcem močno spremenila. Slovenijo naše zunanje okolje dojema kot državo, ki je naklonjena Rusiji oz. zelo rusofilska. Sicer menim, da so evropske povezave in sodelovanje v zvezi Nato nujne in da se moramo ozirati k zaveznicam, ki sledijo vrednotam demokracije in so že opravile s simpatiziranjem s totalitarnimi režimi.

Tako kot je Slovenija notificirala Osimske sporazume, mora notificirati tudi Avstrijsko državno pogodbo.

Delno se strinjam: Najprej je treba ugotoviti, ali in kakšne so možnosti, da se doseže notifikacija nasledstva ADP in kakšni so razlogi, da se doslej to ni naredilo. Torej razrešiti pravno dilemo, ali lahko Slovenija pristopi k ADP, ki je pogodba zaprtega tipa. Avstrija je z ADP nedvoumno zavezana k zaščiti slovenske manjšine in pomembno je, da se ta zaščita dosledno izvaja. Sicer pa je člen 7 ADP tudi vedno v ospredju pozornosti ekspertov Sveta Evrope.

Slovenija mora še v tem parlamentarnem mandatu priznati Palestino:

Se ne strinjam: Slovenija naj se do tega vprašanja opredeljuje v okviru EU-ja in Nata in naj ne vleče enostranskih potez.

Ustavno sodišče v sedANJI sestavi sestavljajo politično neodvisni in vrhunski pravni strokovnjaki.

Delno se strinjam: Ustavno sodišče bi morali sestavljati politično neodvisni in vrhunski pravni strokovnjaki. Iz posameznih ločenih mnenj ob različnih odločitvah je razbrati njihovo vrednostno prepričanje. Ne gre pa tudi pozabiti, da ustavne sodnike vendarle potrjuje državni zbor, ki ga sestavljajo poslanke in poslanci različnih političnih strank.

Pravica do splava ni le ustavna pravica, ampak je tudi civilizacijski dosežek, zato so posegi vanjo nedopustni.

Delno se strinjam: Menim, da je civilizacijski dosežek vse kaj drugo kot pravica do splava. Spoštujem življenje od spočetja do smrti. Dejstvo pa je tudi, da je v našem ustavnem redu pravica do splava ustavna pravica. Gre za osebne odločitve posameznic in parov, ki se o tem odločajo in v teh težkih trenutkih velikokrat nimajo dovolj informacij o potencialnih posledicah splava, hkrati pa se zavedamo, da država s socialno politiko ne poskrbi dovolj, da bi posameznicam ali parom sploh omogočila, da lažje odločijo, da otroka obdržijo.

Pravice istospolnih parov je treba povsem izenačiti s pravicami raznospolnih parov.

Se ne strinjam: Državljeni so na referendumu že dvakrat zavrnil, da bi istospolni imeli povsem enake pravice kot raznospolni. Predvsem so problematične posvojitve otrok. Vendar pa je že po sedaj veljavni zakonodaji veliko pravic (npr. istospolne poroke, prej registracija) že izenačenih z zakonom o partnerski zvezi.

Komisija za preprečevanje korupcije, ki jo vodi Boris Štefanec, je ugledna in zaupanja vredna ustanova, ki je v spopadanju s korupcijo nepogrešljiva.

Delno se strinjam: KPK se tako kot ostale podobne državne institucije žal pogosto izrablja v politične namene. To se ne bi smelo dogajati. Takšno delovanje in miselnost je treba spremeniti, saj moramo kot država imeti institucije, ki naj bi skrbele za to, da v državi vlada večji red in da se slišijo in rešujejo stiske ljudi.

Letos je med predsedniškimi kandidati več žensk kot moških. Zakaj je tako?

Vsi predstavljamo najboljšo izbiro naših strank, gibanj ali podpornikov. Čeprav ljudi ne ocenjujem glede na spol, temveč me zanima predvsem njihova strokovnost, njihovo delo, prepričanja ter vrednote za katerimi nekdo stoji, me veseli, da je ženskih kandidatk več kot v preteklih letih, in da je neka bojazen žensk pred vstopom v politiko manjša kot je bila pred leti. Čeprav danes še vedno velja kvotni sistem, ki nekako spodbuja vstop žensk v politiko, menim, da takšnega sistema v prihodnosti ne bomo več potrebovali.

Ali verjamete v to, da ženske prevzamejo vajeti, ko je najtežje ali pa, ko moški več ne zmorejo?

Verjamem oz. želim verjeti v to, da tisti, ki so najbolj sposobni, napredujejo. Kot rečeno, menim, da se vajeti prevzame tisti, ki ima sposobnosti, strokovnost ter tudi druge kvalitete, ki jih človek, ki vajeti prevzema, premore.

Že dlje časa ste uspešni v svetu politike. Vam je bilo kot ženski kdaj težko v pregovorno moškem svetu politike?

Tudi včasih. Moram pa reči, da so me moški kolegi dobro sprejeli. Morda je to prav zato, ker sem vedno pripravljena sodelovati v različnih strokovnih razpravah, ker znam oblikovati svoje mnenje in ker sem pripravljena sprejeti tudi stališča, ki niso enaka mojim. V svojih nastopih tudi nisem podcenjujoča in žaljiva. Najtežje pri mojem delu je usklajevanje družinskih obveznosti, saj je poklic oz. kariera politika nekaj, kar vzame resnično veliko časa.

Kakšna je po vašem mnenju najboljša pot do implementacije odločbe arbitražnega sodišča? Kako sicer ocenjujete odnose Slovenije s sosednjimi državami? (600 znakov)

Dejstvo je, da je odločitev za Slovenijo slaba, zato nimamo razlogov za slavlje. Izgubili smo ozemlja, ki so bila od nekdanje slovenske, ostali smo brez teritorialnega dostopa do mednarodnih voda, meja na kopnem pa je povsem neživljenjska. To dokazuje, da je bil arbitražni sporazum ena velika napaka. Napaka je bilo njegovo sprejetje, delovanje Slovenije v procesu odločanja in sedaj tudi zaletavo uvajanje odločitve. Čeprav je sodba arbitražnega sodišča mednarodno pravno zavezujoča, je Slovenija ne more enostransko implementirati. Menim, da čas dela za nas, vendar pa ga mora naša diplomacija pametno izkoristiti.

Kako vidite vlogo Slovenije v mednarodni skupnosti, še posebej v luči izzivov, kot so množične migracije in terorizem. S kom od svetovnih voditeljev bi se želeli srečati najprej po morebitnem prevzemu predsedniške funkcije? (500 znakov)

Menim, da je ključ do uspeha na teh dveh področjih sodelovanje. Predvsem na področju terorističnih groženj. Če bo vsaka država delala po svoje, če bomo brez povezanih baz podatkov, potem ne bo optimalnega uspeha. Glede migracij imamo odprtih kar nekaj vprašanj. Med njimi je najpomembnejše, koliko beguncev lahko sprejmemo, katera je zgornja meja. Glede ekonomskih migrantov pa naj se vsaka država odloči po svojih ekonomskih zmožnostih. Moje prvo srečanje bi bilo najbrž z voditelji sosednjih držav.

V EU se pojavljajo različni predlogi za reformo unije. Kakšna naj bo EU po vašem mnenju v prihodnje in kakšno mesto Slovenije v njej? (500 znakov)

Izzivov na ne manjka. Morali bi biti enotnejši. Evropska ideja temelji na solidarnosti in na miru. To je največji uspeh v naši zgodovini. Želim pa si boljše Evrope, prijaznejše do mladih, podjetnikov, starejših. Želim si hitrejših reakcij, vsekakor pa ne Evrope dveh hitrosti. Časa za premislek o naši prihodnosti ni veliko, Slovenija pa bi morala svoje mesto poiskati odločneje. Smo majhna država, ki lahko ustvarja trende. Škoda bi bilo izpustiti priložnosti na področju turizma, digitalnega trga, kmetijstva in še na drugih področjih.

Kako vidite vlogo predsednika republike zunaj formalnih pristojnosti (izražanje mnenj, javnih pozivov, spodbujanja dobrih praks ...)? (500 znakov)

Če predsednik resnično živi in diha z ljudmi, potem ve za vse težave in ima mnenje o vsem. Ni pa nujno, da se tudi oglašava ves čas. Prav gotovo pa se mora oglasiti takrat, ko gre za ključna vprašanja razvoja države, vzpostavitve in ohranitve državotvornosti, enotnosti naroda in tudi ob vprašanjih, ki so pomembna za ohranitev sočutja ter sodelovanja med ljudmi.

Ali je Slovenija po vašem mnenju socialna država in kako bi lahko kot predsednik/ica pripomogli k večji socialni pravičnosti? (500 znakov)

Slovenija je po ustavi socialna država, s socialno pravičnostjo pa imamo kar nekaj težav. Vedno poudarjam, da je Slovenija bogata država glede socialnih transferov, vendar premalo pravična. Sicer pa bi eden prvih ukrepov, kot predsednica republike bi sklicala pogovor o ključnih temah, kot so pokojninski, zdravstveni in socialni sistem ter stanje pravne države, na katerega bom povabila vse ključne akterje, ki bi morali ukrepati. Ne bom se omejevala le na eno skupino ali en politični pol. To so stvari, ki tarejo vse, Slovenijo kot celoto. Tu ni prostora za izključevanje.

V katero smer bi moral po vašem mnenju iti razvoj obrambno-varnostnega sistema v Sloveniji in kateri njegov del bi morali najbolj razvijati? Kako vidite svojo vlogo pri tem? (500 znakov)

Izjemno problematično je to, da je Slovenska vojska za svojo pripravljenost že tretje leto zapored ocenjena z negativno oceno. Pomeni, da Slovenska vojska nima na razpolago dovolj sredstev za vzdrževanje pripravljenosti in za razvoj. Menim, da je treba v časih, ko se soočamo z varnostnimi grožnjami in terorizmom po celoti Evropi narediti vse, da slovenski nacionalno-varnostni aparat ne bo tako ohromljen, kot je danes. Kot vrhovna poveljnica obrambnih sil bom zagotovo opozarjala na mednarodne zaveze, ki jih država daje v okviru Zveze Nato in pomen ustrezne višine proračunskih sredstev za obrambni sistem.

Kako pomembno se vam zdi sodelovanje z drugimi vejami oblasti in parlamentarnimi strankami? Boste pri opravljanju funkcije ravnali nadstrankarsko (velja predvsem za kandidate, ki ste aktivni v strankah: boste zamrznili funkcijo v stranki)? Pri katerih vprašanjih se vam zdi nujno sprejemati kompromise? (600 znakov)

Moj slogan je spoštujmo in sodelujmo. To pomeni sodelovanje z vsemi, ne glede na politični pol oziroma strankarsko pripadnost. To, da vsak vztraja na svojem bregu, brez pripravljenosti poslušanja in upoštevanja drug drugega, nas kot narod hromi in skrajni čas je, da to presežemo. Verjamem, da bom kot predsednica države zmogla narediti korak naprej. Vem, kje smo in vem, kam moramo iti. Sem človek povezovanja in ne razdruževanja in prepričana sem, da bom znala to prenesti tudi v širši politični prostor.

Predstavitve zakonca/-ke oziroma partnerja/-ke kandidatke za predsednico države (ime, priimek, rojstni priimek, kraj rojstva, izobrazba, delovno mesto, prostčasne dejavnosti...)

Ime in priimek: Andrej Škrinjar

Kraj rojstva: Novo mesto

Izobrazba: magister znanosti s področja ekonomije, univerzitetni diplomirani inženir strojništva

Delovno mesto: vodja škodnega centra v zavarovalnici

Prosti čas: šport, kulinarika, druženje s sorodniki in prijatelji

Kako pomembna je po vašem mnenju vloga zakonca predsednika države?

Ne glede na poklic oz. vlogo je temelj vsega sta medsebojna ljubezen in spoštovanje ter skrb za otroke in družino. Od tod izhaja tudi vsa opora in pomoč, sprotno prilagajanje vsem delovnim obveznostim.

Bi se kot zakonec predsednika udeleževali protokolarnih in drugih dogodkov, na katerih se pričakuje vaša prisotnost?

Da.

Glede na to, da je funkcija predsednika republike javna, je izpostavljena tudi zasebnost zakonca. Bi vas to motilo?

Ne, seveda pa tudi tu obstajajo meje.

Po veljavni zakonodaji ima zakonec oziroma zunajzakonski partner predsednika države možnost izkoristiti tudi nekatere pravice. Po 14. členu ima pravico do mesečnega nadomestila za kritje stroškov, ki jih ima zaradi opravljanja protokolarnih in drugih družabnih obveznosti, v višini 15% plače predsednika republike. Bi to možnost izkoristili?

Ne.

Zakonec predsednika republike, ki je v delovnem razmerju, lahko za čas trajanja mandata predsednika republike prekine delovno razmerje, pri čemer mu pravice iz delovnega razmerja mirujejo (16. člen). V tem času ima pravico do mesečnega prejema v višini 20% plače predsednika republike, ta čas pa se mu šteje v delovno dobo. Bi se, v primeru da vaš zakonec oz. partner postane predsednik, odločili za takšno možnost?

Ne. Delovnega razmerja ne bi prekinil.

Kakšen odnos ima Romana Tomc do končanja nerojenih življenj fantkov in deklic, kdaj se po njenem začne življenje - pravzaprav, če priznava človekove pravice tudi nerojenim, in kakšno je njeno mnenje do razlage 55. člena ustave, "Odločanje o rojstvih svojih otrok je svobodno." in če se strinja, da se iz tega člena vzame "pravico do splava."?

Odgovor predsedniške kandidatke Romane Tomc:

»Spoštujem življenje od spočetja do smrti. Dejstvo pa je tudi, da je v našem ustavnem redu pravica do splava ustavna pravica. Gre za osebne odločitve posameznic in parov, ki se o

tem odločajo in v teh težkih trenutkih velikokrat nimajo dovolj informacij o potencialnih posledicah splava, hkrati pa se zavedamo, da država s socialno politiko ne poskrbi dovolj, da bi posameznicam ali parom sploh omogočila, da se lažje odločijo, da otroka obdržijo.«

Kolikšni so njeni/njegovi mesečni prihodki?

Bruto 8.484,05, neto 5.301,42

Koliko nepremičnin ima v lasti in kolikšna je njihova vrednost?

Hiša na parceli v Lj, nekaj kmetijskega zemljišča. Vrednosti ne vem.

Kakšen avtomobil vozi, koliko je star in koliko vreden?

Volvo, letnik 2011 in Megane, letnik 2012, vrednosti ne vem.

Koliko ima kandidatka/kandidat denarnih sredstev v bankah in hranilnicah?

Imam 80000 evrov prihrankov.

Koliko in katere vrednostne papirje ima?

Imam delnice Nova24.

Nevarni odpadki in okoljske nesreče

V letošnjem letu smo imeli kar nekaj požarov, ki so mejili na ekološko katastrofo. Izpostavimo naj le nekaj primerov: Kemis, Ekosistemi, Ljutomer ... V vseh primerih je šlo za požare v obratih, kjer skladiščijo ali predelujejo odpadke. Ker so med temi odpadki tudi nekatere snovi, ki, če zagorijo, pomenijo nevarnost za okolje in ljudi, so okoliški prebivalci zaskrbljeni in pozivajo, naj se takšni obrati zaprejo oziroma naj se prestavijo na območje, ki ni tako poseljeno. Kje vi vidite rešitev za to okoljsko problematiko?

Slovenska zakonodaja na tem področju je sicer dobro urejena, vendar pa so problemi pri njenem izvajanju. Javno smo lahko spremljali zgodbe, ko se zdi, da so nekateri obrati dobili gradbeno in okoljevarstveno dovoljenje zaradi določenih pritiskov, lobijev. Rešitev bi bila v doslednem izvrševanju zakonodaje. Če se za določeno gradnjo zahteva presoja vplivov na okolje, naj to stori neodvisna institucija, če mora imeti tak obrat zaposlene gasilce, naj jih imajo. Po toči zvoniti je vedno prepozno, bolje je, da se stvari uredi prej.

Kako se boste, če vas bodo izvolili za predsednika republike, zavzemali za boljše okolje v katerem živimo? Kako boste pripomogli, da bomo ohranili Slovenijo zeleno in zdravo?

Najprej s svojim zgledom, mislim, da je tako tudi prav. Tudi kot poslanka v Evropskem parlamentu v službo hodim peš, pa nimam stanovanja v bližini parlamenta. Nagovarjala bom ljudi, naj skrbijo za okolje, naj vzgajajo mlade v tem duhu.

Kako vi sami konkretno skrbite za to, da ohranjate bolj čisto okolje (s katerimi vsakodnevnimi navadami)?

Kot sem že omenila, v službo hodim peš, pri vožnji z avtomobilom upoštevam nasvete za varčno vožnjo, ko grem v trgovino, s seboj vzamem svojo nakupovalno vrečko, ne nakupujem materialnih stvari, ki jih ne potrebujem in tako naprej. Morda se zdijo malenkosti, a prav z malenkostmi se da na čisto okolje vplivati na ravni posameznika.

Podnebne spremembe in varovanje okolja

Verjamete, da je za klimatske spremembe kriv človek?

Človeštvo seveda nosi del krivde in tudi del odgovornosti za klimatske spremembe. Zato je na njem tudi odgovornost, da posledice klimatskih sprememb odpravlja ali pa vsaj v čim večji meri zmanjšuje.

Težnja v svetu so obnovljivi viri energije. Pri nas pa smo za velike denarje zgradili Teš 6. Je to popolnoma zgrešena investicija in ali bi morali Teš (ter ostale termoelektrarne) čim prej zapreti? Ali smo na področju OVE dovolj ambiciozni oziroma bi morali biti bolj ambiciozni (in v to vlagati več sredstev)?

Slovenija se je zavezala k izrazitem povečevanju deleža obnovljivih virov pri proizvodnji električne energije v končni porabi. Prizadevanja gredo torej v dve smeri, in sicer k učinkoviti rabi, kar pomeni nižjo končno porabo in v smeri novih proizvodnih virov. Investicije v nove proizvodne vire pa so precej zastale predvsem zaradi težavnega umeščanja v prostor in družbene nesprejemljivosti (vetrne elektrarne, HE na Muri, ...) ter razmeroma nizkih cen električne energije, kar investicije dela ekonomsko neupravičene.

Ljudi bi seveda bilo treba bolj usmerjati in stimulirati k uporabi obnovljivih virov energije in učinkoviti rabi, vseeno pa so z OVE tudi problemi. Na primer: pri kurjavi na biomaso je Slovenija naredila napredek, pozimi pa je zaradi tega problem v kvaliteti zraka. Ne bi torej nujno rekla, da bi morali vložiti več sredstev, pač pa, da je treba bolj uporabiti sredstva, ki jih imamo na voljo.

Bi podprli ukrep, da bi po mestih imeli več dnevov brez avtomobila (in ne le 22. september) in do kdaj bi lahko (oziroma morali) z naših cest spraviti avtomobile z notranjim izgorevanjem? Kakšne so vaše osebne navade na tem področju (ali se poslužujete javnega prevoza, koliko se vozite z osebnim avtomobilom, greste v službo ali po opravkih peš ali s kolesom)? Je javni prevoz pri nas dober?

Dan brez avtomobila se mi zdi zelo dober način za ozaveščanje in promocijo varstva okolja. Nisem pa prepričana, da bomo s tem rešili dejanske probleme. Menim, da ima Slovenija celostno gledano slab sistem javnega prevoza – namreč, če bi imeli boljše povezave z javnim prevozom, kjer bi se lahko za ta prevoz odločili večkrat na dan, bi se ljudje zagotovo odločali za javni prevoz. Tako pa nekaterim prebivalcem iz oddaljenih krajev ne preostane drugega, kot vsakodnevna vožnja z avtomobilom v službo. Kot sem že omenila, v službo hodim peš, ko pa sem v Sloveniji, pa za transferje uporabljam osebni avto, po opravkih v bližini doma pa grem peš.

Prepovedali smo brezplačne plastične vrečke. Bi morali po vašem narediti še korak naprej in jih povsem prepovedati?

V povezavi z ohranjanjem okolja je treba predvsem ozaveščati ljudi in jih spodbujati k njihovemu aktivnemu ravnanju. Čeprav na ravni posameznika, lahko vendarle veliko prispevamo k ohranjanju in čistemu okolju z drobnimi dejanji: hojo namesto avtomobila,

uporabo torb namesto plastičnih vrečk ipd. Opažam, da se ljudje zavedajo pomena čistega okolja, na primer v trgovine hodijo s svojimi torbami, s čimer je poraba vrečk manjša.

Varnost v prometu

Kako boste kot predsednik pomagali pri realizaciji cilja 0 žrtev na naših cestah?

Kot predsednica sem lahko zgled, lahko ozaveščam, lahko opozarjam na zakonodajo. Menim, da je treba spremeniti miselnost. Ali pa dojemanje hitrosti, vožnje pod vplivom alkohola. Se nekdo, ki prehiteva v škarje zaveda, koliko bo pridobil s prehitevanjem? Mogoče pol minute v njegovem celotnem transferju. Se tisti, ki vozijo pod vplivom alkohola zavedajo, da lahko pri nesreči s smrtnim izidom nekomu odvzamejo očeta, mamo, otroka? Na ta dejstva je potrebno vedno opozarjati.

Kakšno je vaše stališče do vpeljave ničelne tolerance glede alkohola v prometu? Kdaj ste bili nazadnje kaznovank zaradi prometnega prekrška? Kakšnega?

Se strinjam, alkohol v prometu nima mesta. Mogoče sem kdaj v preteklosti vozila nekoliko nad omejitvami, a v zadnjih letih kakšnega prekrška nisem storila. Se pa držim pravila: ko vozim, ne pijem nič.

Tehnologije

Na katerih tehnoloških področjih lahko Slovenija v prihodnjih 10 letih povede kot tehnološka velesila?

Že sedaj imamo uspešna tehnološka podjetja, ki sodelujejo na primer tudi z Naso, ali pa so znani v širšem evropskem prostoru. Menim, da bi se lahko razvili predvsem na področju nanotehnologij, letalske industrije, na področju računalniške tehnologije. Pogosto sem že slišala primerjavo, da je Slovenija dragulj, ki čaka, da jo svet odkrije. Vedno znova pa me razveselijo odkritja in spoznanja, ki jih dosegajo znanstveniki in raziskovalci z Inštituta Jožefa Štefana.

Katere tri tehnološke inovacije bodo po vašem mnenju v prihodnjih 10 letih najbolj zaznamovale našo družbo? Zakaj?

V zadnjih časih je zanimiv razvoj robotike, kjer so izjemni potenciali, a tudi pasti – bodo roboti sčasoma pri vseh dejavnostih nadomestili ljudi? Odkritja na področju medicinske tehnologije – tu mislim, da se dogaja nesluten razvoj, ko bomo lahko celo prišli do tega, da bodo iz različnih materialov narejeni organi, ki bodo lahko podobni naravnim organom, ter spremembe na področju avtomobilske industrije – v kolikor bo res prišlo do tega, da bomo začeli bolj uporabljati električne avtomobile, bi to zagotovo kar precej pretreslo naftno industrijo.

Ali imate v lasti kakšno kriptovaluto? Zakaj?

Ne. Ne ukvarjam se niti s trgovanjem navadnih valut, kaj šele kriptovalut. Poznam pa možnosti, ki jih kriptovalute omogočajo.

Razmere v zdravstvu

Čakalne dobe so rak rana našega zdravstva. Skozi leta se je izkazalo, da pristojni nimajo politične volje, kot tudi ne znanja in moči, da bi končno uredili to področje. Kako je po vašem mnenju potrebno izpeljati reformo zdravstva ter urediti področji

zasebnega in javnega zdravstva, da bomo zmanjšali dolge čakalne vrste ali jih celo ukinili?

Slovenski zdravstveni sistem potrebuje celovito nadgradnjo ob ohranjanju javnega, solidarnostnega in vzajemnega zdravstvenega zavarovanja. Zaradi višjih prispevkov ne bo zdravstveni sistem nič boljši in čakalne vrste nič krajše. Bo pa lahko na ta račun kdo še vedno dobro služil. Najprej pa je treba prevetriti in racionalizirati sistem ter izkoreniniti odlivanje denarja prek preplačanih proizvodov in storitev.

Otroška srčna kirurgija: Program, ki je nekoč postavljal Slovenijo med najboljše v Evropi, je danes predmet obračunavanja med zdravniki, trpijo pa bolniki. Kako bi uredili program otroške srčne kirurgije? Bi ga ukinili in zakaj? Kakšna bi bila v tem primeru alternativa? Kdo bi moral odgovarjati zaradi napak in kdaj lahko pričakujemo, da bodo odgovorni sankcionirani?

Prav srce parajoče je, kaj se dogaja s programom otroške srčne kirurgije. Tu je sistem odpovedal v celoti, zdi se, kot da tisti najbolj odgovorni ne vedo več, da se pogovarjajo o zdravju in življenjih otrok, v medijih lahko poslušamo le še očitke drug drugemu. Odgovorni za takšno stanje bi morali biti sankcionirani že takrat, ko je bilo prvič javno objavljeno mednarodno poročilo o otroški srčni kirurgiji, a ker to ni bilo storjeno, se bojim, da je stanje danes dejansko še slabše. Morda so zadeve resnično že tako daleč, da bi otroško srčno kirurgijo bilo treba osnovati na novo, z ekipo strokovnjakov, ki jim je zdravje otroka na prvem mestu.

Staranje prebivalstva in sociala

Koliko bi morala po vašem mnenju znašati minimalna pokojnina (točen znesek), ki bi (še) omogočala preživetje in dostojno življenje upokojevcem? Zakaj takšen znesek in kako ga bi se ga lahko zagotovilo?

Z zneski je tako: ko ga izrečeš, ga začnejo ljudje postavljati v nek kontekst, ki morda ni enak tistemu, v katerem je bil izrečen. Vsekakor pa bi moral vsak imeti pokojnino, ki bi bila dostojna in s katero bi lahko preživel brez odrekanja osnovnim potrebščinam in brez tega, da bi, kot mi pogosto rečejo, bil v situaciji, ko z zneskom ne moreš ne živeti, ne umreti.

Ali menite, da bi morala biti minimalna pokojnina zagotovljena vsem upokojevcem, tudi predčasno upokojenim. Zakaj da, zakaj ne?

S tem se ne bi mogla povsem strinjati. Z reformo pokojninskega sistema bi lahko dosegli marsikaj. Nepošteno pa se mi zdi, da varstveni dodatek, ki ga sedaj prejemajo nekateri, presega pokojnino osebe, ki je delala polno delovno dobo.

Šolstvo in izobraževanje

Je slovenska šola dobra? Se dovolj prilagaja potrebam časa? Od česa je po vašem mnenju odvisno kvalitetno šolstvo?

Menim, da je tudi šolstvo tisti državni podsistem, ki si zasluži prenovo. Če se prilagaja potrebam časa? Nisem prepričana, težko bi rekla, da je to res. Imamo veliko mladih, ki se izseljujejo in veliko mladih, ki zaposlitve ne dobijo na svojem področju, če jo sploh dobijo. Kvalitetno šolstvo bi po mojem mnenju moralo temeljiti na znanju. Ne na birokraciji, na

prerekanju, katere učbenike in delovne zvezke bo uporabljal posamezni učitelj. Dober šolski sistem producira osebe z uporabnim znanjem.

Ali je zasebno šolstvo grožnja javnemu šolskemu sistemu ali dobrodošla vzpodbuda za to, da s tem postane javna šola boljša, učinkovitejša, kvalitetnejša? Vsaka konkurenca je dobra, zato tudi zasebnega šolstva ne vidim kot grožnje.

Problematika učbenikov in delovnih zvezkov je na dnevnem redu že zadnjih nekaj let. Starši se pritožujejo, da otroci gradiva ne uporabljajo, a ga vendarle morajo imeti. Kje bi morali poiskati rešitve za to, glede na to, da se razprave začnejo vsakega 1. septembra in čez dober mesec nato tudi končajo brez zaključka? Teh razprav resnično ne razumem in se mi včasih zdi, kot da se odvijajo zgolj zaradi založnikov in piscev učbenikov. Vsi bi namreč morali strmeti k istemu cilju, da otroke čim več naučimo.

Problematika odhajanja »mladih možganov« v tujino? Kje najti rešitve in to omiliti/preprečiti? Nič ni narobe v tem, če mladostnike žene v tujino. Tako pridobijo dragocene izkušnje in postanejo bolj samostojni. Problem pa nastane, če jih ne vleče nazaj domov, ker doma ne vidijo priložnosti. Manjka nam optimizma, manjka nam povezanosti. In manjka nam okolja, kjer za dobro idejo in za pošteno delo ne boš tarča ljubosumnežev, ki zaradi različnih oportunističnih primerov vidijo samo zaslužek. Politika ima nalogo, da ustvari ugodno okolje za napredek, ugodno družinsko okolje, ko bomo imeli to, se bodo mladi radi vračali.

Mejni spor s Hrvaško

Ali naj se Slovenija s Hrvaško pogaja o implementaciji arbitražne sodbe ali naj jo poskusi enostransko uveljaviti?

Očitno so se težave z arbitražnim sporazumom šele dobro začele. Slovenija nima razlogov za slavlje, izgubili smo ozemlja, ki so bila od nekdaj slovenska, ostali smo brez teritorialnega dostopa do mednarodnih voda, meja na kopnem pa je povsem neživljenjska. To dokazuje, da je bil arbitražni sporazum ena velika napaka. Napaka je bilo njegovo sprejetje, delovanje Slovenije v procesu odločanja in sedaj tudi zaletavo uvajanje odločitve. Čeprav je sodba arbitražnega sodišča mednarodno pravno zavezujoča, je Slovenija ne more enostransko implementirati, ne da bi bila pri tem še bolj oškodovana. Vlada naj zato opusti populistično retoriko in v ospredje postavi interese naše države.

Kako bi se v reševanje mejnega spora vključili kot predsednik/predsednica in kakšna mora biti tu po vašem mnenju vloga Evropske komisije/mednarodne skupnosti?

Potrebno bo veliko modrosti in diplomatske spretnosti, pri tem bi se tudi izogibala besedi »spor«. Žal pa je naša zunanjepolitična sposobnost rešitve tega odprtega vprašanja, v takšni diplomatski zasedbi kot je, precej šibka. V reševanje bi se vključila predvsem kot glas dialoga.

Migrantska problematika

Naštajte in opišite tri ukrepe s katerimi bi se lotili reševanja problematike migracij.

Ob zadnjih migrantskih valih so bili problemi migracij v: masovnosti migracij, ki smo jim priča, in sicer predvsem iz drugih držav v EU, pa tudi zaradi kulturne in religiozne raznolikosti. EU je sicer utemeljena na prostem pretoku ljudi, kapitala, blaga in storitev, sem pa prepričana, da očetje EU niso imeli v mislih tako masovnih migracij, kot so se dogajale v preteklih letih. Kar se tiče ukrepov, morajo iti v smeri, da se ohranja in krepi slovensko kulturo in slovenski jezik, obenem pa spoštuje tudi človekove pravice, ki jih imajo migranti in begunci.

2.) Kakšen model integracije migrantov v družbo predlagate in kako ocenjujete upešnost dosedanje domače in evropske migracijske in integracijske politike.

Menim, da se niti v Evropi niti v Sloveniji nismo pravilno spoprijeli s to krizo, za katero se ne moremo dogovoriti niti, ali gre za migrantsko krizo ali begunsko. Med tem postavljam zelo jasno ločnico. Imamo begunce, do katerih moramo biti sočutni, ki jim moramo pomagati in si zaslužijo našo pomoč, in imamo migrante, ki so druga kategorija, pri kateri se moramo vprašati, ali imamo dovolj priložnosti v naši ali katerikoli drugi državi, da sprejmemo vse tiste, ki želijo priti v Evropo ali v Slovenijo.

Reševanje mednarodnih konfliktov

Katere so trenutno po vašem mnenju največje grožnje svetovnemu miru in kako bi jih reševali s položaja predsednika/predsednice Slovenije?

V časih, ko se soočamo z varnostnimi grožnjami in terorizmom po celotni Evropi, je treba narediti vse, da slovenski nacionalno-varnostni aparat ne bo tako ohromljen, kot je danes. Kot vrhovna poveljnica obrambnih sil bom zagotovo opozarjala na mednarodne zaveze, ki jih država daje v okviru Zveze Nato in pomen ustrezne višine proračunskih sredstev za obrambni sistem. Izjemen poudarek bi dala tudi pomenu dobro delujočega slovenskega nacionalno varnostnega in obrambnega sistema.

Se strinjate z ocenami, da je Organizacija združenih narodov postala neučinkovita, nepomembna in kako bi se lahko njena učinkovitost izboljšala?

Menim, da ta organizacija nima več tako pomembnega vpliva. Resolucije in opozorila že zdavnaj ne učinkujejo več. Prepad med razvitimi in nerazvitimi državami je vse večji. Absurdno je, da v nerazvitih državah lažje prideš do mobitela, kot do hrane.

Koristi predsedniške funkcije

Vemo, da je funkcija predsednika častna funkcija, da je človek na tem položaju poplačan s častjo, osebno rastle in rastle v političnem smislu. A v očeh javnosti predsednik republike ni deležen le "duševnih" koristi, marveč tudi dobrega plačila, razkošne pisarne in ostalega udobja, pravice do uporabe službenega vozila, varovanja, pravice do prejemanja nadomestila. Se strinjate, da je to "sanjska služba" tudi v tem pogledu?

Sanjska služba je tista, ki te izpolnjuje kot človeka, in je tista, kjer lahko s svojim znanjem in lastnostmi nekaj prispevaš skupnosti oziroma skupnosti vrneš, kar ti je doslej dala. V razvitih demokracijah je povsem običajno, da k državnim funkcijam sodi varovanje, protokolarno opremljena pisarna, službeno vozilo in v tem pogledu ne gre za privilegije. Tako da o predsedniški funkciji ne bi govorila kot o sanjski službi, temveč kot o protokolarno ustrezno urejeni funkciji, ki pa zahteva celega človeka.

Se boste v primeru izvolitve odpovedali kateri od omenjenih koristi, med drugim denimo tudi izplačilu dnevnic in kilometrin?

Naj vrnem z vprašanjem – zakaj menite, da bi moral biti funkcionar zaradi opravljanja funkcije v delovnopravnem smislu obravnavan drugače kot delavec? Sicer pa obstajajo merila in pravila, kdaj se izplačajo dnevnice in kdaj kilometrine.

Kako bi opredelili prekarnost? Katere vrste zaposlitvenih razmerij po vašem sodijo v skupino prekarnih zaposlitev?

Prekarnost ima več obrazov, zato ni povsem enotne opredelitve. Lahko pa prekarne zaposlitve opišemo glede na njihove značilnosti. Gre za občasne ali začasne in negotove zaposlitve, ki ne zagotavljajo zadostnih sredstev za dostojno življenje ali ustrezne socialne zaščite in ne upoštevajo evropskih in nacionalnih delovno pravnih standardov.

Menim, da nobeno pravno razmerje ne moremo vnaprej označiti kot tisto, ki je tipično prekarno. Vendar se kaže, da se prekarnost pogosto skriva v statusih samozaposlenosti in pri nekaterih drugih civilnih pogodbah.

Ali prekarnost v Sloveniji po vašem mnenju predstavlja velik problem?

Da, vendar to ni značilno samo za Slovenijo, ampak tudi za ostale države EU.

Podatki kažejo, da se je zaposlenost v Sloveniji v primerjavi z letom 2008 zmanjšala v vseh kategorijah v realnem sektorju. Povečalo pa se je število samostojnih podjetnikov. Delodajalci namesto rednih zaposlitev raje sodelujejo z zaposlenimi, ki so samostojnimi podjetniki in na ta način znižujejo svoje stroške.

Dejstvo je, da delodajalci v želji po večjem dobičku iščejo možnosti za znižanje stroškov, te pa skušajo znižati predvsem na račun zaposlenih. Glede na to, da so stroški dela v Sloveniji nadpovprečno visoki, je prav gotovo tudi država posredno odgovorna za to, da delež prekarnih zaposlitev v zadnjih letih narašča.

Kaj boste kot Predsednica Republike naredili, da bi se s prekrnostjo začeli intenzivneje soočati na družbeni, strokovni in politični ravni?

Menim, da se je problema potrebno lotiti celostno. Naloga države je ustvarjanje pogojev, ob katerih se gospodarstvo razvija in ustvarja delovna mesta. V teh pogojih lahko ljudje kakovostno delajo in na podlagi tega prejemajo dostojen zaslužek. Svojo vlogo v tem primeru vidim kot vlogo mediatorja oziroma posrednika. Prav gotovo bi opozorila vlado, poslance, pa tudi sindikate na ta zelo pereč problem in jih pozvala h ukrepanju. Ob tem naj dodam, da verjamem v to, da le zdravo gospodarstvo lahko ponudi dobre pogoje za zaposlovanje.

Kakšno vlogo bodo v prihajajočih letih pri zagovoru pravic prekarcev prevzeli sindikati? Bodo oni branili pravice prekarno zaposlenih, ali je bolj verjetno, da bodo prekarci sami ustanovili organizacije, ki jih bodo zastopale v dialogu s socialnimi partnerji?

Sindikati načeloma branijo pravice svojih članov. Seveda imajo rezultati njihovih prizadevanj širši doseg, vendar je specifičnost prekarnih delavcev posebna. Prekarni delavci navadno niso včlanjeni v noben sindikat zato pričakujem, da bo prišlo do pobud, kjer se bodo prekarci zavzeli za svoje pravice.

Ali bi morala država tista podjetja, ki se obnašajo družbeno neodgovorno in zaradi povečevanja profita zaposlujejo prekarno, sankcionirati, ali je bolje, da jih sankcionira trg in kupci?

Zakonodaja v Sloveniji je zelo jasna. Zakon o delovnih razmerjih natančno opredeljuje, kdaj mora biti sklenjena pogodba o zaposlitvi. Če se pravila kršijo, potem je zagotovo država s svojimi inšpekcijskimi službami dolžna ukrepati.

Je pa na koncu potrebno dodati, da ni vsaka prekarna zaposlitev tudi nezakonita. Kar najbolj skrbi je nezadržan porast prekrasnih zaposlitev nasploh. Čeprav se z razvojem spreminjajo tudi razmere na trgu dela, ni prav, da se spreminjajo na škodo zaposlenih. To je nedopustno. Rešitve, kako premagati to stanje, je v sodelovanju med vlado, delodajalci, sindikati in ostalo civilno družbo.

Davki (obdavčitev plač) – So po vašem mnenju davki v Sloveniji previsoki ali prenizki? Ali so plače po vašem mnenju v Sloveniji premalo ali preveč obremenjene? Ali bi na račun nižje obremenitve plač zarezali v javni sektor? Ali ste za to, da se poviša neto plača in na kakšen način – kako bi to izpeljali?

Obremenitev plač je previsoka, pri čemer bolj kot obremenitev z davki moti obremenitev s prispevki. Že dolgo opozarjam na to, da je sistem prispevkov v Sloveniji popolnoma neustrezen in da so prispevki, kot posebna vrsta obvezne dajatve za katero zavezanec lahko pričakuje neko »protistoritev« izgubili svoj pomen.

Ne vidim neposredne povezave med znižanjem obremenitve plač in rezi v javni sektor. Glede javnega sektorja zagovarjam predvsem večjo odvisnost plače od produktivnosti (variabilni del).

Sem proti vmešavanju države v plače, ki se izplačujejo v gospodarstvu. Zagovarjam pošteno plačilo, pri čemer imam v mislih povezavo s produktivnostjo. Uspešnost podjetja naj se odrazi tudi na plačah zaposlenih. Prepričana sem, da dobri delodajalci takšno prakso že upoštevajo. Pri tem opozarjam tudi na trenutno izkrivljeno razmerje med minimalno plačo in izhodiščno plačo za posemezen tarifni razred, kot to urejajo kolektivne pogodbe. Delodajalci in sindikati naj pričnejo pogajajnja o uskladitvi (prilagoditvi) izhodiščnih plač glede na realno stanje.

Privatizacija: Ali naj država proda NLB in Telekom Slovenije? Ali je prav, da je prodala Mercator in ali bi ga morala kupiti nazaj?

Da. To je tudi zaveza, ki jo je Slovenija dala Evropski komisiji ob dokapitalizaciji bančnega sistema. Prodajo zagovarjam tudi iz drugih razlogov. Ker na splošno zagovarjam umik države iz gospodarstva (razen nekaj strateških naložb) in ker se je dosedanje državno lastništvo v NLB izkazalo za izrazito škodljivo. Ob spornih tajkunskih kreditih tudi pranje denarja. Očitno je, da država vztraja pri lastništvu tudi zaradi skrivanja preteklosti

Ne. Država se je iz Mercatorja umaknila prepozno in zamudila priložnost, da svoj delež proda po višji ceni in solidnemu kupcu.

Ne glede na to, da zagovarjam prodajo, imam velike dvome v poštenost prodaje v primerih, ko se kot kupci pojavijo malo znani finančni skladi za katerimi se skrivajo »domača« imena. Podpiram prodajo strateškim kupcem, ki se tudi sicer že ukvarjajo s podobno oz. komplementarno dejavnostjo, ker to pomeni večjo verjetnost za obstoj in nadaljnji razvoj podjetja.

Zdravstvo: Ali je denarja v zdravstvu dovolj? Ali ste za to, da se ukine dopolnilno zdravstveno zavarovanje? Ali podpirate dvig prispevkov za zdravstvo? Ali ste za ukinitvev koncesij?

Najprej reorganizacija in racionalizacija. Dejstvo je, da bo (tudi) zaradi staranja prebivalstva delež izdatkov za zdravstvo naraščal. Vendar brez temeljite prevetritve sistema ni smiselno nobeno dodatno vlaganje in nobeni dodatni prispevki. Dokler ni popolnoma jasno, kaj zajema košarica pravic in dokler se ne prekine sprega med dobavitelji in naročniki (prirejena in preplačana javna naročila) denarja ne bo nikoli dovolj.

Temelj naj ostane javno zdravstvo, seveda z nadgradnjo zasebnega. Bistvena je transparentnost in ločitev med enim in drugim sistemom. Glede zavarovanja zagovarjam konkurenco, ki bo prinesla večjo ponudbo in nižje cene.

Sedanji koncesionarski sistem je zgrešen, koncesije pa pogosto dodeljene na netransparenten način. Sistem otežuje vključitev novim, mladim zdravnikom in deluje protekcionistično do tistih, ki so že v mreži.

Kriptovalute: Ste že kdaj kupili kakšno? Kakšno je vaše mnenje o kriptovalutah? Ali bi jih morala država regulirati?

Ne, kriptovalut nimam, poznam pa trgovanje z njimi. Dobro bi bilo, da bi država vzpostavila zakonodajne okvire za trgovanje s temi valutami, v smislu zagotavljanja kriterijev in meril za oblikovanje trga kriptovalut in sodelovanja na tem trgu.

Drugi blok jedrske elektrarne: da ali ne. Zakaj? Vaše stališče do okoljskih vprašanj. Naj Kemis in podobni obrati stojijo v bližini naselij?

Drugi blok NEK je umeščen v dolgoročne strateške načrte Republike Slovenije. Pred dokončno odločitvijo pa bo potrebno preveriti predvsem vprašanja glede okoljske sprejemljivosti in dolgoročne rentabilnosti.

Kar se tiče Kemisa in podobnih obratov, pa naj samo opozorim na direktivo SEVESO, ki ima sicer stroga merila in kriterije, ki jih mnogo od naših obratov ne dosega, zaradi česar bi ministrstvo za okolje in prostor te normative moralo preveriti in nato tudi skladno s tem dajati okoljska soglasja. Sicer pa menim, da predelovalnice izjemno škodljivih odpadkov ne sodijo v neposredno bližino naselij oz. ljudi.

Arbitraža: Če Hrvaška ne bo spoštovala arbitraže, kako bi ravnali? Bi morali na mejo poslati vojsko ali stvar reševati po diplomatski poti?

Slovenija glede arbitraže nima razlogov za slavlje, ker smo veliko ozemlja izgubili, prav tako nismo dobili ozemeljskega stika z odprtim morjem, temveč zgolj služnostno pot. Vlada Mira Cerarja je že pred časom sprejela možnost, da mejo poleg policije varuje tudi vojska, a menim, da v tem trenutku glede uveljavljanja arbitražnega sporazuma potrebe po tem ukrepu ni. Sicer pa čas dela za nas, tako da bi v tem trenutku morali opustiti populistično retoriko ter se lotiti dialoga in diplomacije ter pri reševanju meje v ospredje postaviti interese naše države.

Kdo so vaši najboljši prijatelji v Sloveniji in kdo na svetovni gospodarsko-politični sceni? Koga od kandidatov bi volili, če ne bi smeli sami sebe?

Veliko jih je, ne bi pa želela nikogar posebej izpostavljati. Na takšna hipotetična vprašanja ne bi imelo smisla odgovarjati.

Zakaj kandidirate za predsednico države?

Kandidiram preprosto zato, ker želim nekaj narediti, da bi v naši ljubi Sloveniji bilo kaj drugače. Ljudje pravijo, da s stanjem v državi niso zadovoljni, malo ljudi pa naredi nekaj za to, da bi res bilo kaj drugače, in ker nisem ena tistih, ki negoduje in kritizira, ampak sem pripravljena vložiti veliko energije v to, da pripomorem k temu, da bi bilo kaj drugače, sem se odločila za kandidaturo. Sem tista sprememba, ki lahko stvari v državi postavi na drugačno mesto. V Sloveniji potrebujemo spremembe in sem ena tistih, ki te spremembe lahko naredi. To, da sem kandidatka, ni bila lahka odločitev, zame to ni avantura, temveč tako sama kampanja kot opravljanje funkcije predstavlja predano delo – za ljudi, ker bom tudi izvoljena od ljudi.

Katere so prve poteze, ki jih boste naredili kot predsednica države?

Najprej bi odprla razpravo o prenovi glavnih državnih podsistemov in zahtevala, da se ta razprava konča z jasnimi rešitvami in zavezami. Ti osnovni podsistemi, na področju katerih Slovenija nujno potrebuje reforme so: zdravstveni, pokojninski in šolski sistem ter sodstvo. Naslednja stvar bi bila pregled vseh odločb Ustavnega sodišča, ki jih vlada ni uresničila. Ustava je temeljni državni akt, ki ga je potrebno spoštovati, zato je odločbe Ustavnega sodišča potrebno spoštovati. Naslednja stvar bi bila razprava o volilnem sistemu, ki sedaj ni optimalen. Za naš uspeh pa je pomembno, da lahko stranka, ki na volitvah zmaga, uresniči program. Pozvala bi tudi vlado, da uresničuje in spoštuje naše mednarodne zaveze. Glede na varnostno stanje v regiji in teroristične grožnje je pomembno, da smo za ostale države verodostojen partner. S tem je povezan tudi temeljit pregled slovenske vojske in ustrezne ukrepe.

Mora predsednik države biti moralna avtoriteta?

Seveda. Menim, da je predsednik republike pri nas tista institucija, ki predstavlja moralno, politično oz. neformalno avtoriteto. Sama bom predsednica, ki ji je mar za vse ljudi in ki ima vseskozi v mislih, da mora delati v interesu Slovenije kot države. Predsedniška funkcija je tudi najvišja politična funkcija v državi in si zasluži primerno dostojanstvo. Tej funkciji želim z državniško držo povrniti ugled, ki si ga zasluži.

Plača predsednika države znaša dobrih tri tisoč evrov neto, boste s tem lahko preživel?

Seveda.

Deluje v Sloveniji pravna država za vse enako?

Ne. Vsak dan znova se soočamo s tem, da pravna država ne deluje za vse enako, da imamo pravzaprav ugrabljeno državo. Imamo prvorazredne in drugorazredne državljane, kjer za nekoga velja, da ga izterjajo za vsako neplačano položnico, in da za njegov 200 evrski dolg dajo hišo na dražbo, medtem ko za drugega umaknejo dokaze, jih oprostijo v sodnih postopkih, jim spregledajo slabe bančne prakse, ali pa jih, nenazadnje, pomilostijo.

Kako povrniti zaupanje v državo?

Gre za dolgotrajen in težak proces, kjer se spremembe ne zgodijo čez noč, saj je zaupanje že tako skrhano, da je treba na tem res garati. A znana misel pravi, da se vsaka pot začne s prvim korakom. Prvi korak je jasen: konkretna vzpostavitev odgovornosti na različnih sistemih in podstateh družbe ter zavedanje, da politiki nismo sami sebi namen, temveč, da smo tu za ljudi. Za dolgoročne spremembe v družbi, kakršnekoli že, pa je najprej pomembno tudi aktivno državljanstvo.

Ste za uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka?

Med idejami, kako preoblikovati socialni sistem, se vedno znova pojavi tudi ideja o univerzalnem temeljnem dohodku (v nadaljevanju: UTD). Ideja je na prvi pogled sicer simpatična. Gotovo obstajajo tudi entuziasti, ki resnično verjamejo, da je to najboljši možen sistem. In to z vsem srcem zagovarjajo. Seveda daleč od ekonomske logike. Edini resnično

pozitiven učinek UTD-ja je, da je izvedbeno enostaven. Največji razlog, ki govori proti njegovi uvedbi, pa je, da je izjemno drag. Zato si ga države ne morejo privoščiti. V Evropi ga nima nobena država in tudi za Slovenijo je UTD danes utopija in tako bo še nekaj časa.

Splav da ali ne? Zakaj? (obrazložitev v dveh stavkih).

Spoštujem življenje od spočetja do smrti. Dejstvo pa je tudi, da je v našem ustavnem redu pravica do splava ustavna pravica. Gre za osebne odločitve posameznic in parov, ki se o tem odločajo in v teh težkih trenutkih velikokrat nimajo dovolj informacij o potencialnih posledicah splava, hkrati pa se zavedamo, da država s socialno politiko ne poskrbi dovolj, da bi posameznicam ali parom sploh omogočila, da lažje odločijo, da otroka obdržijo.

Ste za legalizacijo marihuane? (obrazložitev v dveh stavkih).

Premalo vem o zdravstveni dobrobiti te substance, zato bi to odločitev prepustila strokovnjakom, zdravnikom. Za uporabo, ki ustvarja privid zadovoljstva, pa je ne bi legalizirala, saj sem proti ubiranju bližnjic in zatekanju k škodljivim razvadam.

Kateri svetovni voditelj vam je vzor?

Nisem človek najljubših izbir – tako kot nimam najljubšega filma, knjige, tudi nimam najljubše osebe, voditelja, ki bi ga izbrala kot najljubšo, najbližjo. Brala in slišala sem o izjemnih voditeljih, o ljudeh s karizmo, o državnikih in strategih. Nikogar ni, ki bi mi bil najbližje, veliko jih je, za katere bi lahko rekla, da so naredili nekaj dobrega za svet ali za svojo domovino.

Ker smo lokalni spletni medij, tudi nekaj vprašanj, ki se nanašajo na pomursko regijo. Ste za postavitev HE na reki Muri? (obrazložitev v dveh stavkih).

Pri tako pomembnih vprašanjih je najprej treba doseči čim bolj široko družbeno soglasje o tem. Torej, ko govorimo o obnovljivih virih energije, bi veljalo prioriteto izkoristiti hidroenergetski potencial slovenskih rek, zlasti tam, kjer je dosežena družbena sprejemljivost in ni resnih naravovarstvenih omejitev.

Ali menite, da bi morali posvetiti večjo pozornost kakšnemu viru?

Zagovarjam vzajemno kombinacijo več virov za energetske preskrbo Slovenije, to je tudi najbolj varen način. Na prvo mesto pa moramo postaviti tiste, ki so najbolj zanesljivi.

Z arbitražo je Slovenija dobila stik z odprtim morjem, a je tudi marsikaj izgubila, tudi v Pomurju. Kako boste kot predsednica države pristopili k arbitražnemu sporazumu, ki še vedno dviguje veliko prahu?

Najprej naj povem, da Slovenija stika z odprtim morjem ni dobila, dobila je le prehod na odprto morje po hrvaškem ozemlju. Dejstvo je, da je odločitev za Slovenijo slaba, zato nimamo razlogov za slavo. Izgubili smo ozemlja, ki so bila od nekdaj slovenska, ostali smo brez teritorialnega dostopa do mednarodnih voda, meja na kopnem pa je povsem neživiljenjska. To dokazuje, da je bil arbitražni sporazum ena velika napaka. Napaka je bilo njegovo sprejetje, delovanje Slovenije v procesu odločanja in sedaj tudi zaletavo uvajanje odločitve. Čeprav je sodba arbitražnega sodišča mednarodno pravno zavezujoča, je Slovenija ne more enostransko implementirati. Menim, da čas dela za nas, vendar pa ga mora naša diplomacija pametno izkoristiti.

Pomurje je ena revnejših regij v Sloveniji. Kaj konkretno boste kot predsednica naredili, da bi se revščina v Pomurju zmanjšala?

Kot veste, predsednik republike konkretnih pristojnosti za sprejemanje ukrepov nima. Ker pa je področje dela tisto področje, na katerem sem strokovno zelo podkovana, bi zagotovo vsakokratno oblast opozarjala na pomen sprejemanja ukrepov za povečanje zaposlenosti, predvsem ranljivih in socialno šibkih skupin. Imate izjemne naravne danosti, ki so še vedno

premalo izkoriščene. Navsezadnje Pomurci slovite kot izjemno delovni ljudje, ki postavljate svojo zemljo na prvo mesto.

Bo pomurska avtocesta dobila odstavni pas?

Ne vem, zakaj ga že nima. To je napaka, ki bi jo morali čimprej popraviti.

Zakaj naj se volivci 22. oktobra udeležijo volitev?

Prej ste me vprašali, kako naj povrnemo zaupanje v državo. Odgovarjam: tako, da volimo ljudi, katerim zaupamo, da bodo del spremembe, ki si jo želimo. Konec koncev: ljudje smo tisti, ki lahko spremenimo stvari, če se zavzamemo, če delamo s srcem in pogumom, in če imamo ob tem v mislih, da je treba pri stvareh, ki jih počnemo v življenju spoštovati drug drugega in sodelovati drug z drugim. Predvsem pa se morajo volivci zavedati, da vsak njihov glas šteje, čeprav jih morda kdo želi prepričati o nasprotnim.

Najljubša prekmurska jed?

Prekmurska gibanica.

Kaj je vaš največji strah?

Misli o strahu odganjam, ker vnašajo nemir. Ko se prikrade strah, ga odženem s pozitivnimi mislimi. Nočem živeti v strahu.

Sanjski poklic v otroštvu?

V različnih obdobjih otroštva sem želela biti vse, od frizerke do pilotke.

Najlepša prekmurska znamenitost?

Prekmurje ima ogromno čudovitih znamenitosti, od lokalne do arhitekturne dediščine in naredila bi krivico drugim, če bi izpostavila samo eno. Najbolj blizu pa so mi topli, čuteči in prijazni ljudje, ki so v teh krajih doma.

Naslov filma, ki bi ga posneli o vas?

Zgodba o prvi predsednici Slovenije.

Zdi se, da spoštovanja in sodelovanja manjka predvsem v slovenski politiki, kar je med drugim jasno na primer že po nekaj minutah poslušanja dogajanja v parlamentu. Na kakšen način lahko predsednik države konkretno prispeva k temu, da bodo politiki začeli poslušati drug drugega in sodelovati med seboj zato, da bi na koncu prišli do najboljših rešitev za državljane in državljanke?

Sama menim, da smo premajhni in imamo preveč lepo državo, da bi stopicali na mestu ali pa se ne premaknili naprej, zato, ker se politiki, za katere se včasih zdi, kot da sedijo na nekem piedestalu, ne bi mogli dogovoriti. Mi, politiki, nismo sami sebi namen, smo tu za ljudi in moramo delati tisto, kar je pomembno za ljudi.

Zato moramo vsi politiki torej začeti poslušati drug drugega in začeti moramo upoštevati tudi rešitve, ki jih dajejo ljudi, denimo z nasprotnega političnega pola in so dobre. Ne verjamem v to, da ena glava vse ve, verjamem pa, da več glav ve veliko. In verjamem tudi v tisti star pregovor, da je v slogi moč. Če bomo sodelovali, spoštovali drug drugega, menim, da bomo zmogli državo peljati naprej v svetlo prihodnost.

Ker pa je predsednik republike tisti zgled, ki bi lahko pokazal, kako sodelovati in kako spoštovati, bi eden mojih prvih korakov po zaprisegi bil, da na skupen sestanek povabim vse

ključne odločevalce, da bi spregovorili o pokojninskem in zdravstvenem sistemu ter nasploh o kondiciji naše socialne države. Gre namreč za teme, ki zadevajo prav vsakega državljana.

Se čutite sposobni za vodenje vojske?

Predsednik republike ne vodi vojske, vojsko vodijo generali, oziroma konkretnije potem ministrstvo za obrambo, je pa predsednik republike vrhovni poveljnik Slovenske vojske. Za to sem seveda sposobna.

Se zavzimate za povečanje financiranja vojske?

Zvezi Nato smo dali določene zaveze glede obrambnega proračuna, ki bi jih morali spoštovati, če želimo ostati kredibilen partner. Menim, da je treba v časih, ko se soočamo z varnostnimi grožnjami in terorizmom po celotni Evropi narediti vse, da slovenski nacionalno-varnostni aparat ne bo tako ohromljen, kot je danes. Kot vrhovna poveljnica obrambnih sil bom zagotovo opozarjala na mednarodne zaveze, ki jih država daje v okviru Zveze Nato in pomen ustrezne višine proračunskih sredstev za obrambni sistem.

Bi razglasili zakon, četudi bi kršil ustavno določene pravice in svoboščine?

Ne verjamem, da lahko pride do takšne situacije. Zakone sprejema 90 poslancev od katerih se pričakuje tehten razmislek preden sprejmejo neko odločitev. Seveda odločitev z vsemi posledicami terja tudi njihovo odgovornost. Tudi, če se z odločitvijo na osebni ravni ne bi strinjala, to ne pomeni, da zakona ne bi podpisala. Če bi bilo tako, potem Državnega zbora kot ene izmed veje oblasti sploh ne potrebujemo. To bi bil konec parlamentarne ureditve kot jo poznamo.

Ste bili kdaj v življenju brezposelni?

Ne.

Bi bil vaš prvi državniški obisk na Hrvaškem?

Zagotovo bi med prvimi obiski na tej ravni obiskala sosednje države, katera bi bila prva na vrsti, bi se odločila po tehtnem razmisleku.

Ali so tehnične ovire na državni meji potrebne?

Ko se je odprla Balkanska migrantska pot, je bila postavitve ograje nujna. Žal je slovenska vlada ograjo postavila, ko zanjo v danem trenutku ni bilo več potrebe. Je pa dejstvo, da so mednarodne razmere nepredvidljive in se lahko Balkanska migrantska pot kadarkoli znova odpre.

Ste za premestitev in relokacijo beguncev?

V zvezi z begunsko migrantsko krizo, ki ji tudi v Evropi še ni videti konca, moramo za njeno uspešno reševanje, najprej odgovoriti na osnovno vprašanje, ki ga izpostavljam že od začetka krize. Gre za vprašanje povezano z določitvijo jasne ločnice med begunci in migranti in spoštovanjem evropskih vrednot.

Ste za legalizacijo marihuane?

Premalo vem o zdravstveni dobrobiti te substance, zato bi to odločitev prepustila strokovnjakom, zdravnikom. Za uporabo, ki ustvarja privid zadovoljstva, pa je ne bi legalizirala, saj sem proti ubiranju bližnjic in zatekanju k škodljivim razvadam

Ste za legalizacijo evtanazije?

Ne.

Ste za izenačenje vseh pravic drugače spolno usmerjenih?

Državljeni so na referendumu že dvakrat zavrnil, da bi istospolni imeli povsem enake pravice kot raznospolni. Predvsem so problematične posvojitve otrok. Vendar pa je že po sedaj veljavni zakonodaji veliko pravic (npr. istospolne poroke, prej registracija) že izenačenih z zakonom o partnerski zvezi.

Ali se imate za premožnega?

Seveda, toda bogastva ne merim v materialnih dobrinah, temveč po tem, da imam družino, ki me podpira in da moji otroci v meni najdejo mamo, ki jim stoji ob strani, pa vendar pušča prosto pot, da izoblikujejo svoja življenja kot si sami želijo.

Ali v življenju kaj obžalujete?

Da. Obžalujem, da se nisem v mladosti lotila katerega od športov, ki so mi od nekdaj všeč, bolj aktivno oziroma bolj intenzivno, profesionalno.

Ali se bojite globalnih klimatskih sprememb?

Vprašali so me že, česa me je strah. Pa sem odvrnila, da misli o strahu odganjam, ker vnašajo nemir. Ko se prikraše strah, ga odženem s pozitivnimi mislimi. A ko me vprašate o globalnih klimatskih spremembah, pa menim, da se jih moramo zavedati, saj se nam dogajajo vsak dan in seveda človeštvo nosi del krivde, pa tudi del odgovornosti za to, da se nam klimatske spremembe dogajajo. Zato je na človeštvo tudi odgovornost, da posledice klimatskih sprememb odpravlja ali pa vsaj v čim večji meri zmanjšuje.

Ste za ukinitve dizelskih avtomobilov?

V kolikor to resnično prinaša čistejše okolje, potem sem za.

Kako bi uveljavili sodbo arbitražnega sodišča o meji s Hrvaško?

Enostranska uveljavitev ni možna, to je dejstvo. Kdor se vsaj malo spozna na diplomatski jezik tudi ve, da besede, da je treba spoštovati mednarodne odločbe, še ne pomenijo, da se bo kdorkoli postavil na našo stran. Zanesti se moramo predvsem nase in na naše sposobnosti. Naj ob tem spomnim, da arbitražna odločba prepušča možnost, da se državi dogovorita o drugačnem poteku meje, a tega nihče ne omenja. Ker sta tako Hrvaška kot Slovenija članici Evropske unije, ki prisega na dialog, je potrebno vzpostaviti najprej to, pri čemer mora slovenska stran v ospredje postaviti interese Slovenije ter obenem razmišljati

tudi o vseh, ki so z odločbo ostali na drugi strani meje. Brezglavo hitenje v tem primeru nam samo škoduje. Razglašeno obnašanje slovenske zunanje politike in grožnje pa še manj.

Bi priznali neodvisnost Katalonije in kdaj?

Pravica do samoodločbe je temeljna pravica vsakega naroda. Tudi Slovenija kot samostojna država je izšla prav iz te pravice naroda. Katalonci si zaslužijo, da sami odločajo o svoji usodi.

Kaj boste kot predsednik/predsednica naredili in ali boste v primeru, če tega ne boste naredili, tudi odstopili?

Večkrat sem že dejala, da je predsednik neke vrste moralna, politična, neformalna avtoriteta, ki naj bo s celotnim svojim delovanjem zgled tako ljudem kot politikom. Slogan moje kampanje in tudi mojega programa je spoštovanje in sodelovanje. K temu bom stremela in to bo moje vodilo za delovanje. Ker vem, da sem voljena od ljudi in za ljudi, bom kot predsednica republike kot enega prvih ukrepov sklicala pogovor o ključnih temah, kot so pokojninski, zdravstveni in socialni sistem ter stanje pravne države, na katerega bom povabila vse ključne akterje, ki bi morali ukrepati. Ne bom se omejevala le na eno skupino ali en politični pol. To so stvari, ki tarejo vse, Slovenijo kot celoto. Tu ni prostora za izključevanje.

S katerimi ukrepi točno bi reševali to področje? Kaj točno bi naredili, da bi ga izboljšali?

Drži vaša ugotovitev, da aktualna vlada v tem mandatu žal ni storila praktično ničesar za izboljšanje položaja mladih, kljub temu, da smo na področju osamosvajanja mladih na repu evropskih držav, saj kar dobri dve tretjini mladih, v starostni kategoriji do 34 let, še danes živi pri starših. Ker je reševanje prvega stanovanjskega vprašanja še posebej pereča problematika za mlade, bi se država tega problema lahko lotila tudi tako, da bi, na primer, v najem mladim dala državna stanovanja (prek 400 jih je), ki so nezasedena, in sicer z možnostjo kasnejšega odkupa, pri čemer bi se plačila najemnine v takem primeru odštele od kupnine za stanovanje. Podpiram tudi različna stanovanjska varčevanja ter ukrepe, ki bi omogočili gradnjo stanovanj z namenom kasnejše oddaje ter ukrepe, ki bi oživili najemni trg stanovanj v celoti. Vsekakor pa ni rešitev, da Stanovanjski sklad, ki naj bi omogočil lažji dostop do stanovanj mladim družinam, ta prodaja po ceni, ki je višja, kot je povprečna cena stanovanj na trgu.

Ali varčujete za pokojnino? Kako, kje?

Da, v pokojninskih skladih.

Kaj boste storili, če boste izvoljeni, da bodo pokojnine Slovencev bolj "predsedniške"?

Vprašati se je treba, zakaj so pokojnine nizke in odgovor je na dlani. Ker imamo premalo zaposlenih, ki bi vplačevali v pokojninsko blagajno, ker so plače prenizke in so vplačila nizka. To dvoje je pogojeno s stanjem v gospodarstvu. Poleg tega se denar, ki bi lahko šel za pokojnine, namenja za odplačilo dolgov države, za preplačilo dragih projektov in za sanacijo škode, ki so jo naredili tisti, ki so pokradli državo. Kot predsednica države bi spodbujala vlado, da se loti potrebnih reform in da preneha z zadolževanjem in da vzpostavi pravno državo, ki bo zagotavljala red in odgovornost.

Kakšna je vaša ocena stroškov predvolilne kampanje?

Romana Tomc je kandidatka, ki razume potrebe in želje državljanek in državljanov, zato bo predvolilna kampanja predvsem vsebinska, finančno preudarna, s poudarkom na družbenih omrežjih in ostalih možnostih neposrednega nagovarjanja volivk in volivcev. Ob tem bomo v omejenem obsegu uporabili tudi klasične pristope, kot sta oglaševanje in plakatiranje. Volivkam in volivcem bomo poskušali približati ključno sporočilo, ki ga zagovarja kandidatka, to je: spoštujmo drug drugega in sodelujmo za skupno vizijo, za boljšo prihodnost vseh nas in za uspešen razvoj Slovenije.

Kako financirate kampanjo? Navedite 10 največjih virov.

Kampanja se financira iz finančnih virov stranke ter s pomočjo donacij posameznikov.

Za tiste, ki ste na javni funkciji: Ali v kampanji sodelujejo vaši sodelavci, ki so sicer zaposleni v javni upravi. Kako jih plačujete? Ali so vzeli za čas kampanje dopust, ali delajo kampanjo v službenem času? Ali za kampanjo uporabljate sredstva, ki jih sicer uporabljate pri opravljanju javne funkcije oz. ki so namenjena za opravljanje javne funkcije (avto, telefoni, ipd.)?

Pri kampanji Romano Tomc podpira Slovenska demokratska stranka, pri čemer ji tehnično in logistično pomagajo tudi sodelavci stranke. V kampanji pomagajo tudi prostovoljci in drugi, ki so se priključili, ker verjamejo v spoštovanje in sodelovanje, in ki pomagajo nesebično, vsak po svojih močeh. Sicer pa kandidatka pri kampanji v največji možni meri uporablja svoja sredstva (avto, telefon).

Ali ste si med kampanjo vzeli dopust, ali jo opravljate med službenim časom?

Evropska poslanka in kandidatka za predsednico republike Romana Tomc večino svoje kampanje opravlja v Sloveniji, temu primerno je uredila tudi svojo odsotnost v Evropskem parlamentu. V času kampanje se plenarnega zasedanja v Strasbourgu ne bo udeležila, bo pa prisotna na nekaterih sejah odborov v Bruslju, saj ima tudi kot evropska poslanka različne obveznosti, ki se jih mora udeležiti. V začetku kampanje je kot vodja delegacije Odbora za zaposlovanje in socialo zaključila raziskovalno misijo Evropskega parlamenta za poročilo o Pobudi za zaposlovanje mladih.

V tem trenutku je kampanja za predsednico republike njena prioriteta, zato tudi ni prostih dni ali prostih vikendov, temveč trenutni stil življenja. O številu ur bi težko govorili, njen delovnik v času kampanje pa zagotovo ni nič krajši, temveč zagotovo še daljši, kot je dolg tudi sicer.

Kaj ogroža prihodnost Slovenije?

Prihodnost Slovenije ogroža razdeljenost, premalo spoštovanja in premalo sodelovanja ter izguba zaupanja ljudi v politiko. To je treba spremeniti. Ljudem je treba povrniti zaupanje v delovanje politike in v to, da je politika tista, ki bo z dobrimi odločitvami, v splošnem spremenila stvari na bolje. Toda, sem optimist in mislim, da ni še vse izgubljeno ter da se korak za korakom stvari lahko spremenijo na bolje. Ko bomo spremenili miselnost, da so vsi politiki isti, da so vsi politiki slabi, in ko bomo na politiko ponovno začeli gledati kot na nekaj pozitivnega, ko bodo tudi vsi politiki imeli v mislih predvsem delovanje v dobrobit državljanov, potem bomo tudi kot skupnost dosegli neslutene možnosti razvoja.

Zakaj vozijo vlaki v Sloveniji počasi?

Vlaki v Sloveniji vozijo počasi, ker nimamo modernizirane železniške infrastrukture, pa tudi kompozicije, ki so na voljo, imajo že določeno težo let, in ne glede, da so vzdrževane, je razvoj šel naprej. Ker torej ni bilo ustreznih vlaganj in ker se bo sedaj vložilo več kot 1 milijarda evrov v zgolj 27 kilometrov železniške proge, se bojim, da se bodo vlaki v Sloveniji še dolgo vozili počasi.

Zaradi česa ste optimistični?

Optimizem mi prinašajo ljudje, ki so aktivni, ki niso ujeti v vzorce nerganja in negodovanja nad dogajanjem v državi, ampak so pripravljeni aktivno vstopiti v javno življenje in spremeniti situacijo tako, da bo naš jutri boljši.

Kdo je največja še živeča Slovenka, Slovenec in zakaj?

Težko izberem zgolj enega. Veliki so vsi, ki so s svojim delom in življenjem naredili premike za svojo domovino.

Kdo potrebuje drugi tir?

Zagotovo smo soglasni, da potrebujemo moderno železniško infrastrukturo, ki bo omogočila tudi ustrezno podporo razvoju našega pristanišča - Luke Koper - in zaradi česar bi Slovenija lahko postala tudi za tuje partnerje logistično zanimiva država. Obenem pa ne smemo pozabiti, da je z denarjem vseh nas, davkoplačevalcev in davkoplačevalk, treba ravnati odgovorno in gospodarno. Več kot očitno je, da je projekt drugega tira precenjen. Pravzaprav ne vemo niti tega, kdo bo investitor. Morda tujci, morda pa bo breme padlo kar na nas vse. Ne le na finančnem, tudi na drugih strokovnih področjih, je pomislekov veliko. Argumentiranih odgovorov pa malo. Zato obžalujem, da smo izgubili priložnost, ko bi ponovno preverili, kako bi k projektu izgradnje drugega tira lahko pristopili bolj racionalno in bolj pregledno.

Kaj manjka slovenski katoliški cerkvi?

Če kaj manjka katoliški cerkvi, je to vprašanje, ki si ga mora zastavljati cerkev in verniki ter vernice sami, ne pa, da odgovore na ta vprašanja dajemo drugi.

O čem sanjate?

Sanjam o državi, ki jo bomo vsi državljanke in državljani imeli za svoj dom, kjer bo dejansko živelo spoštovanje in sodelovanje in kjer bo interes skupnosti bolj pomemben od interesa vsakega posameznika.

Ali obstaja kakšen stavek oziroma rek, ki Vas vodi v življenju?

Ne bi rekla, da je vodilo, je pa misel, ki se mi je vtisnila v spomin in me spremlja, in sicer od Antona Martina Slomška, ki je dejal: »Kdor hoče druge vneti, mora najprej sam goreti.«

Kakšne so Vaše prioritete kot bodoča predsednica Republike Slovenije ter kakšne prioritete se Vam zdi, da mora imeti vsak voditelj države?

Predsednik države mora imeti pred očmi, da je izvoljen od ljudi in da dela za ljudi. To je prioriteta, ki bi jo pred očmi moral imeti vsak predsednik države, pa tudi vsak politik. Zato bodo tudi moje prioritete temu sledile. Prav zato bo tudi moj prvi ukrep, ki ga bom kot predsednica sprejela ta, da bom odprla razpravo o prenovi glavnih državnih podsistemov in

zahtevala, da se ta razprava konča z jasnimi rešitvami in zavezami. Ti osnovni podsistemi, na področju katerih Slovenija nujno potrebuje reforme so: zdravstveni, pokojninski in šolski sistem ter sodstvo. Naslednja stvar bi bila pregled vseh odločb Ustavnega sodišča, ki jih vlada ni uresničila. Ustava je temeljni državni akt, ki ga je potrebno spoštovati, zato je odločbe Ustavnega sodišča potrebno spoštovati. Naslednja stvar bi bila razprava o volilnem sistemu, ki sedaj ni optimalen. Za naš uspeh pa je pomembno, da lahko stranka, ki na volitvah zmagaja, uresniči program. Pozvala bi tudi vlado, da uresničuje in spoštuje naše mednarodne zaveze. Glede na varnostno stanje v regiji in teroristične grožnje je pomembno, da smo za ostale države verodostojen partner. S tem je povezan tudi temeljit pregled Slovenske vojske in ustrezni ukrepi.

Kako bi komentirali politično ozaveščenost mladih v Sloveniji ter neodzivnost mladih na volitve?

V Sloveniji žal opazujem nek splošen trend pasivnosti in nezaupanja v politiko, čeprav je politika pomembna za vse, ne le za mlade, saj nam kar precej kroji življenja. Mislim, da se včasih tega vsi premalo zavedamo – te pravzaprav manj vidne moči politike. Menim, da je do tega prišlo ravno zaradi tega, ker se politiki včasih obnašajo kot da so na nekem piedestalu in neodvisni od ljudi. Vendar naj dodam, da niso vsi mladi neodzivni, temveč je med njimi kar precej takšnih, ki so zelo angažirani in se tudi zelo vključujejo v politično življenje. Kako povečati angažiranost ljudi za politiko? Najprej se mi zdi pomembno okrepiti zavedanje o tem, kako zelo nam politika kroji vsakodnevno življenje, nato je treba ponovno vzpostaviti zaupanje ljudi v politiko, v to, da ljudje, ki jih izvolijo, resnično delujejo za skupno dobrobit, potem pa menim, da bo angažiranje prišlo samo po sebi. Ne gre za lahko pot, toda prve korake je treba narediti.

Predsednik naj bi bil moralna avtoriteta, ki jasno izrazi svoje mnenje. Kako po Vašem mnenju mora predsednik izražati svoje mnenje?

Že večkrat sem dejala, da predsednik republike mora biti neka moralna, politična, neformalna avtoriteta. Če predsednik resnično živi in diha z ljudmi, potem ve za vse težave in ima mnenje o vsem. Ni pa nujno, da se tudi oglašava ves čas. Prav gotovo pa se mora oglasiti takrat, ko gre za ključna vprašanja razvoja države, vzpostavitve in ohranitve državotvornosti, enotnosti naroda in tudi ob vprašanjih, ki so pomembna za ohranitev sočutja ter sodelovanja med ljudmi.

Jasno je, da je potrebno Slovincem povrniti zaupanje v državo ter politiko; kako bi Vi Slovincem povrnili to zaupanje?

Se strinjam z vami v tem, da je problem današnjega časa predvsem v tem, da so ljudje izgubili zaupanje v delovanje politike in v to, da je politika tista, ki bo z dobrimi odločitvami, v splošnem spremenila stvari na bolje. Toda sem optimist in mislim, da ni še vse izgubljeno ter da se korak za korakom stvari lahko spremenijo na bolje. Ko bomo spremenili miselnost, da so vsi politiki isti, da so vsi politiki slabi, in ko bomo na politiko ponovno začeli gledati kot na nekaj pozitivnega, ko bodo tudi vsi politiki imeli v mislih predvsem delovanje v dobrobit državljanov, potem bomo tudi kot skupnost dosegli neslutene možnosti razvoja. Kako bi povrnili to zaupanje – predvsem s svojim zgledom in načinom delovanja.

V predsedniški boj Ste vstopili s sloganom spoštujmo in sodelujmo. Na enem izmed soočenj Ste povedali, da ni prostora za izključevanje, marveč je prostor za

sodelovanje. Se Vam zdi, da se morajo države, politične stranke ter politika nasploh med seboj podpirati? Tu pa se poraja tudi vprašanje ali boste v primeru zmage delovali v korist vseh; tako desnih kot levih?

Seveda. Stojim za tem, ko pravim, da smo premajhni za to, da bi drug drugega izključevali in ne podpirali idej drug drugega samo zato, ker prihajajo z nasprotnega političnega pola. Sem za spoštovanje, dialog, tako kot sem delovala doslej - rešitve, ki so bile dobre za ljudi, sem podprla. Tudi zato bom delala vse na tem, da bom ljudem skušala približati bolj prijazno politiko. Verjamem, da lahko s spoštovanjem in s sodelovanjem presežemo naše cilje in ustvarjamo boljšo prihodnost za naše otroke.

Zakaj ste Vi prava ter prva izbira za Slovence ter kakšni so Vaši predsedniški cilji?

Sledim temu, v kar verjamem. Prepričana sem, da lahko s svojimi izkušnjami, znanjem in vrednotami, ki jih živim, delam za dobro vseh Slovenk in Slovencev, državljanek in državljanov. Vlogo predsednice republike jemljem zelo odgovorno. Do domovine čutim globoko ljubezen in Predanost. Zaupam v slovenski narod. Predsednik republike prihaja od ljudi in dela za ljudi. Zato sem prava izbira. Prava izbira pa sem tudi, ker znam preseči okvirje razdruževalne politike, ki naše državljanke in državljanke hromi, ker znam prisluhniti in povezati različna, nasprotujoča si mnenja. Predsedniške cilje zaokrožuje slogan, ki sem si ga izbrala, to je spoštujmo in sodelujmo, prve ukrepe, ki jih bom naredila kot predsednica, pa sem tudi že omenila.

Kakšno je vaše mnenje o še kako aktualnem drugem tiru ter njegovem financiranju glede na to, da je to Vaše področje ter kakšno je Vaše mnenje o brezposelnosti v Sloveniji, saj naši možgani bežijo v tujino?

Zagotovo soglašamo, da potrebujemo moderno železniško infrastrukturo, ki bo omogočila tudi ustrezno podporo razvoju našega pristanišča - Luke Koper - in zaradi česar bi Slovenija lahko postala tudi za tuje partnerje logistično zanimiva država. Obenem pa ne smemo pozabiti, da je z denarjem vseh nas, davkoplačevalcev in davkoplačevalk, treba ravnati odgovorno in gospodarno. Več kot očitno je, da je projekt drugega tira precenjen. Pravzaprav ne vemo niti tega, kdo bo investitor. Morda tujci, morda pa bo breme padlo kar na nas vse. Ne le na finančnem, tudi na drugih strokovnih področjih, je pomislekov veliko. Argumentiranih odgovorov pa malo.

V Sloveniji je v različnih regijah zaskrbljujoča strukturna brezposelnost, gre za brezposelnost ljudi, ki so nezaposljivi zaradi svoje starosti ali izobrazbe. Sicer pa vemo, da zgolj zdravo gospodarstvo zagotavlja delovna mesta, ko pa govorimo o trgu dela, pa je nujno usklajevanje izobraževalnega sistema s potrebami na trgu dela. Kar se tiče mladih: menim, da ni nič narobe, če mladostnike žene v tujino. Tako pridobijo dragocene izkušnje in postanejo bolj samostojni. Problem pa nastane, če jih ne vleče nazaj domov, ker doma ne vidijo priložnosti. Manjka nam optimizma, manjka nam povezanosti. In manjka nam okolja, kjer za dobro idejo in za pošteno delo ne boš tarča ljubosumnežev, ki zaradi različnih oportunističnih primerov vidijo samo zaslužek. Politika ima nalogo, da ustvari ugodno okolje za napredek, ugodno družinsko okolje, ko bomo imeli to, se bodo mladi radi vračali. Mladi bodo namreč radi tam, kjer bodo videli možnost razvoja in napredka.

Kako bi v primeru zmage sprožili procese, da se zaščiti proizvode kot je na primer kranjska klobasa, Kraški teran, itn. Ali bi zaščitili vse proizvode, ki so slovenski? Kakšno pa je vaše mnenje o arbitražnem sporazumu ter neupoštevanju arbitraže s strani Hrvaške?

Kar se tiče slovenskih proizvodov, menim, da mora slovenska vlada storiti vse potrebno, da jih ustrezno in pravočasno zaščiti. Sama kot predsednica republike sem lahko le neke vrste opozorilni glas ali alarm, ki izpostavlja, da je slovensko enološko in kulinarčno dediščino treba zaščititi. Žal smo tu v preteklosti že izgubili veliko priložnosti, ker se slovensko ministrstvo za kmetijstvo, pod vodstvom Dejana Židana, ni ustrezno odzivalo oziroma je zaspalo v trenutkih, ko bi moralo aktivno ukrepati. Žal se podobno dogaja tudi pri črpanju evropskih sredstev, ko se slovenske oblasti, iz meni nejasnih razlogov, ne poslužujejo vseh možnosti za financiranje projektov, niti se ne prijavljajo za finančna sredstva v evropskih skladih, ki so na voljo.

Kar se tiče arbitražne odločitve, pa Slovenija nima razlogov za slavlje, ker smo veliko ozemlja izgubili, prav tako nismo dobili ozemeljskega stika z odprtim morjem, temveč zgolj služnostno pot. Vlada Mira Cerarja je že pred časom sprejela možnost, da mejo poleg policije varuje tudi vojska, a menim, da v tem trenutku glede uveljavljanja arbitražnega sporazuma potrebe po tem ukrepu ni. Sicer pa čas dela za nas, tako da bi v tem trenutku morali opustiti populistično retoriko ter se lotiti dialoga in diplomacije ter pri reševanju meje v ospredje postaviti interese naše države.

Očitki o zapostavljenosti Maribora in hudi centralizaciji so vse glasnejši. Kako bi kot predsednica republike presekali ta trend?

Drži, da v tem vladnem mandatu ne vidim neke globlje podpore decentralizaciji, kar se tiče regij, vlada največ finančnih sredstev namenja prav Ljubljani, kjer se je celo posebej zavezala za financiranje določenih projektov. Druge regije tega žal niso doživele, pa bi vendarle tudi morale, saj ima vsaka regija določene značilne probleme, ki se vlečejo že dalj časa in bi jih bilo potrebno rešiti. Eno od možnosti za financiranje regij vidim v evropskih skladih, kjer pa slovenska vlada žal ni dovolj ambiciozna. V primerjavi z drugimi preveč komplicira in zamuja, nekaterih skladov celo ne koristi. Kot predsednica republike bom vlado opozarjala na reševanje težav vseh regij, ne le Ljubljane.

Kako bi pomagali reševati socialno stisko in visoko stopnjo brezposelnosti v Mariboru in okolici?

Sloveniji je v različnih regijah zaskrbljujoča strukturna brezposelnost, pri čemer gre za brezposelnost ljudi, ki so nezaposljivi zaradi svoje starosti ali izobrazbe, v Mariboru in okolici pa je problem, ker mladi, ki nimajo perspektive odhajajo, po drugi strani pa starejši priložnosti iščejo čez mejo. Vemo pa, da zgolj zdravo gospodarstvo zagotavlja delovna mesta, pogoje za dobro gospodarsko in poslovno okolje pa mora zagotavljati vlada. Sama kot predsednica republike lahko pomagam opozarjati na strukturne probleme ter zahtevam, da se odločevalci usedejo za skupno mizo in je ne zapustijo, dokler ne sprejmejo ustreznih odločitev, ki bodo v korist ljudem. Prav zato bo tudi moj prvi ukrep, ki ga bom kot predsednica sprejela ta, da bom odprla razpravo o prenovi glavnih državnih podsistemov in zahtevala, da se ta razprava konča z jasnimi rešitvami in zavezami

Kaj menite o možnosti ukinitve vinjete na hitri cesti skozi Maribor, tako kot so na Obali dosegli odpravo vinjete za predor Markovec?

Kolikor sem seznanjena, tu ne gre za popolnoma primerljivo situacijo. Na obali je iz vinjetnega sistema izvzet **samo predor Markovec**, ne pa celotna kopska obvoznica. Do tega je prišlo, ker s tem, ko se je obalna cesta zaprla in namenila sprehajalcem in turizmu, na obali ni bilo druge alternative za promet, razen skozi naselje. V kolikor bi vlada dobila pobudo, da se ukine vinjete na mariborski hitri cesti, bi jo seveda morala strokovno preučiti in če bi se pokazalo, da gre za identične okoliščine kot pri predoru Markovec, bi bilo treba

ravnati enako in vinjete ukiniti. Toda, kot sem dejala uvodoma, po mojem trenutnem vedenju ne gre za identične okoliščine.

Kaj je vaša najljubša štajerska jed?

Kolikor mi je znano, ste Štajerci znani po pripravi močnatih jedi, pa različnih kašah, bučnem olju, tam pod Pohorjem pa imate radi pohorsko omleto. Večkrat sem že jedla štajersko kisló juho, če pa bi izbrala neko kombinacijo tipičnih štajerskih sestavin, pa bi izbrala ajdovo kašo z jurčki.

Kdo po vašem mnenju največji Štajerec ali Štajerka danes ali gledano skozi zgodovino?

Sicer redko omenjam posameznike, ker menim, da si vsak, ki je naredil nekaj pomembnega za svojo domovino ali regijo, tu pa bi naredila izjemo in bi izpostavila našega olimpiónika Leona Štuklja.

Kako vidite vlogo Slovenije pri soočanju s podnebnimi spremembami?

Slovenija je v času, ko je predsedovala Evropski uniji (v prvi polovici leta 2008), dosegla pomembne preboje na okoljsko- podnebnem področju, saj si je tudi kot enega izmed temeljnih petih ciljev za čas predsedovanja zadala, da Evropska unija kot celota stori korak **naprej v reševanju energetske-podnebnih vprašanj. Ker sem imela to priložnost, da sem lahko delala z vlado, ki je predsedovala EU, naj nekoliko pohvalim dosežke, ki smo jih storili takrat. V postopku soodločanja z Evropskim parlamentom smo namreč uspeli doseči potrditev takrat štirih ključnih aktov: direktivo o odpadkih, ki je uvedla bolj kakovostno ravnanje z odpadki, uredbo o živem srebru in direktivo o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike, ki sta uredili bolj varno ravnanje z zdravju zelo škodljivimi snovmi, ter direktivo o vključevanju emisij iz letalskega prometa v shemo trgovanja z emisijami (ETS), ki predstavlja enega ključnih ukrepov za celovito zmanjševanje emisij CO₂. Sprejeta je bila tudi direktiva o kazensko-pravnem varstvu okolja, ki ravnanja zoper okolje, ki imajo uničujoče posledice za človekovo zdravje in okolje, opredeljuje kot hujša kazniva dejanja.**

Žal je ta zagon, ki ga je Slovenija začela na področju okolja v letu 2008, skozi desetletje postopno pojenjal, tako da smo se sedaj znašli v situaciji, ko Evropska komisija proti Sloveniji vodi kar nekaj postopkov na področju okolja in prostora, prav tako so pred sodiščem EU vložene tožbe z visokimi denarnimi kaznimi proti Sloveniji, pri čemer ni zanemarljivo, da je okoljska politika te vlade kot kaže šibka, če vemo, da povprečen Slovenec za okolje preko dajatev prispeva več kot povprečen državljan EU.

Še vedno pa menim, da smo pred dobrim desetletjem dokazali, da smo kot država, čeprav majhni, lahko velik in pomemben igralec tudi na področju podnebnih sprememb.

Kako bi kot predsednica prispevali k reševanju vzrokov in posledic podnebnih sprememb?

Kot predsednica republike seveda na neki izvršilni ravni nimam moči za sprejemanje ustreznih ukrepov. Veliko pa lahko naredim s svojim zgledom in s tem, da nagovarjam ljudi, naj skrbijo za okolje, naj vzgajajo mlade v tem duhu. Vsak posameznik lahko namreč naredi drobne korake, ki pomenijo prispevek k bolj čistemu okolju, pa če je to dejstvo, da gremo v

službo peš ali s kolesom, ali pa da se nas v oddaljene kraje vozi več v enem avtomobilu, ali pa, da se trudimo za to, da ločujemo odpadke in da jih povzročimo čim manj, da za nakupe v trgovinah uporabljamo košare in ne plastične vrečke, ipd.

Se vam zdi pomembno prebivalce in prebivalke Slovenije ozaveščati o pomembnosti reševanja podnebnih sprememb?

Seveda menim, da je osveščanje pomembno. Kako pomembno je ozaveščanje in skrb za okolje ter pomen tega, da iščemo rešitve za klimatske spremembe, lepo ubeseduje misel Dalajlame, ki je dejal: »Naš modri planet je najbolj čudovito možno naravno okolje. Njegovo življenje je naše življenje, njegova prihodnost je naša prihodnost.«

Kako se v napornem predvolilnem obdobju prehranjujete? Obiskujete slovenske kotičke, kjer gostoljubni prebivalci zagotovo poskrbijo za dobre grižljaje, kajne? Pa vendarle, se te dni pogosto zadovoljite tudi s kosom pice?

Prehrana v tem predvolilnem obdobju je bolj na poti oziroma po poti, saj je obveznosti veliko, prav tako pa si ne želim izgubljati časa z dolgimi kosili, saj ta čas raje namenim srečevanju z ljudmi. Moja prehrana v času kampanje res ni ravno vzorna. Če le morem, si vsak dan vzamem čas za kosilo, vsak dan pa je v mojem telesu nekaj več kofeina.

Kaj pa sicer, kakšne so vaše prehranjevalne in kuharske navade?

Zelo rada kuham, tudi pečem, nobene potice še nisem kupila, kajti všeč mi je tako priprava na peko kot sama peka, ker mi je všeč vonj po pecivu v hiši, ki daje nek poseben pridih domačnosti. Najlepše je, ko s partnerjem uspeva na kosilo povabiti vse najine štiri otroke. Sicer pa je moja prehrana dokaj zdrava, skušam pojesti čim več sadja in zelenjave, vedno pa si vzamem čas za kosilo. Je pa tudi pregreha, ki se ji ne morem upreti – cheescake.

Katero jed najraje skuhate? Prosimo za približen recept.

Z bralci bi delila en enostaven recept za sladico, lahko tudi za zajtrk, lahko za večerjo.

Prosenka kaša z jabolki

150g prosa
350g jabolk
6dl mleka (običajno uporabim sojinega z okusom vanilije)
30g kokosove maščobe
tri žličke rjavega sladkorja
2 jajci
cimet
limonina lupinica

Najprej zavrete mleko, potem notri dodate proso in kuhamo na zmerni temperaturi cca 15 minut. Jabolka olupimo in zrežemo na koščke, jih podušimo na treh žlicah vode, dodamo limonino lupinico in sladkor. Dušimo cca 10 minut. Kokosovo maščobo raztopimo, dodamo oba rumenjaka in vse vmešamo v kašo. Iz beljakov naredimo sneg in ga počasi vmešamo v maso. Ne pozabite na cimet.

V pekač damo plast kaše, plast jabolk in še eno plast kaše. Pečemo 35 minut na 180 stopinj. Dober tek!

Katera knjiga je vaša najljubša?

Will Ferguson: Sreča

Katero zvrst glasbe najraje poslušate?

Vse zvrsti, če bi morala izbrati eno, pa pop rock.

iPhone ali pametni telefon z Androidom?

Iphone.

Kaj ste si želeli postati kot otrok?

Pilotka in frizerka.

S katero zgodovinsko osebnostjo ali zvezdnikom bi najraje šli na večerjo?

Z Marijo Terezijo.

Kaj počnete v prostem času?

Plešem.

Dokončajte stavek: Ko sem bil/a v srednji šoli, sem

včasih skrivaj odšla na zabavo.

Kateri šport vam je najbolj všeč?

Smučanje.

Katera evropska država poleg Slovenije vam je najbolj všeč?

Portugalska.

Kateri je vaš najljubši film?

Kraljev govor.

Kateri slovenski umetnik (pisatelj, slikar, glasbenik...) vam je najbolj všeč?

Drago Jančar.

Kateri slovenski turistični kraj vam je najbolj pri srcu?

Kranjska gora.

Katera je vaša najljubša barva?

Modra.

Ali priznavate, da je Osvobodilna fronta slovenskega naroda z NOB položila temelje slovenske državnosti in samostojnosti? Ali menite, da je domobranska prisega zvestobe Hitlerju narodno izdajstvo? Ali se zavedate, da predlog »sprave« ideološki voditelji in politični zagovorniki domobranstva – zlasti Katoliška Cerkev – zlorablajo

za rehabilitacijo kolaboracije? Ali se strinjate, da bi šola s poučevanjem slovenskega odpora okupatorjem morala med mladimi vzgajati domoljubje?

V nadaljevanju odgovor:

Na še vedno zelo občutljiva vprašanja iz naše preteklosti, ki še vedno ne more postati za vse povsem sprejemljiva skupna zgodovina, ni mogoče odgovarjati enoznačno z DA ali NE. To še posebej ne na vprašanja, ki so sugestibilna in ki s svojo namigujočo enosmernostjo celo spodbujajo k nadaljnjim ločitvam in nepomirljivosti. Sama nisem zgodovinarica, a kot vem, so tudi med zgodovinarji različna stališča, mnenja in pogledi o preteklosti v času zlasti druge svetovne vojne in po njej vse do samostojne Slovenije. To je bilo obdobje, ki je bilo po krutosti najhujše, ki ga je doživel naš narod v svoji zgodovini. Druga svetovna vojna, totalitarni in vse do leta 1990 nedemokratični režim označujejo značilnosti, ki so med drugim zanikovale temeljne človekove pravice in med njimi kot na primer svobodno demokratično volilno pravico, svobodo govora ipd. O naravi prejšnjega režima je tudi Ustavno sodišče že večkrat nedvoumno ugotovilo, da je bil v dobršnem delu zločinski in krivičen. Prav zaradi takega režima je ostalo ogromno vprašanj iz naše vojne in nedemokratične preteklosti odprtih, hkrati pa je možnost raziskav v novem demokratičnem okolju dala že vrsto odgovorov, ki nekdanjo podobo zgodovine močno spreminja in zahteva ponoven premislek o naši zgodovini. Sicer spoštujem borce za osvoboditev, dodajam pa, da je osvobodilni boj potekal v dveh linijah, se v revolucionarnem boju. Žal so bili mnogi izrabljeni za revolucionarni boj s ciljem vzpostaviti totalitarni režim, ki ga vsa EU, razen Slovenije, obsoja. Naj dodam, da lahko temelje naše skupne države Slovenije lahko iščemo tudi v oddaljeni preteklosti, nenazadnje tudi v letu 1848, ki je utrla pot nikoli ugasli misli o skupnem slovenskem prostoru - Zedinjeni Sloveniji, a sama bi izpostavila plebiscit leta 1990, ki je izrazil prepričljivo voljo po samostojni državi in enotnosti slovenskega naroda kot nikoli prej v naši zgodovini.

Slovenke in Slovenci so bili kot narod kar nekajkrat v zgodovini na pragu lastne in samostojne države, a šele naši generaciji je uspelo dosanjati tisočletne sanje naših prednikov. Znana so prizadevanja za lastno domovino skozi tisočletja, bolj seveda v 19. stoletju. Ne glede na to, da smo bili del Avstro-Ogrske monarhije, se je kot prva, če bi temu rekli državna tvorba, ki sicer še ni imela vseh lastnosti prave demokratične države, oblikovala Država Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki se je nato po dobrem mesecu in pol obstoja, ko še niti niso mogle zaživeti vse strukture države, preimenovala v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Slovenija pa je kot demokratična država postala povsem samostojna po tem, ko so se ljudje na plebiscitu odločili za samostojnost. Z odločitvijo ljudi na plebiscitu leta 1990 so šele bili tlakovani temelji slovenski državnosti in samostojnosti. Govoriti o tem, da je Osvobodilna fronta slovenskega naroda položila temelje slovenske državnosti in samostojnosti, pomeni prikrojevanje zgodovine za sebi lastne potrebe. Prva kolaboracija, ki se je v polpretekli zgodovini zgodila, je bila med slovenskimi komunisti in nacisti. Druga kolaboracija pa se je začela takrat, ko je več kot 2500 pravih Slovencev bilo že pobitih s strani komunistov, ki so divjali po širni Sloveniji. Obdobje med in po drugi svetovni vojni je žalostno poglavje naše zgodovine in ne gre za preteklost, ki jo moramo pustiti za sabo, kot to nekateri želijo prikazati. Imamo stotine morišč, ki so raztresena po vsej državi. Žrtvam, katerih ostanki ležijo brez imena in groba, smo dolžni izkazati osnovno spoštovanje, kakor to pritiče civilizirani družbi. Pred resnico smo bežali 70 let, pa ji nismo ušli. In ji nikoli ne bomo. Resnice ne moremo spremeniti, lahko pa jo priznamo. Tisti, ki so povzročili gorje se morajo pokesati, tisti, ki so bili gorja deležni, pa morajo znati odpustiti. Potem bomo lahko rekli, da smo dosegli spravo. Tega se ne da narediti s spomeniki in obeležji, to lahko naredimo samo v svojih srcih.

Domoljubje v smislu ljubezni do domovine je izjemno pomembno in strinjam se, da bi potrebovali več domoljubne vzgoje v osnovnih šolah, pa tudi kasneje, v srednjih šolah,

nenazadnje tudi na fakultetah. Žalostno je, da mladi danes ne vedo prav veliko o osamosvojitvi Slovenije, več pa vedo o obdobju prve in druge svetovne vojne ali pa o Karantaciji. Toda domoljubje se ne vzgaja s povečevanjem nekdanjega političnega režima, s povečevanjem vojaških/ polvojaških ali paravojaških struktur, prav tako ne s povečevanjem zgolj enega dela zgodovinske resnice. Domoljubje pomeni ljubezen do lastne domovine, do naroda, do njenega jezika, kulture, in nasploh do narodne identitete in pomeni ohranjanje vsega tega.

Kako bi se osebno, v nekaj stavkih, predstavili bralcem in bralkam Panorame?

Svojo politično pot sem kot izvoljena poslanka na listi stranke SDS začela leta 2011, bila sem tudi podpredsednica Državnega zbora Republike Slovenije. V letu 2014 sem bila tudi podpredsednica Parlamentarne skupščine sveta Evrope s sedežem v Strasbourgu. Trenutno sem poslanka Evropskega parlamenta, kjer se v različnih odborih ukvarjam z zaposlovanjem in socialnimi zadevami, z ugotavljanjem pranja denarja, izogibanja davkov in davčnih utaj ter ostalimi ekonomskimi in monetarnimi zadevami. Gre za področja, ki jih še posebej dobro poznam, saj se z njimi ukvarjam skozi celotno svojo poklicno in politično pot. V času predsedovanja Slovenije Svetu EU sem bila državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, bila sem tudi direktorica Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije, kjer sem se poleg organizacijsko vodstvenih izzivov dnevno srečevala s problematiko izobraževanja in zaposlovanja mladih. Poleg pokojnin, zaposlovanja, sociale in štipendij, moje priljubljeno področje še danes ostaja področje davkov, na katerem sem, takoj po končani Ekonomski fakulteti v Ljubljani, tudi začela svojo poklicno kariero. Sem mama dveh odraslih otrok, sina in hčerke, v prostem času rada plešem in vrtnarim. Glede na to, da sem veliko zdoma, se veselim drobnih hišnih opravil, ko se vračam domov, od športnih aktivnosti pa najraje smučam.

Predsednik RS ima malo pristojnosti, vendar pomembno simbolno vlogo. Kako pogosto se boste odzivali na aktualne teme, tudi manj prijazne?

V kolikor boste izbrali mene za predsednico republike, lahko na tej funkciji pričakujete iskreno in pravo osebo na najpomembnejšem položaju v državi. Osebo, ki bo spregovorila, ko je potrebno in ki bo imela svoje mnenje. Seveda se v javnosti ne bi oglašala za vsako malenkost, ampak v primerih, ki se dotikajo stisk ljudi, torej predvsem s socialnega področja v najširšem pomenu, pa tudi nekaterih strateških zadev, ki bremenijo državo, in sistemskih problemov, ko pa predsednik ne more molčati. Lahko tudi pričakujete predsednico kot najvišjo avtoriteto, kot osebo, vredno zaupanja, za katero bodo državljani in državljanke vedeli, da bo v odločilnih trenutkih stala na njihovi strani, da bo to jasno povedala, da se bo znala postaviti za njihovo dobro in tudi v dobro države kot take. Zavedam se, da je predsednik izvoljen od ljudi in dela za ljudi in to bo moje vodilo pri opravljanju funkcije.

Kako boste stopnjevali svojo volilno kampanjo, boste obiskali tudi Slovensko Bistrico, Oplotnico, Poljčane ali Makole? Bo v ospredju oblika ali vsebina?

Sama nisem oseba, ki bi ji bila oblika pomembnejša od vsebine. Seveda je potrebno oboje, toda zavedam se, da s svojimi strokovnimi izkušnjami, znanjem, ki ga imam, z vrednotami, ki so mi jih privzgojili starši, zmorem odgovorno opravljati predsedniško funkcijo. Moja kampanja je tako terenska kot vsebinska. Srečujem se z ljudmi, se pogovarjam z njimi tudi o tem, kakšne so težave, ki jih imajo, in jim prisluhnem. Ker sem zagovornica tega, da ena glava ve veliko, več glav pa ve še več, sem tudi slogan za kampanjo izoblikovala v dveh

besedah: spoštujmo in sodelujmo. Sicer pa obiske krajev po Sloveniji organizira ekipa, ki vodi kampanjo in morda se srečamo tudi pri vas.

Kako se po vašem mnenju Slovenija sooča z demografskimi spremembami? Smo nanje dobro pripravljene?

Menim, da tako Slovenija, kot tudi širši prostor, Evropa, nista dobro pripravljene na demografske spremembe. Govorim o tem, da se prebivalstvo stara, imamo problem, ker bodo v naslednjih desetletjih zaradi demence zdravstveni proračuni precej bolj obremenjeni. Zelo podpiram trend medgeneracijskih centrov, vključenosti starostnikov v družabno življenje, v okolico. Žal je pri nas ta način vključevanja še v povojih, potekajo razni programi, v katerih sodelujejo prostovoljci in dobro bi bilo, da bi se država bolj vključila v to. Na žalost pa o demografskem stanju na ravni države veliko govorimo, dejansko stanje pa je že zdavnaj preraslo nivo pogovorov in čaka na čimprejšnje ukrepe.

Menite, da smo na področju skrbi za starejše še socialna država?

Slovenija je po ustavi socialna država, s socialno pravičnostjo pa imamo kar nekaj težav. Vedno poudarjam, da je Slovenija bogata država glede socialnih transferov, vendar premalo pravična. Samo pogledjte, s čim se soočajo družine, ki negujejo starostnika, in ki si pogosto ne morejo privoščiti ustrezne oskrbe v domovih za upokojene. Veste koliko ur, ki niso plačane, žrtvujejo (po navadi) ženske, ki te osebe negujejo? Po drugi strani smo bogata država, vendar pa imam vedno bolj občutek, da denar, ki se steka v državno blagajno prek prispevkov, davkov, nato odteka v napačne kanale. Ni mi všeč, da se vedno znova pogovarjamo o tem, kako bomo več denarja namenili humanitarnim organizacijam, ne osredotočimo pa se na to, kako bomo vzpostavili dolgoročno vzdržen in pravičen socialni sistem, ki bo ljudem omogočal dostojno življenje, starejšim pa dostojno in človeka vredno starost.

Kje vidite vlogo države pri zagotavljanju oskrbe in nege starejšim? Kje se začne osebna odgovornost vsakega posameznika?

Država mora poskrbeti za tiste starejše, ki sami ne morejo poskrbeti zase oziroma jim ne morejo pomagati njihove družine. Država mora poskrbeti za sodobne domove starostnikov, slediti je treba trendom in razvoju na področju gerontologije in geriatrije, v idejah o tem, da domovi za starostnike niso hiralnice, ampak centri veselja in aktivnosti. Odgovornost posameznika pa se začne v osnovni celici družini, v tem, da so najprej bližnji v oporo osebam, ki ne morejo več skrbeti zase.

Se strinjate s trditvijo, da smo bremena starosti v nesprejemljivi meri prevailili na ljudi same oziroma njihove svojce?

Povprečna cena institucionalnega varstva v Evropi dosega približno 3-kratnik povprečne pokojnine, tudi v Sloveniji je vedno manj starostnikov, ki zmorejo sami poravnati stroške za bivanje v domu za starejše. Kje vi vidite rešitve za problem financiranja skrbi za starejše?

Res je, finančno breme je v veliki meri oziroma skoraj povsem na svojcih, nekaj finančnih sredstev se lahko pridobi za nego in pomoč, vendar pa teh sredstev še vseeno ni dovolj, da

bi starostniki lahko sami krili stroške za svojo oskrbo. Menim, da si prav vsak starostnik, ne glede na to, kakšno je njegovo fizično ali psihično zdravje zasluži dostojno starost in da bi, v kolikor družina starostnika, svojci, tega bremena ne zmorejo, del bremena morala prevzeti država. Konec koncev imamo v ustavi zapisano, da smo socialna država. Nekatere rešitve bi lahko našli, če bi končno uresničili ideje in sprejeli zakon o dolgotrajni oskrbi, ki bi moral sistemsko urediti to področje in za sprejetje katerega je bilo včeraj že prepozno, tako pa se ministristva še vedno ukvarjajo s tem, katero bo tisto, ki bo pristojno. Zavedati se je potrebno, da se celotna družba stara, in da mora država temu primerno sprejeti tudi ustrezne ukrepe.

Vloga Slovenije v Evropski uniji.

Kje vidite vlogo Slovenije v EU - država, ki sledi, ali država, ki sooblikuje politike?

Vloge Slovenije v EU nikoli nisem dojemala na način države, ki sledi. Konec koncev, vodili smo, takrat še evropsko sedemindvajseterico, in takrat smo bili mi tista država, ki je nakazovala smer evropskim politikam. Slovenke in Slovenci, ki delujemo v evropskih institucijah sooblikujemo evropske politike in prispevamo h kreativnosti evropskih politik. Sama, na primer, to najbolje počnem, ko sem v vlogi poročevalca svoje politične skupine – kot na primer sedaj, ko sem poročevalka za implementacijsko poročilo Pobude za zaposlovanje mladih.

Kaj bi vi, kot predsednica/predsednik (v okviru svojih pristojnosti) storili, da bo Slovenija imela takšno vlogo?

Predsednik republike lahko najbolje zastopa svojo državo takrat, ko ima pred očmi interese svoje države in svojih državljanov. Ko dela na tem, da našo državo predstavlja kot kredibilno in enakovredno članico evropske družine. Za kaj takšnega potrebujemo mora predsednik seveda biti proaktiven, potrebujemo pa tudi aktivno diplomacijo, ki bo enotno zastopala stališča države navzven.

Katera področja vidite kot prednostna za Slovenijo znotraj spektra politik Evropske unije?

Svojo karierno pot se ukvarjam predvsem s področjem zaposlovanja, pokojninami, mladimi. Ne le, ker se s tem ukvarjam strokovno, ampak tudi glede na demografske trende, bi morala prednostna biti zagotovo politika zaposlovanja, ekonomska politika, sledita politika konkurence in monetarne unije.

Pristojnosti Evropske unije (EU) in držav članic (DČ).

Katero od naslednjih področij menite, da bi moralo biti v izključni pristojnosti EU, kje bi morala biti pristojnost deljena z DČ in katera področja bi morala biti v izključni pristojnosti držav članic?

Pristojnost	Izključna EU	Deljena EU-DČ	Izključna DČ
Carinska unija		X	

Politika konkurence		X	
Monetarna politika držav članic z Evrom		X	
Trgovinska politika		X	
Zunanja trgovinska politika (sklepanje trgovinskih sporazumov s tretjimi državami)	X		
Notranji trg		X	
Socialna politika		X	
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija		X	
Kmetijska in ribiška politika	X		
Okoljska politika		X	
Varstvo potrošnikov		X	
Promet		X	
Vseevropska omrežja		X	
Energetska politika		X	
Notranje zadeve - območje svobode, varnosti in pravice		X	
Javno zdravje		X	
Raziskave in tehnološki razvoj		X	
Vesolje	X		
Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč		X	
Ekonomska politika		X	
Politike zaposlovanja		X	

Zdravstvo		X	
Industrijska politika		X	
Kultura		X	
Turizem		X	
Izobraževanje, mladina in šport		X	
Civilna zaščita		X	
Upravno sodelovanje med državami članicami		X	

Prihodnost Evropske unije.

V kakšno smer bi morala iti EU - vračanje pristojnosti državam članicam ali povečanje pristojnosti nadsocijalnih struktur?

Težko bi se strinjala s tistimi, ki trdijo, da gre razvoj EU v pravo smer. Samo govoriti o tem, da moramo biti močni in enotni, ni dovolj. Ena izmed ključnih težav je, da se še nismo odločili o skupnem cilju. O tem, kakšno Evropo želimo. Naši pogledi o tem, ali sploh in kako ohraniti evropske vrednote, so različni. Zato se morajo oziroma moramo politični odločevalci na evropskem parketu sprva dogovoriti o tem. Osebno menim, da je morda boljše, da poiščemo najmanjši skupni imenovalec, kjer lahko sodelujemo odlično in šele nato gradimo naprej. Z drugimi besedami – da sodelujemo tam, kjer smo lahko najbolj učinkoviti.

Kateri scenarij iz Bele knjige o prihodnosti Evropske unije vam je najbližje oziroma ali vidite možnost dodatnih scenarijev? Katerih?

Menim, da trenutno Evropska unija deluje precej razglašeno in nima enotne vizije, kako naprej. Prenehajmo se ukvarjati s temami, na katere nimamo vpliva, poiščimo najmanjši skupni imenovalec ter se uskladimo glede ukrepov na ključnih področjih. Ko bomo to naredili, bo čas za večje projekte. Zato sta mi najbližja scenarija Bele knjige št. 3 in 4. Menim, da tisti, ki želijo več, lahko storijo več in se povezujejo na področjih, za katera menijo, da so skupaj lahko uspešnejši. Za tiste članice, ki se ne želijo povezovati na vseh področjih, pa je morda bolje, da naredijo manj in tisto bolj učinkovito. Pomembno je, da EU ne ostane razglašena.

Strinjam se, da bi EU morala imeti skupno vojsko, skupno mejno in obalno stražo na zunanjih mejah in skupno azilno politiko. Vse to je pomembno v časih, kjer se soočamo z obstoječo varnostno sliko. Prav tako bi morali imeti okrepljen nadzor na zunanjih mejah EU.

Očitno se krepi tudi zavedanje, da bo eden ključnih problemov EU v naslednjih letih, kako ohraniti evropski socialni model, ki poka po šivih. Predvsem zaradi še vedno previsoke

brezposelnosti mladih, starajoče se družbe in migracij. Kako zagotoviti socialno vzdržnost, je eno izmed težjih notranjih vprašanj, s katerimi se bo Evropa morala soočiti v naslednjih letih, zato je pomembno sodelovanje tudi na področju socialne politike in predvsem na področju pokojninskih sistemov.

Menim, da je potrebna boljša harmonizacija davkov oziroma davčne osnove, prav zaradi zagotavljanja konkurenčnosti in delovanja enotnega trga. S tem namenom sem tudi podprla predlog Komisije za uvedbo skupne konsolidirane davčne osnove, saj je to v tem trenutku, ko se borimo proti davčnemu izogibanju in davčnim utajam, pomemben dosežek. Čeprav se velike korporacije temu upirajo, moramo vztrajati pri tem, da sprejmemo čim več ukrepov, ki bodo zagotovili enostaven, pravičen in pregleden način obračunavanja in plačevanja davkov.

O migrantskih kvotah

Ali se strinjate z obveznimi kvotami glede preseljevanja/prerazporeditve beguncev znotraj EU?

Sama sem takrat, ko je bilo vprašanje na mizi, torej pred dvema letoma, glasovala za uvedbo obveznih kvot, saj je šlo za začasno rešitev, za reševanje že nastale škode, ki je pomenila pomoč državam članicam glasovala za prerazporeditve. Verjamem namreč v to, da EU lahko obstane samo ob sodelovanju. Pritiski, pod katerimi so se znašle nekatere države v tistem času, predvsem Malta, Grčija in Italija, so bili namreč izjemni. Menim, da so jim bile ostale članice dolžne solidarno pomagati. V tistem času in v tistih okoliščinah. In v omejenem obsegu, saj je bilo največje število beguncev, ki jih lahko v EU sprejmemo, znano. Nikakor pa ni šlo za odobritev splošnega modela reševanja migrantske krize za naprej. Postalo pa je jasno, da v EU prihaja vse več ekonomskih migrantov, zato obvezne kvote, ki rešujejo migrantska vprašanja, ne podpiram. Podpiram pa legalne migracije na podlagi prijav na prosta delovna mesta, ki so razpisana po EU.

Kateri so po vašem mnenju največji dosežki Evropske unije v zadnjem desetletju?

Največji dosežki so zagotovo enotni trg, brezcarinsko območje, skupna valuta in pa mnogo spodbud za mlade – kot na primer Erasmus + ali pa Jamstvo za mlade.

Katere so po vašem mnenju največje napake, ki jih je storila Evropska unija v zadnjem desetletju?

Ena izmed največjih napak je podcenjevanje naše varnostne podobe in premalo sodelovanja držav članic na tem področju. Prav tako pa menim, da smo podcenili pomembnost sosedске politike, zaradi katere imamo prav danes toliko odprtih vprašanj. EU je pravzaprav obdana s konfliktnimi območji in menim, da bi morali že v preteklosti več pozornosti namenjati prav sosednjim državam. Drugo področje, ki pa me najbolj skrbi, takoj za varnostno podobo, pa je demografska slika. Tudi Slovenija bo morala čim prej sprejeti pokojninsko reformo, čakanje in odlašanje ne pomenita nič dobrega za naše državljanke in državljane.

Spoštovana kandidatka, spoštovani kandidat na volitvah za predsednika države!

Kaj boste storili, ko boste zmagali na volitvah, da državljane, gospodarstvo, kmetijstvo in gozdarstvo ter našo naravo razbremenite škodljivih vplivov, ki jih povzročajo ozon in z njim povezane škodljive snovi?

V nadaljevanju posredujemo odgovor kandidatke za predsednico republike Romano Tomc na zastavljeno vprašanje:

Zahvaljujem se, da ste se z vašim vprašanjem glede škodljivih vplivov, ki jih povzroča ozon in z njim povezane škodljive snovi, obrnili name. Predsednik republike nima nekih formalnih pristojnosti, da bi lahko konkretno vplival na ukrepe, ki jih mora sprejemati vlada, lahko pa je glas za tiste teme, ki so širše pogosto spregledane, ali pa se nanje premalo opozarja. Vprašanja, povezana z varovanjem in ohranjanem okolja so gotovo pomembna vprašanja in kot ugotavljate tudi sami, vplivajo tako na kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano – torej na sploh na življenje ljudi v celoti.

Naj spomnim, da je Slovenija v času, ko je predsedovala Evropski uniji (v prvi polovici leta 2008), dosegla pomembne preboje na okoljsko- podnebnem področju, saj si je tudi kot enega izmed temeljnih petih ciljev za čas predsedovanja zadala, da Evropska unija kot celota stori korak **naprej v reševanju energetske-podnebnih vprašanj. Ker sem imela to priložnost, da sem lahko delala z vlado, ki je predsedovala EU, naj nekoliko pohvalim dosežke, ki smo jih storili takrat. V postopku soodločanja z Evropskim parlamentom smo namreč uspeli doseči potrditev takrat štirih ključnih aktov: direktivo o odpadkih**, ki je uvedla bolj kakovostno ravnanje z odpadki, **uredbo o živem srebru in direktivo o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike**, ki sta uredili bolj varno ravnanje z zdravju zelo škodljivimi snovmi, ter **direktivo o vključevanju emisij iz letalskega prometa v shemo trgovanja z emisijami (ETS)**, ki predstavlja enega ključnih ukrepov za celovito zmanjševanje emisij CO₂. Sprejeta je bila tudi **direktiva o kazensko-pravnem varstvu okolja**, ki ravnanja zoper okolje, ki imajo uničujoče posledice za človekovo zdravje in okolje, opredeljuje kot hujša kazniva dejanja.

Žal je ta zagon, ki ga je Slovenija začela na področju okolja v letu 2008, skozi desetletje postopno pojenjal, tako da smo se sedaj znašli v situaciji, ko Evropska komisija proti Sloveniji vodi kar nekaj postopkov na področju okolja in prostora, prav tako so pred sodiščem EU vložene tožbe z visokimi denarnimi kaznimi proti Sloveniji, pri čemer ni zanemarljivo, da je okoljska politika te vlade kot kaže šibka, če vemo, da povprečen Slovenec za okolje preko dajatev prispeva več kot povprečen državljan EU.

Še vedno pa menim, da smo pred dobrim desetletjem dokazali, da smo kot država, čeprav majhni, lahko velik in pomemben igralec tudi na področju podnebnih sprememb.

Kot sem že uvodoma omenila, kot predsednica republike seveda na neki izvršilni ravni nimam moči za sprejemanje ustreznih ukrepov. Veliko pa lahko naredim s svojim zgledom in s tem, da nagovarjam ljudi, naj skrbijo za okolje, naj vzgajajo mlade v tem duhu. Vsak posameznik, tako jaz, kot vi, lahko namreč naredi drobne korake, ki pomenijo prispevek k bolj čistemu okolju, pa če je to dejstvo, da gremo v službo peš ali s kolesom, ali pa da se nas v oddaljene kraje vozi več v enem avtomobilu, ali pa, da se trudimo za to, da ločujemo odpadke in da jih povzročimo čim manj, da za nakupe v trgovinah uporabljamo košare in ne plastične vrečke, ipd.

Kot predsednica republike bom s svojimi dejanji zagotovo dajala zgled tudi za zavzemanje in ohranjanje čistega okolja, tako za nas, kot naše zanamce.

Spoštovana predsedniška kandidatka, spoštovani predsedniški kandidat,

s predsedniško prisego se boste zavezali k spoštovanju ustavnega reda Republike Slovenije. V Zakonu o vodah je v 69. členu v drugem odstavku izrecna in neizogibna prepoved gradnje tovarn, ki uporabljajo nevarne snovi, na vodovarstvenih območjih. Kako bi ukrepali, da ne bi prelomili prisege in spoštovali ustavni red in Zakon o vodah v primeru gradnje obrata Magna Nukleus na vodovarstvenem območju v občini Hoče Slivnica? In kako boste ukrepali za spoštovanje veljavne zakonodaje in ustavne ureditve zdaj, v primeru gradnje obrata Magna Nukleus na vodovarstvenem območju v

občini Hoče Slivnica, kot državljanka, državljan, in predstavnica oziroma predstavnik stranke, ki vas je poleg občanov predlagala za kandidiranje na predsedniških volitvah?

V nadaljevanju posredujemo stališče kandidatke za predsednico republike Romane Tomc v zvezi z investicijo Magne Steyr:

Predsednik republike se ne more vtikati v vsak posamezen primer investicij, lahko pa poda svoje načelno mnenje oziroma stališče, ki ga ima do nekega širše družbeno pomembnega vprašanja. Sama se izjemno močno zavzemam za investicije v Slovenji, posebej še, če gre za takoimenovane greenfield investicije, vendar pa menim, da v Sloveniji zakonodaja za različne investicije ni povsem ustrezna.

Pri investicij Magne Steyr me predvsem moti način, kako je vlada Mira Cerarja peljala celotno dogajanje v zvezi s tem in te zgodbe ni peljala dobro. To, da se sprejemajo zakoni za posamezne investicije in vlagatelje, meče slabo luč na celotno državo. Slovenija bi morala imeti primerno zakonodajo, da bi spodbujala investicije, ne pa, da je treba investicije na nek način kupovati, dajati ogromne državne subvencije in da s svojim okoljem in svojo zakonodajo nismo zanimivi.

Na sam postopek glede investicije Magne Steyr je bilo nametanih kar nekaj slabih žarkov, vseeno upam, da so pripravljenci posebnega zakona razmišljali tudi o tem, da mora biti ustrezno spoštovan tudi zakon o vodah. Na koncu koncev pa menim, da če ljudje, ki so v tem postopku pridobitve investicije sodelovali in niso lagali, ter da bo to dejansko varna in zelena investicija, ki bo resnično nudila 4000 delovnih mest, in ne zgolj 400, potem ne vidim razloga, da te investicije v tem trenutku, če so ta zagotovila dana, ne bi podprla.

Zakaj ste se odločili kandidirati za predsednika oziroma predsednico republike?

Slovenija potrebuje spremembe. Kandidiram preprosto zato, ker nisem ena tistih, ki bi samo negodovala in kritizirala, ampak sem pripravljena vložiti svojo energijo, znanje in izkušnje, da bo do teh sprememb resnično prišlo. Želim soustvarjati našo skupno politiko. Prepričana sem, da vem, katera so najpomembnejša področja, kjer so spremembe nujne. Vendar ne gre le za sistemska področja, gre predvsem za to, da predsednik razume ljudi in se za njih zavzame. Za vsakega izmed njih in za vse skupaj.. Za sedanjost in za prihodnost.

Ker menim, da je za preboj Slovenije kot države in za boljše življenje ljudi ključno spoštovanje in sodelovanje, sem to izbrala tudi za slogan kampanje in za vodilo mojega dela, ki ga bom opravljala kot predsednica republike.

Ali je za vas arbitražni sporazum o meji med Slovenijo in Hrvaško in nato rzsodba arbitražnega sodišča v Haagu glede tega za Slovenijo uspeh ali neuspeh?

Slovenija glede arbitraže nima razlogov za slavlje, ker smo veliko ozemlja izgubili, prav tako nismo dobili ozemeljskega stika z odprtim morjem, temveč zgolj služnostno pot. Vlada Mira Cerarja je že pred časom sprejela možnost, da mejo poleg policije varuje tudi vojska, a menim, da v tem trenutku glede uveljavljanja arbitražnega sporazuma potrebe po tem ukrepu ni. Sicer pa čas dela za nas, tako da bi v tem trenutku morali opustiti populistično retoriko ter

se lotiti dialoga in diplomacije ter pri reševanju meje v ospredje postaviti interese naše države.

Kdo je odgovoren za pranje iranskega(terorističnega) denarja v državni NLB? Se strinjate, da morajo odgovorni za ta bančni kriminal kazensko odgovarjati?

Odgovorni so vsi, ki so za to vedeli in niso ukrepali. Nobeno izmikanje in sprenevedanje ni opravičljivo. Ob tako veliki aferi, bi morali zagnati vse možne mehanizme pravne države, da bi to preprečili in sankcionirali. V tem primeru so odpovedali vsi. Očitno je, da je mehanizem prikrivanja deloval izjemno dobro in vanj je bil vpletenh na desetine ljudi. Dejstvo je, da so bili obveščeni tudi politični vrhovi države. Vsi ki so omogočili, da je ta afera ostala skrita, so sokrivi in morajo prevzeti odgovornost.

Slovenija ima dvojna merila v primeru delovanja pravne države. Kako komentirate dejstvo, da je Igor Bavčar v zaporu zaradi pranja denarja v primeru Istrabenz, Zoran Janković pa se nam smeje v obraz, in to kljub očitkom, naj bi bil prejemal podkupnine, zahteval spolne usluge itd.? In da se t. i. balkanski bojovníki še danes svobodno sprehajajo po Ljubljani?

Drži vaša trditev glede dvojnih meril v pravosodju - ko nekdo, ki ni plačal neka evrov dolga, izgubi svoj dom, ali pa mu zarubijo vse njegovo premoženje, nekemu drugemu pa oprostijo 16 milijonov evrov dolga, ali pa sodni postopki proti njemu padajo vsi po vrsti. Ta sistem ugrabljene države insistem prvorazrednih in drugorazrednih državljanov, ne bi smel imeti mesta v nobeni demokratični državi na svetu. Ne opravičujem nikogar, niti Igorja Bavčarja. Skrbi pa me, da je roka pravica dosegla le nekatere, ali povedano drugače – ne skrbi me, kdo vse sedi v zaporu, skrbi me, kdo vse ne sedi v zaporu, pa bi moral. In še mnogo, mnogo podobnih primerov je. Slovenija je bila pokradena in to ne enkrat. Zakoni so se pisali tako, da je bila marsikatera kraja legalizirana. In še danes se zlorablja pravo, da se nekateri vedno izognejo odgovornosti. Opažam, da so ljudje postali apatični in ne verjamejo več, da je Zoran Janković lahko obsojen za svoja dejanja.

Ali menite, da je slovenska tranzicija neuspešna? Bi morali izvesti ilustracijo oz. prepoved delovanja na javnih funkcijah vsem tistim, ki so v času komunističnega režima kršili človekove pravice?

Slovenija je bila v preteklosti v primežu drugih držav, z drugim sistemom, sistemom strahovladja, totalitaristične represije. Iziti iz takšnega sistema v neposredno parlamentarno demokracijo je težko in na nekaterih področjih nam še danes ni uspelo. Uspelo pa nam ni, ker se tisti pomladni zanos ob osamosvajanju, ki je bil v ljudeh, ni preselil tudi v politiko in ker so politiki, ki so aktivno nasprotovali osamosvojitvi, v novonastali državi zasedli najbolj vidne funkcije. Nikoli ni prepozno, da bi začeli uveljavljati, da sodniki, ki so kršili človekove pravice v preteklem režimu, ne bi smeli več obleči sodniške toge, še manj pa, da bi zasedali najvišje vrhove v sodstvu,.

Skoraj dve leti že Cerarjeva vlada krši slovensko ustavo z diskriminacijo otrok v zasebnih osnovnih šolah, katerih starši morajo doplačevati za šolanje, ker država programa ne financira 100-odstotno, kot je odločilo ustavno sodišče. Kaj menite o manevru vladajoče koalicije, ki želi s spremembo ustave obiti odločitev ustavnega sodišča o financiranju šolstva?

Takšni manevri so politično nehigienični. Ustava je temeljni državni akt, ki ga je potrebno spoštovati, zato je tudi odločbe Ustavnega sodišča potrebno spoštovati. Tako bi tudi ena izmed prvih stvari, ki bi jo kot predsednica republike naredila, bila, pregled vseh odločb Ustavnega sodišča, ki jih vlada ni uresničila in poziv, da se odločbe uresničijo, skladno z odločitvijo Ustavnega sodišča in ne na način, da se odločitev vzame kot neke vrste podlaga za politično manevriranje in zavajanje javnosti.

Ali podpirate ideje nekaterih, da bi lahko tudi istospolni partnerji posvojili otroke? Ali ste proti? Zakaj?

Državljeni so na referendumu že dvakrat zavrnil, da bi istospolni imeli povsem enake pravice. Tudi zame osebno so predvsem problematične posvojitve otrok. Vendar pa je že po sedaj veljavni zakonodaji veliko pravic homoseksualnih parov (npr. istospolne poroke, prej registracija) že izenačenih s pravicami heteroseksualnih parov.

Ali se zavzimate za zavarovanje življenja nerojenega otroka? Ali podpirate splav? Zakaj?

Spoštujem življenje od spočetja do smrti. Dejstvo pa je tudi, da je v našem ustavnem redu določena pravica do svobodnega odločanja o rojstvu otrok. Gre za osebne odločitve posameznic in parov, ki se o tem odločajo in v teh težkih trenutkih velikokrat nimajo dovolj informacij o potencialnih posledicah splava, hkrati pa se zavedamo, da država s socialno politiko ne poskrbi dovolj, da bi posameznicam ali parom sploh omogočila, da lažje odločijo, da otroka obdržijo.

Komu bi v središču Ljubljane raje postavili spomenik: Milanu Kučanu ali Jožetu Pučniku?

Dr. Jožetu Pučniku, seveda. Bil je nesporno oče slovenskega naroda, ki je kljub temu, da ga je nekdanja totalitarna oblast izgnala iz države, znal ohraniti v sebi ljubezen do domovine in menim, da bi s postavitvijo spomenika dr. Pučniku tudi simbolno pokazali, da je ljubezen do domovine tista, ki zmore premagati drobne, vsakodneвне politične razhajanja in nasprotovanja.

Zakaj naj volivci na prihajajočih predsedniških volitvah volijo prav vas?

Sledim temu, v kar verjamem. Prepričana sem, da lahko s svojimi izkušnjami, znanjem in vrednotami, ki jih živim, delam za dobro vseh vas, državljanek in državljanov. Do domovine čutim globoko ljubezen in Predanost. Zaupam v slovenski narod. Predsednik republike prihaja od ljudi in dela za ljudi. Za vas bom delala in zaradi vas bom predsednica Republike Slovenije. Na glasovnici obkrožite številko 9 in že vnaprej hvala za vaš glas!

Koliko bruto mesečnega dohodka prejimate trenutno? Bruto plača evropskega poslanca je 8.484,05 evra.

- koliko nepremičnin imate v lasti in solastništvu (Slovenija in tujina)? Imam družinsko hišo v Ljubljani in nekaj kmetijskega zemljišča.

- ali ste morda otroku (otrokom) pomagali pri nakupu nepremičnine? Zakaj, kako in s koliko denarja? Ne.

- vaša prevozna sredstva: kaj vozite in kateri letnik? Volvo 2011 in Renault Megane 2012.

- ali imate kredit? Nam zaupate njegovo višino in koliko ste ga že odplačali? Nimam.

- ali imate prihranke? Nam zaupate koliko? Na bančnem računu imam cca 80000 evrov.
- ali imate delnice? Koliko in kje? Imam delnice Nova24.
- na kakšen način varčujete in kam vlagate denar? Imam varčevalni račun. V zadnjih letih pa sem prihranke vlagala v prenovu družinske hiše.

V zadnjih letih sem večkrat naslovil na Predsednika naše države pobudo, da se spomeniki najhujšim zločincem iz naše komunistične preteklosti, ki še danes stojijo na javnih uglednih mestih, tako zlasti : Borisa Kidriča neposredno v bližini Urada Predsednika Slovenije, sredi parka Sveta Europe (!) Edvarda Kardelja v neposredni bližini zgradbe Državnega zbora (!) Ivana Mačka Matije (ki je zelo verjetno dal umoriti celo lastno sestro) v Kočevskem Rogu na območju strahotnega komunističnega morišča (!) kot tudi grobnica t.i. narodnih herojev tik poleg zgradbe Državnega zbora prav tako pa tudi vsa druga javna obeležja z njihovimi imeni končno umaknejo iz javnega prostora naše države (v ustrezne muzeje ali na pokopališča oziroma druga ustrezna hranišča.) Na ta svoj predlog v vseh teh letih nisem nikoli dobil nobenega odgovora. Zato Vas javno sprašujem, ali boste kot Predsednik RS končno ustrezno ukrepali, da se bodo v naši državi umaknila iz javnega prostora vsa ta javna obeležja v čast zločinov in zločincev preteklega komunističnega režima ?

V nadaljevanju posredujemo odgovor kandidatke za predsednico republike Romane Tomc:

"Zahvaljujem se za vaše vprašanje, v katerem opozarjate na spomenike in obeležja nekaterih oseb iz slovenske polpretekle zgodovine, katerih vloga v naši preteklosti je izjemno sporna, zaradi česar je na mestu tudi vprašanje glede odstranitve kipov in obeležij teh oseb. Že ustavno sodišče je v odločbi glede poimenovanja ulice po Josipu Brozu Titu jasno izpostavilo, da »oblastno povečevanje komunističnega totalitarnega režima s poimenovanjem ceste po voditelju tega režima protiustavno«, in sicer, »ker se je v Republiki Sloveniji, kjer se je razvoj demokracije in svobodne družbe, ki temelji na spoštovanju človekovega dostojanstva, začel s prelomom s prejšnjo ureditvijo. Slovenski ustavni red pa temelji na ustavnih vrednotah, ki so nasprotne vrednotam režima pred osamosvojitvijo.«

Omenjene osebe na simbolni ravni še danes pričajo o režimu, ki je zanikoval temeljne človekove pravice, kot na primer svobodno demokratično volilno pravico, svobodo govora ipd, pri čemer je o naravi prejšnjega režima tudi Ustavno sodišče že večkrat nedvoumno ugotovilo, da je bil v dobršnem delu zločinski in krivičen, zato vašo pobudo, da se spomeniki omenjenih oseb umaknejo v muzeje, podpiram."

Spoštovani predsedniški kandidat/kandidatka, razumemo, da predsednik nima moči, da bi spreminjal zakone, nam je pa v predsedniški tekmi vendarle pomembno vedeti, kakšno osebno stališče zavzimate glede prostovoljnega cepljenja. Hvala za vaš čas in odgovor.

V nadaljevanju pošiljamo odgovor kandidatke za predsednico republike Romane Tomc na zastavljena vprašanja:

"Zahvaljujem se vam, da ste se z vašim vprašanjem glede obveznega oziroma prostovoljnega cepljenja otrok obrnili name.

Seznanjena sem s tem, da tako v domači kot tujijavnosti obstajajo različna mnenja glede cepljenja otrok – nekateri starši opozarjajo na varnost in učinkovitost cepljenja, drugi na vprašanja mutagenosti, tretji izpostavljajo nujnost cepljenja. Slišati in prisluhniti je treba obema stranema – zagovornikom in nasprotnikom. Tudi evropske države ta vprašanja rešujejo na različne načine, tudi z ukrepi, ki so povezani z necepljenjem otrok.

V tem trenutku postopek in možnosti, ki jih imajo posamezniki na področju cepljenja ureja Zakon o nalezljivih boleznih. Slednji omogoča tudi izjeme od obveznega cepljenja ter posameznikom, pri katerih obstajajo razlogi za opustitev cepljenja (tj. prisotnost alergije na sestavine cepiva, resen nezaželen učinek cepiva) bolezni ali zdravstveno stanje, ki je nezdržljivo s cepljenjem), zagotavlja drugačno obravnavo. Je pa opustitev cepljenja možna na podlagi odločitve komisije Ministrstva za zdravje, na osnovi predloga za opustitev cepljenja, ki ga pripravi zdravnik cepitelj, če ugotovi, da obstajajo utemeljeni razlogi za opustitev cepljenja. Poleg zdravnika lahko opustitev cepljenja predlagajo starši/skrbniki.

Glede na to, da v praksi prihaja do primerov, ko starši otrok iz utemeljenih vzrokov odklanjajo cepljenja, bi bilo prav, da se jim tovrstno odklonitev pod določenimi pogoji tudi omogoči. Sem mnenja, da bi morali opraviti širšo javno razpravo in uravnoteženje med obveznostjo cepljenja in pravico do odklonitve zdravstvenega posega."

Kakšen je vaš pogled na plačno politiko v Republiki Sloveniji? Ali ste za ureditev minimalne plače v Republiki Sloveniji na urno postavko? Kako komentirate dejstva, da živi v Republiki Sloveniji 39.133 upokojencev, ki imajo več kot 40 let pokojninske dobe, njihova pokojnina pa ne presega praga tveganja revščine, le-tega ne dosega niti povprečna pokojnina, ki znaša 612 evrov? Kot bodoči/a predsednik/ca boste lahko storili konkretno kaj, da bi stanje na področju plačne politike, socialne varnosti za delavce z minimalno plačo in upokojence s sramotno nizkimi pokojninami bistveno izboljšali?

V Republiki Sloveniji plačna politika ni enotna ter pregledna, slovenski plačni model ni primerljiv z evropskimi, potrebno bi ga bilo na novo oblikovati. Pri nas plače ne zasledujejo rasti produktivnosti, absolutno pa so preveč obremenjene z davki in prispevki, obenem se različno obračunavajo v različnih dejavnostih, saj so se plačni sistemi razbili, vse navedeno pa vodi do razslojevanja v družbi. Naj pa povem, da sem proti vmešavanju države v plače, ki se izplačujejo v gospodarstvu. Zagovarjam pošteno plačilo, pri čemer imam v mislih povezavo s produktivnostjo. Uspešnost podjetja naj se odrazi tudi na plačah zaposlenih. Prepričana sem, da dobri delodajalci takšno prakso že upoštevajo. Pri tem opozarjam tudi na trenutno izkrivljeno razmerje med minimalno plačo in izhodiščno plačo za posamezen tarifni

razred, kot to urejajo kolektivne pogodbe. Delodajalci in sindikati naj pričnejo pogajanja o uskladitvi (prilagoditvi) izhodiščnih plač glede na realno stanje.

Pri minimalni plači gre za pomemben institut socialne in ekonomske politike držav. Minimalno plačo v eni od oblik danes uporablja 182 držav, kako zelo je pomembno, da je ta institut urejen, pa priča tudi dejstvo, da na to opozarjajo številni mednarodni dokumenti. Minimalna plača posega na dve ločeni področji politik, na področje socialne politike in na področje politike urejanja trga dela. Področje minimalnih plač se na nivoju EU ne ureja, ni enotne definicije minimalne plače oziroma ni določbe, kaj naj minimalna plača vključuje, vendar pa več resolucij Evropskega parlamenta poziva k urejanju minimalne plače z namenom zmanjševanja revščine. V letu 2008 je Evropski parlament, na primer, pozval svet EU, da opredeli kot cilj EU, da morajo minimalne plače znižati vsaj 60% povprečne plače. Zavedam se, da je treba vzpostaviti drugačno ureditev minimalne plače, kot jo imamo doslej, ena od možnosti je na urno postavko ali pa določena različno po različnih sektorjih različno, kjer pa urna postavka ne bi smela biti nižja od določene urne postavke, ki je določena na državni ravni.

Upokojenci predstavljajo pomemben del naše družbe in nujno je, da so njihove pokojnine dovolj visoke, da lahko živijo dostojno življenje. Pokojninski sistem je potrebno prilagoditi na način, da bo vzdržan in da bo ustrezal razmeram, v katerih živimo. Trenutni sistem nam tega žal ne omogoča in zato nujno kliče po prenovi. Dober pokojninski sistem je eden od temeljev socialne države. Upokojenci potrebujejo finančno varnost in stabilnost, kar lahko omogočijo samo dostojni pokojninski prejemki. Odgovornost, da najde rešitve, ob katerih se bodo naši državljani počutili kot državljani socialno pravične države, je na slovenski vladi. Svetla točka je bela knjiga o pokojninah, ki vsebuje kar nekaj dobrih rešitev, najti je treba le politično voljo za njeno implementacijo. Vsekakor je nedopustno ter krivično, da vsi tisti upokojenci, ki so delali več kot 37 let, prejmejo pokojnino, ki jim ne omogoča dostojnega preživetja.

Ker so težave, ki jih imamo na področju trga dela, pokojnin, mladih, pa tudi na področju zdravstvenega, šolskega sistema ter sodstva systemske narave, bo moj prvi ukrep, ki ga bom kot predsednica sprejela ta, da bom odprla razpravo o prenovi glavnih državnih podsistemov in zahtevala, da se ta razprava konča z jasnimi rešitvami in zavezami.

Ali se zavzema za dvig minimalne plače (in za koliko)?

Vedno sem se in se bom zavzemala za to, da bi bila minimalna plača čim višja. Seveda pa je treba tudi višino minimalne plače postaviti v širši kontekst, to je celoten plačni sistem. Prav tako mora obstajati razlika med socialnimi prejemki in minimalno plačo. Višina minimalne

plače naj bo določena v dogovoru s sindikati in delodajalci, in sicer glede na uspešnost in produktivnost. Ne bi bilo dobro, da država z avtoritarnim posegom določi minimalno plačo, ki bi presejala zmožnosti podjetij. Hkrati pa mora bi ta dovolj visoka, da stimulira delo in zagotavlja dostojno preživetje ljudi, ki pošteno delajo. Žal še vedno obstajajo podjetja, ki svoje dobičke kujejo na račun nizkih plač zaposlenih. Zato je prav, da institut minimalne plače obstaja in da ga država nadzira. Po mojem mnenju bi morala biti minimalna plača zgolj izjema, še posebej v času gospodarske rasti. V odgovornih podjetjih, kjer se zavedajo, da je njihova uspešnost v veliki meri odvisna od zadovoljstva zaposlenih, sama, ne glede na minimalno določeno plačo, ustrezno plačujejo in nagrajujejo svoje delavce.

Glede na funkcijo EU poslanke, kaj je botrovalo vaši odločitvi za kandidaturo na mesto predsednice Slovenije, kljub plačilni razliki v funkcijah?

Odločitev ni bila enostavna, ker do funkcije predsednika republike čutim odgovornost. Spraševala sem se, ali sem primerna oseba za takšno funkcijo, ali imam dovolj znanja. To zame ni avantura, in tudi zato je trajalo dalj časa, da se odločim za ta korak. Pri tem mi je pri odločitvi pomagala tudi podpora moje družine, pa tudi podpora prijateljev, podpornikov, strankarskih kolegov, nenazadnje so me h kandidaturi nagovarjali tudi ljudje, ki ne delijo istega političnega prepričanja. Za to funkcijo ne kandidiram zaradi plače, ampak zato, ker menim, da so v politiki potrebne spremembe, da je potrebno sodelovanje in spoštovanje, in da je predsednik, ki je neke vrste moralna avtoriteta, tisti, ki lahko to spoštovanje in sodelovanje spodbuja in krepi.

Kaj pa vas je v začetku sploh pritegnilo v politiko?

Nisem ena tistih, ki bi negodovala, kaj se dogaja na vseh področjih družbenega življenja in stala pri tem ob strani. Ne. Želim aktivno soprispevati in spreminjati stvari na bolje. Ker smo politiki voljeni od ljudi, želim delati za ljudi.

V zadnjem času ste obiskala precejšen del Slovenije v okviru predsedniške kampanje. Kje ste se počutila najbolj sprejeto oz. dobrodošlo?

Po pravici povedano, povsod sem se počutila dobro. Prav zares. Slovenija je tako lepa država, vsak kraj je nekaj posebnega in presenetilo me je, kako topli, srčni, prijazni ljudje pravzaprav živijo v vseh kotičkih naše države.

V svoji karieri ste videli tudi precej tujine. Kaj je najbolj nenavaden spominek ali stvar, ki ste jo prinesla domov?

Večinoma s svojih potovanj ne nosim spominkov, saj so to navadno predmeti, na katerih se nabira prah. Si pa rada kupim kaj uporabnega, kakšen šal ali pa kakšen modni dodatek, zelo rada domov prinesem tudi kakšno lokalno slaščico.

V letošnji predsedniški tekmi je prisotnih precej žensk. Kako vidite položaj žensk v domači in EU politiki? Kje vidite njihove prednosti?

Menim, da ženske večinoma svet doživljamo na bolj čuteč način kot moški, da imamo nekoliko več empatije (no, to ni nujno), in da se bolj vživimo v težave, ki jih imajo ljudje oziroma v krivice, ki jih doživljajo. Sama sicer nisem absolutna zagovornica spolnih kvot, ker ljudi ocenjujem po strokovnosti, znanju, ne po spolu, vendar pa kvote v tem trenutku v slovenski politiki služijo svojemu namenu in je tudi zaradi kvot več žensk v politiki. Verjamem pa, da bomo v prihodnosti v politiki lahko delovali tudi brez spolnih kvot.

Je vaša politična kariera kdaj prišla navzkriž z vašim družinskim življenjem? Kako ste uskladili oboje?

Včasih je bilo resnično težko uskladiti oboje. Doma se sedaj tudi nekoliko pošalimo, da smo v času kampanje več skupaj kot sicer, saj me na nekaterih dogodkih v kampanji spremlja moj partner, prav tako nisem ves čas s kovčkom v roki in na poti v Bruselj. Toda, kadar je potrpljenje, volja, razumevanje, se vse da. Dokaz, da se lahko uspešno usklajuje družinsko in poklicno življenje, nisem le jaz, temveč kar nekaj mojih kolegic političark, ki spretno krmari med politiko in družinskim življenjem.

Kakšen je vaš tipičen nedelovni dan?

Dopoldne rada preživim ob kavi, dveh, treh, v pogovorih, včasih tudi s knjigo v roki na domačem kavču. Sproščajo me tudi domača opravila. Če pa so lepi dnevi, pa se z družino ali pa samo s partnerjem radi odpravimo na kak izlet po Sloveniji.

Vaš slogan kampanje je "Spoštujmo in sodelujmo". Slovenija že od svojega nastanka išče spravo med svojim razdeljenim narodom. Kako to spravo naroda vidite vi?

Veste, gotovo so vse žrtve že našle svoj mir. Spravo pa moramo doseči mi, živi, ki smo tukaj zato, da dostojno in spoštljivo ohranjamo spomin na vse žrtve. Očitno je še nismo našli. Najprej moramo narediti spravo v naših srcih. To pa bo mogoče, ko bomo enkrat vendarle priznali, kaj se je v naši polpretekli zgodovini dogajalo, in bomo sposobni sprejeti in priznati resnico. Resnica je pogoj, da na trdnih temeljih spoštovanja in sodelovanja gradimo naprej. Upam, da bomo enkrat zmogli toliko moči, kot so je zmogle že nekatere druge države, ki so nam lahko za svetel vzgled, da bomo za te žrtve našli dostojen pokop in grob.

Če primerjate Slovenijo s tujino, katero ste službeno spoznavala, kje vidite največje razlike in kaj bi kot predsednica storila v smeri sprememb na boljše za narod?

Nekatere razlike so v prid Slovenije, nekatere v prid tujine. Mislim, da je pomembno, da posnemamo dobre prakse, a hkrati moramo iti po svoji poti, saj je na področju sprememb najpomembnejša determinanta lastnosti naroda. Vsekakor pa bi se trudila odpravljati razdelitev na prvo in drugorazredne državljane. Ta razdelitev je sedaj tako zelo očitna, da se nihče tega niti ne trudi prikrivati. Ljudje pa so obupani in obenem tudi pravijo, da smo vsi v politiki isti. Vendar ni res, nismo vsi isti. Sama sem že dolgo v politiki, a ne nosim nekega nahrbtnika. Poznam še marsikaterega politika podobnega kova. In držim se tega, če kaj delam narobe, potem odgovarjam za svoja dejanja, če jih pa dela moj politični sopotnik (najsí bo enako misleč ali pa nasprotnik), pa ne bom odgovarjala zanj.

Čeprav je navadno najlažje kritizirati, še posebej nasprotnike, pa nas zanima katere so tiste pozitivne lastnosti, ki jih prepoznate v vaših nasprotnikih?

Lahko bi rekla, da so vsi ljudje, ki jih določeno okolje, določen del naroda spoštuje. In menim, da tudi oni spoštujejo Slovence in Slovenke. So posamezniki, ki navzven delujejo uglajeno. Bolj podrobno jih pa nisem spoznala.

In kje so vaše prednosti pred vašimi predsedniškimi tekmeci za mesto predsednice Slovenije?

Poznam veliko področij, saj sem se skozi svojo poklicno kariero ukvarjala tako z zaposlovanjem, socialo, mladimi, invalidi, pokojninami, davki, podjetništvom. Dobro poznam slovensko zakonodajo, poznam tudi naš politični prostor, obenem pa imam tudi širino, ki ti jo da tujina. Sem odprta, znam poslušati, sem odgovorna. In vse to je po mojem mnenju dobra kombinacija za dobro predsednico.

Kaj bi osebno sporočili volivcem, ki so morda še neodločeni?

Rada bi jim zagotovila, da mi je mar za Slovenijo, predvsem pa mi je mar za ljudi. Vem, da sem izvoljena od ljudi in želim delati za ljudi. Zaupam v ljudi in v Slovenijo in vedno se bom borila za pravičnost. To je tisto, kar pri svojih protikandidatih pogrešam.

Kljub ideološkim razlikam in razdvajanju naroda nekaterih predsednikov RS v preteklosti, kako vi gledate na najpomembnejšo nalogo predsednice ali predsednika RS, zastopanje celotnega naroda Slovenije, ne glede na ideološke, politične, verske ali seksualne razlike?

Že večkrat sem dejala, da je predsednik republike neka moralna, politična, neformalna avtoriteta. Če predsednik resnično živi in diha z ljudmi, potem ve za vse težave in ima mnenje o vsem. Slogan moje kampanje pa je spoštovanje in sodelovanje, to bo tudi vodilo mojega dela, ki ga bom opravljala kot predsednica republike.

Pred 11 dnevi je Hrvaška sprejela zakon, po katerem je prepovedana evtanazija zdravih živali v zavetiščih. Prepoved imajo že nekaj let tudi v Bosni, Srbiji, Italiji, Avstriji, Nemčiji, na Madžarskem... Zakaj je po vašem mnenju Slovenija še edina država v tem delu Evrope, kjer lahko zavetišče po 30 dneh bivanja v njem, žival ubije, ker ji to zakon dovoljuje?

Vesela sem vaših vprašanj o zaščiti živali in tudi o njihovih pravicah, saj menim, da se v političnem prostoru premalo pogovarjamo tudi o teh temah. Slovenski pravni red glede zaščite pravic živali nekoliko zamuja za drugimi primerljivimi pravnimi redi. Žal. Čeprav imamo zakon o zaščiti živali, ki je bil pred leti noveliran in dopolnjen ter je prinesel nekaj novosti v povezavi z večjo zaščito živali (poizkusi, trgovanje, registracija) in je bolj podrobno uredil dejavnost društev, ki delujejo na tem področju ter omogočil financiranje izvajanja javne službe v zavezi z zapuščenimi živalmi, bi na področju zaščite živali in njihovih pravic še vedno lahko storili korak naprej, tudi zato, ker imamo varstvo živali pred mučenjem zapisano v ustavi.

Predlog za prepoved evtanazije zdravih živali v zavetiščih bi bil po mojem mnenju korak v pravo smer. Zakaj je Slovenija edina, ki tega še ni sprejela, je vprašanje, ki je najbrž najbolj povezano s tem, da zakonodajalec ali pa pristojno ministrstvo na ta subtilna vprašanja življenja in smrti živali še ni pomislil.

Hrvatje so z novim zakonom med drugim prepovedali tudi posedovanje psov na verigah, tudi ta prepoved že nekaj let velja tudi v drugih evropskih državah. V Sloveniji je življenje psa na verigi še vedno dopustno (pod določenimi pogoji). Kakšno življenje ima po vaše pes, ki vsak dan povsem osamljen preživlja na verigi, daleč stran od človeškega dotika? Bi se vsi zavzemali za odpravo takega življenja psov? Na kakšen način?

Sama menim, da so tudi živali, s katerimi sobivamo, čuteča bitja z vrsto specifičnih potreb, ki jih moramo spoštovati in upoštevati, če jim želimo omogočiti dostojno življenje brez trpljenja. Menim, da je pomembno osveščanje, informiranje in tudi izobraževanje, da bi tako dolgoročno preprečili neodgovoren odnos do živali. Ljudje imamo odgovornost za zaščito življenja živali, njihovega zdravja in dobrobiti. Razumem, da ponekod, na primer na večjih kmetijah, psa začasno pripnejo na verigo, tudi zaradi morebiti zaščite drugih živali, majhnih otrok, se pa ne strinjam s tem, da se psa pripne na verigo in se ob tem ne skrbi zanj, ali pa, kar je še huje, ga izpostavlja trajajočemu ali ponavljajočemu se trpljenju, ki lahko škodi zdravju živali.

V Sloveniji zavetišča za zapuščene živali (z redkimi izjemami) vodijo večinoma sp-ji oz. podjetja, ki pri delovanju zasledujejo dobiček. 30 dni za oskrbo psov plača država, po tem dnevu lahko zavetišče žival evtanazira - kar se ponekod tudi dogaja. Letno tako pri nas umre več sto popolnoma zdravih živali, ki bi jim prej ali slej lahko našli dober dom. Tudi v tem pogledu je Slovenija še vedno močno za ostalimi - v mnogih drugih državah zavetišča vodijo neprofitne organizacije, stroške oskrbe živali v zavetiščih pa ne plačujejo občine, temveč država in to za ves čas bivanja določene živali v zavetišču. Kakšna se vam zdi opisana praksa, ki velja pri nas in kaj bi vi storili v smeri, da nobeni taki živali ne bi bilo potrebno umreti, v kolikor po 30 dneh v zavetišču ne najde novega doma?

Slovenija ima sicer trenutno dobrih deset zavetišč za zapuščene živali, ki so bodisi v lasti občin ali pa v zasebni lasti in za občine izvajajo javno službo skrbi za zapuščene živali, pri čemer se porajajo različne težave, predvsem financiranja te službe. Občine namreč nimajo jasno predpisanega načina za zagotavljanje sredstev za to dejavnost, kar bi bilo mogoče oziroma možno spremeniti z uvedbo možnosti predpisovanja občinskih dajatev v ta namen. Zagotovo je razprava o financiranju zavetišč živali tista, ki bi jo veljalo odpreti v širšem prostoru, saj bi tudi na ta način, torej z ustrezno ureditvijo financiranja zavetišč, lahko dosegli, da do evtanaziranja povsem zdravih živali ne bi prihajalo.

Zakaj v Sloveniji leta 2017 še vedno govorimo o tolikšnem številu brezdomnih živali (približno 1.500 jih sprejmejo v zavetišča vsako leto)? Kdo nosi odgovornost za to problematiko in kje bi morali iskati rešitve, da dolgoročno v Sloveniji ne bi več potrebovali zavetišč?

Tako visoko število brezdomnih živali je po mojem mnenju v prvi vrsti predvsem posledica neodgovornosti lastnikov domačih živali. V kolikor bi se ljudje resnično v celoti zavedali, da imeti domačo žival, kot je pes, mačka, papiga, zajček, hrčki, ali podobno, pomeni tudi skrb in odgovornost, in bi skladno s tem tudi delovali, sem prepričana, da ne bi bilo toliko zapuščenih živali. Torej, najprej je odgovornost na vsakem posameznem lastniku. Ker te odgovornosti žal ni v takšni meri, kot bi bilo potrebno, to pomeni, da bi država morala tudi več ukrepov usmerjati v ozaveščanje, izobraževanje, vzgajanje o odgovornosti do živali.

Imate vi doma kakšno domačo žival?

Če ja, katero in prosim še za nekaj več besed o njej (ime, pasma, starost, ali gre morda za posvojenca iz zavetišča, kakšna dogodivščina)...

Žal sedaj nimam nobene domače živali, imeli pa smo kužka.

S katerimi športi se ukvarjate?

Smučam in plešem, oboje rekreativno. Poleg tega pa zelo rada tudi hodim.

Kaj bi ob velikih uspehih slovenskega športa naredili kot predsednik države?

Naša država ima vrhunske športnike, katere uspehe vidimo zgolj ob večjih tekmovanjih, prav pa bi bilo, da bi se vselej zavedali, koliko resnično naredijo za prepoznavnost naše države v svetu tudi na tem področju. Zagotovo bi izpostavljala ponos in narodno zavest, ki ju čutimo vsi, ko se zgodi kak vrhunski športni dosežek. Bi pa obenem opozarjala tudi na strpnost, na fair play, nenazadnje na vztrajnost in odrekanje. Vse to so značilnosti športnikov, ki jih velja posnemati. Ker menim, da je položaj vrhunskih športnikov pri nas še vedno dokaj slabo urejen, bi vlado in ustrezna ministrstva opozarjala na to, da morajo status vrhunskih športnikov bolje urediti.

Kako in na kakšen način ste doslej pomagali slovenskemu športu?

Kot direktorica Sklada za štipendije in razvoj kadrov sem se ukvarjala s štipendijami za vrhunske športnike, prav tako kot evropska poslanka opozarjam na spremembo zakona o štipendiranju. Skratka, delam korake v smeri pomoči slovenskim vrhunskim športnikom. Tudi sicer se kot gledalka zelo rada udeležim različnih športnih tekmovanj, vedno navijam za naše športnike, zelo rada pa spremljam nogomet, tako el clasico nikoli ne gre mimo mene.

Katalonija in pravica do samoodločbe

Katalonci so se na referendumu odločili, da si želijo svojo državo. Kakšno je vaše stališče do njihovih teženj?

Kar se tiče Kataloncev, bodo sami povedali in na koncu odločili ali želijo samostojno državo. Mislim, da morajo imeti pravico, da odločajo sami o svoji neodvisnosti. Ta pravica jim pripada ne glede na to, kako je to zapisano v ustavi. Je pa res, da so v drugačnem položaju, kot je bila Slovenija. Gre za diktaturo pravil igre, ki ne upoštevajo volje ljudi. Če so pravila postavljena slabo, je treba spremeniti njih, ne pa ljudi. Treba je upoštevati, kar hočejo ljudje. Španska vlada je pri vsem skupaj naredila nekaj elementarnih napak. Če bi pustila Kataloncem, da izvedejo referendum brez pritiskov, bi bil rezultat lahko bistveno drugačen. Morda tudi udeležba ne bi bila takšna. Z napačnimi potezami pa so sprožili pravo revolucijo.

V kratkem bodo tudi v sosednji Italiji (Veneto, Lombardia) na referendumu odločali o večji avtonomiji svojih regij. Ali podpirate avtonomijo regij v okviru nacionalnih držav?

Kar se tiče, na primer, regionalizacije v Sloveniji, sem absolutno za to. Država ni samo njeno glavno mesto, in regija okoli glavnega mesta, temveč mora slovenska vlada poskrbeti za enakomeren razvoj regij. Ker pa ne kandidiram za predsednico republike Italije, temveč Slovenije, bi odločitev glede avtonomnosti regij prepustila Italijanom. V kolikor pa bi spremembe, ki jih nameravajo sprejeti, vplivale na položaj slovenske manjšine, je treba odločno povedati, da se pravic slovenskim manjšinam v nobenem primeru ne sme zmanjševati.

V prihodnje je pričakovati še več pobud za samostojnost oz. odcepitev regij (npr. Korzika, Škotska, Baskija itd.). Kakšen je vaš pogled na prihodnost Evrope? Jo vidite kot Evropo regij ali Evropo nacionalnih držav?

Težko bi se strinjala s tistimi, ki trdijo, da gre razvoj EU v pravo smer. Samo govoriti o tem, da moramo biti močni in enotni, ni dovolj. Ena izmed ključnih težav je, da se še nismo odločili o skupnem cilju. O tem, kakšno Evropo želimo. Naši pogledi o tem, ali sploh in kako ohraniti evropske vrednote, so različni. Zato se morajo oziroma moramo politični odločevalci na evropskem parketu sprva dogovoriti o tem. Osebno menim, da je morda boljše, da poiščemo najmanjši skupni imenovalec, kjer lahko sodelujemo odlično in šele nato gradimo naprej. Z drugimi besedami – da sodelujemo tam, kjer smo lahko najbolj učinkoviti. Torej izzivov Evropski uniji zares ne manjka, tudi na področju teženj različnih regij po odcepitvi od matične države. Evropska ideja temelji na solidarnosti in na miru in upam, da bo tako tudi ostalo v prihodnje, ne glede na različne pobude glede samostojnosti. Evropo v prihodnje še vedno vidim kot Evropo nacionalnih držav, ki bomo skupaj zmogle premagovati izzive, ki so nam vsem skupni (varnost, azilna politika, migrantska problematika, demografske težave).

Arbitražni sporazum o meji s Hrvaško

Arbitražni sporazum je na mizi, dostopa do odprtega morja pa nikakor ne moremo uveljaviti. Kaj boste storili, da se to še pravočasno zgodi? Hrvati so očitno nepopustljivi, ko gre za mejo na morju. Kakšen scenarij bi po vašem morala imeti vlada? Kakšno je sicer vaše mnenje o arbitražni rzsodbi?

Naj odgovorim kar na vsa tri vprašanja hkrati: Slovenija glede arbitraže nima razlogov za slavlje, ker smo veliko ozemlja izgubili, prav tako nismo dobili ozemeljskega stika z odprtim morjem, temveč zgolj služnostno pot. Arbitražni sporazum je naš velik poraz. Vlada Mira Cerarja je že pred časom sprejela možnost, da mejo poleg policije varuje tudi vojska, a menim, da v tem trenutku glede uveljavljanja arbitražnega sporazuma potrebe po tem ukrepu ni. Sicer pa čas dela za nas, tako da bi v tem trenutku morali opustiti populistično retoriko ter

se lotiti dialoga in diplomacije ter pri reševanju meje v ospredje postaviti interese naše države. Poleg tega pa menim, da bi se lahko naša diplomacija uskladila in delovala bolj enotno, saj je [to](#), kar se dogaja sedaj, neprimerno.

Regionalizacija

Slovenija je zasnovana izrazito centralistično. Delujeta zgolj dva nivoja, državni in lokalni. Kakšen je vaš odnos do regionalizacije?

Kot že rečeno: Slovenija ni samo Ljubljana, in da, seveda podpiram regionalni razvoj ter decentralizacijo. Vlada je podpisala 300 milijonov evrov vredno pogodbo z Ljubljano, kjer bo poskrbela za sofinanciranje in izvajanje večjega števila projektov, nismo pa še zasledili, da bi storila podobno tudi za druge regije. Favoriziranje glavnega mesta v primerjavi z drugimi mesti v državi ni dobro.

Sicer pa imamo že od leta 2006 vzpostavljene ustavne podlage za dejansko izvedbo decentralizacije in uveljavitev načela subsidiarnosti, saj smo takrat v ustavi opredelili pokrajine, in sicer v okviru državne ureditve. Žal pa še vse do danes ni bilo dovolj politične volje, da bi pokrajine dejansko bile tudi ustanovljene.

Kako razbiti politični, gospodarski in razvojni monopol prestolnice?

Ena od možnosti bi bila ustanovitev pokrajin, dokler pa le-te niso ustanovljene, pa je zagotovo pomembno, kako na različne regije gleda slovenska oblast. Če bi bile posamezne državne institucije razporejene po celotni državi, ali pa če bi se vlada, tako kot se je pogodila z Ljubljano, zavezala tudi z drugimi regijskimi mestnimi občinami za spodbujanje in za razvoj, menim, da bi [to](#) bili dobri koraki na poti k razbijanju monopola prestolnice. Tako pa aktualna oblast žal, dela korake k popolni centralizaciji, tudi z na primer nekaterimi namerami po ukinitvi mestnih občin, čemur smo že bili [priče](#) v preteklosti.

Kateri evropski model regionalizacije bi bil po vašem mnenju najprimernejši za Slovenijo?

Težko bi kar prenesli kakšnega od modelov k nam, saj vsak model s sabo nosi določene prednosti in slabosti. Menim, da bi bil slovenski sistem, v kolikor bi bile uvedene pokrajine, lahko zelo učinkovit in s tem tudi primeren za našo državo.

Vinjeta

Vinjeta na cesti Italija-Hrvaška povzroča velike težave lokalnem prebivalstvu, saj se tujci poslužujejo lokalnih cest. Podpirate njeno odpravo na tem odseku?

Iz slovenskega vinjetnega sistema je, kolikor sem seznanjena, izvzet samo predor Markovec, do česar je prišlo, ker se je obalna cesta zaprla in namenila sprehajalcem in turizmu, na obali pa ni bilo druge alternative za promet, razen skozi naselje. V kolikor bi vlada dobila pobudo, da se ukine vinjete na določenih odsekih po različnih cestah v državi, bi takšno pobudo seveda morala strokovno preučiti in če bi se pokazalo, da gre za identične okoliščine kot pri predoru Markovec, bi bilo treba ravnati enako in vinjete ukiniti.

Razvojni potencial slovenske Istre

Ali ima Istra po vašem mnenju ustrezno gospodarsko in družbeno težo v državi? Je torej dovolj prisotna, ko gre za razvojne spodbude in nove priložnosti?

Ne, teža, ki jo ima Istra v državi, je premajhna. V slovenski Istri ni skupnega koncepta razvoja, čeprav celotna slovenska Istra nudi široko paleto možnosti razvoja in tudi mednarodnega povezovanja, predvsem pa bi se lahko usmerila na projekte s področja turizma, kmetijstva, kulture (npr. slikarske, igralske, glasbene in druge kolonije). Ko govorimo o razvojnih spodbudah in novih priložnostih financiranja, je tega premalo. Sicer obstaja nekaj evropskih čezmejnih programov, za katere upam, da bodo uspešni.

Včasih smo govorili o razvojni osi Koper-Ljubljana-Maribor, na Koper pa se v glavnem pozablja. Tudi tako, da v Koprju razen univerze ni sedeža nobene od osrednjih

državnih institucij. Katera od državnih institucij naj bi po vašem mnenju sodila v Koper (kot Pošta v Mariboru npr.)? - Po Brexitu se nekatere evropske institucije že selijo iz Velike Britanije. Katero bi postavili v Koper?

Žal mi je, da naše obmorsko mesto Koper nima večje teže tudi, ko govorimo o državnih institucijah. Na državni ravni je bil premajhen premik v smislu decentralizacije. V Koper bi gotovo sodile institucije, povezane z morjem, preučevanjem morja, pomorstva, ladjedelništva, turizma, kmetijstva. Eden od korakov postavljanja obalnih mest v ospredje je bil tudi projekt Evro-sredozemske univerze, ki smo jo vzpostavili v letu 2008, v času prve vlade Janeza Janše. Evro-sredozemska univerza je tudi ena od prednostnih projektov Unije za Sredozemlje.

O tem, katero evropsko institucijo prenesti v Slovenijo, je težko govoriti. Če bi sledila željam, bi rekla seveda najpomembnejše, toda realnost je drugačna. Navadno se države članice o tem pogajajo.

Drugi tir in razvoj pristanišča

Ste zadovoljni z izidom referendum o drugem tiru?

Obžalujem, da kvorum za referendum ni bil dosežen in da ne bomo ponovno razmislili o samem projektu. Sicer smo zagotovo soglasni, da potrebujemo moderno železniško infrastrukturo, ki bo omogočila tudi ustrezno podporo razvoju našega pristanišča - Luke Koper - in zaradi česar bi Slovenija lahko postala tudi za tuje partnerje logistično zanimiva država. Obenem pa ne smemo pozabiti, da je z denarjem vseh nas, davkoplačevalcev in davkoplačevalk, treba ravnati odgovorno in gospodarno. Več kot očitno je, da je ta projekt precejšen. Pravzaprav ne vemo niti tega, kdo bo investitor. Morda tujci, morda pa bo breme padlo kar na nas vse. Ne le na finančnem, tudi na drugih strokovnih področjih, je pomislekov veliko. Argumentiranih odgovorov pa malo.

Kje vidite koprsko pristanišče v prihodnjih desetih/dvajsetih letih? Bi se moralo koprsko povezati z drugimi severnojadranskimi pristanišči (Reka, Benetke Trst)?

Prednosti Kopra sta gotovo geografska lega in bližina trgov srednje in vzhodne Evrope. Je pa prihodnost vseh severnojadranskih pristanišč odvisno od interesov držav, kjer ta pristanišča so, od poslovne politike posameznih pristanišč in od prioritet, ki si jih države zastavljajo na področju logistike.

Bodeča žica

Jeseni naj bi prišlo do novih migrantskih valov. Je bodeča žica pravi odgovor nanje?

Ko se je odprla Balkanska migrantska pot, je bila postavitev ograje nujna. Žal je slovenska vlada ograjo postavila, ko zanjo v danem trenutku ni bilo več potrebe. Je pa dejstvo, da so mednarodne razmere nepredvidljive in se lahko Balkanska migrantska pot kadarkoli znova odpre. In najti je treba ustrezen način za zavarovanje naših meja.

Se vam zdi obvezna kvota za migrante sprejemljiva za Slovenijo? Pred časom je Angela Merkel priznala, da je projekt asimilacije oziroma akulturacije migrantov v Nemčiji propadel. Kakšna formula za sožitje bi bila po vašem možna oz. sprejemljiva?

Ob zadnjih migrantskih valih so bili problemi migracij v: masovnosti migracij, ki smo jim priča, in sicer predvsem iz drugih držav v EU, pa tudi zaradi kulturne in religiozne raznolikosti. EU je sicer utemeljena na prostem pretoku ljudi, kapitala, blaga in storitev, sem pa prepričana, da očetje EU niso imeli v mislih tako masovnih migracij, kot so se dogajale v preteklih letih. Kar se tiče ukrepov, morajo iti v smeri, da se ohranja in krepi slovensko kulturo in slovenski jezik, obenem pa spoštuje tudi človekove pravice, ki jih imajo migranti in begunci.

Pred dvema letoma sem glasovala za uvedbo obveznih kvot, saj je šlo za začasno rešitev, za reševanje že nastale škode, ki je pomenila pomoč državam članicam glasovala za prerazporeditve. Verjamem namreč v to, da EU lahko obstane samo ob sodelovanju. Pritiski, pod katerimi so se znašle nekatere države v tistem času, predvsem Malta, Grčija in Italija, so bili namreč izjemni. Menim, da so jim bile ostale članice dolžne solidarno pomagati. V tistem času in v tistih okoliščinah. In v omejenem obsegu, saj je bilo največje število beguncev, ki jih

lahko v EU sprejmemo, znano. Nikakor pa ni šlo za odobritev splošnega modela reševanja migrantske krize za naprej. Postalo pa je jasno, da v EU prihaja vse več ekonomskih migrantov, zato obvezne kvote, ki rešujejo migrantska vprašanja, ne podpiram. Podpiram pa legalne migracije na podlagi prijav na prosta delovna mesta, ki so razpisana po EU.

Kaj bo prvo, kar boste storili kot predsednik/predsednica države za Slovensko Istro?

Spodbudila bi razpravo o položaju slovenske Istre ter odločevalce v vladi pozvala, da začnejo delati ustrezne korake zato, da bo potencial, ki ga Slovenska Istra ima, bolj prepoznaven.

Ker dejanja govorijo glasneje od besed in ker dopušča predsedniški položaj omejeno izvršilnost, bralce zanima, kaj ste doslej – konkretno – storili oziroma pripomogli k temu, da bi ljudje bolje živeli? Vprašanje se predvsem dotika kandidatov, ki so doslej že zasedali pomembne politične funkcije.

Sicer nisem človek, ki bi se hvalila s svojimi dosežki, vendar pa moram povedati, da smo v času predsedovanja Slovenije Svetu EU, ko sem bila državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, naredili pomembne premike na področju evropskega trga dela in zaposlovanja. Do obisti poznam slovenski socialni in pokojninski sistem, sodelovala sem pri uresničevanju predlogov za spremembe pokojninskega sistema ter delovno-pravne zakonodajo. Zavedam se, da je slovenski pokojninski sistem vzdržan le še za nekaj let, tako da je ponovno treba pristopiti k celoviti reformi. Poseben izziv so mi v času poklicne kariere predstavljala tudi pogajanja s socialnimi partnerji ter sodelovanje s civilno družbo in različnimi interesnimi skupinami, skupaj smo vzpostavili temelje dobremu socialnemu dialogu, kjer so bili vključeni vsi partnerji. Bila sem tudi direktorica Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije, kjer sem se dnevno srečevala s problematiko izobraževanja in zaposlovanja mladih in sem tudi predlagala več različnih ukrepov za izboljšave na tem področju. Kot evropska poslanka sodelujem pri oblikovanju zakonodaje, ki zadeva vse državljanke.

Kaj boste storili, če izgubite na predsedniških volitvah?

V to predsedniško tekmo sem vstopila z mislijo na zmago, ne na poraz.

Kolikšna bi morala biti po vašem mnenju plača predsednika države? Konkretno številke, s specifikacijo, ali gre za bruto ali neto znesek.

Plača predsednika republike kot je sedaj določena, je povsem ustrezna.

Ali bi na predsedniškem položaju razmišljali s svojo glavo ali bi se pri odločitvah zanašali predvsem na svetovalce? Kakšen odnos bi imeli s predsednikom vlade, kako bi (v okviru zakonskih pooblastil) sodelovali z njim ali njo v dobro ljudi?

Zavedam se, da je predsednik republike izvoljen od ljudi in da dela za ljudi, zato bi tudi odločitve, ki bi jih sprejemala, sprejemala v duhu, da so dobre za ljudi. Slogan moje kampanje je spoštujmo in sodelujmo, kar pomeni spoštovanje in sodelovanje tudi s tistimi, s katerimi stališči si politično morda nismo blizu. To velja tako za poslanke in poslance, kot tudi predsednika vlade. Seveda bi pri svojem delu imela svetovalce, ker vem, da ena glava ve

veliko, toda več glav več ve, bi se pa na koncu odločila sama, saj za svojimi odločitvami stojim z vso odgovornostjo.

Zakaj v Sloveniji ne želimo videti pozitivnih zgodb? Zakaj se tudi v času kampanje “pere umazano perilo”, ki z opravljanjem predsedniške funkcije ni povezano?

Tudi sama bi si želela vsebinsko kampanjo, kjer bi kandidati lahko predstavili svoje poglede in stališča na različne družbeno pereče teme, ki se tičejo nas vseh. Sama sem sicer že dolgo časa v politiki, a nimam nekega nahrbtnika na sebi, kot ga imajo nekateri drugi izmed kandidatov. Kadar gre v medijskem prostoru za podtikanja, umetno ustvarjanje afer, temu odločno nasprotujem, kadar pa se pogovarjamo o stvareh, ki bi jih ljudje, ki so zasedali položaje, morali narediti, pa jih niso, kot je to v primeru gospoda Pahorja in milijardnega pranja denarja v NLB, pa je prav, da tudi o takšnih temah teče razprava.

Predsednik ali predsednica RS ni moralna avtoriteta, ampak “integrativni faktor” Slovenije in vseh njenih prebivalcev. Kako boste zagotavljali integrativno držo in pravičnost pred prebivalci Slovenije in mednarodno skupnostjo?

Ne strinjam se s trditvijo, da predsednik republike ni moralna avtoriteta. Sama menim, da je in da lahko prav s svojimi dejanji, stališči, zgledom, zavzemanjem za tisto, kar je pravično in kar je prav, naredi največ za svoj narod. Tudi pred mednarodno skupnostjo lahko predsednik republike z vsem svojim dostojanstvenim delovanjem ohranja kredibilnost države. Predsednik države svoje domovine, če mu je mar za njo, ne sme ponižati na raven instagran vŕŕeŕkov.

Kako boste odgovarjali na pobude in vpraŕanja, ki vam jih bodo predlagali in zastavljali Slovenci? Ali sploh boste oziroma ali odgovarjate na doloŕene pobude v zvezi s strateŕskim razvojem potencialov Slovenije?

Naj povem, da ŕe v sami kampanji prejemam ogromno vpraŕanj, tako od medijev, kot od razliŕnih civilnodruŕbenih gibanj, druŕtev, pa tudi posameznikov, ki se jim godi krivica. Zagovarjam misel, da mora vsak, ki postavi konkretno vpraŕanje, prejeti tudi odgovor in tako se resniŕno trudim, da na vsa ta razliŕna vpraŕanja tudi odgovorim. Morda se kdo z mojimi mnenji, prepriŕanji ne strinja, in niŕ hudega, ŕe se ne, imamo paŕ razliŕna mnenja, toda ob spoŕtovanju in sodelovanju je vedno mogoŕe najti neko skupno reŕitev. Temu, da bom odgovarjala vsem, bom sledila tudi kot predsednica republike. Ker menim, da mora biti urad predsednika republike odprt vsem ljudem, in ker sem prepriŕana, da mora predsednik delati za vse ljudi, bom uvedla drugaŕne dneve odprtih vrat. Enkrat meseŕno bom za en dan na voljo naŕim politikom, za kakrŕnakoli vpraŕanja. Druga stvar, ki si jo ŕelim pa je, da bi urad predsednika pribliŕala tudi ljudem, ki ne morejo v Ljubljano.

Kaj boste naredili, da boste kot predsednica(k) pomagali zagotoviti enakopravnost vseh državljanov, ne glede na njihovo materialno stanje in družbeni položaj? Kako boste skrbeli za malega človeka?

Predsednik republike nima veliko formalnih pristojnosti, lahko pa je moralna avtoriteta, zgled, neke vrste smerokaz za to, katere teme so v družbi pomembne ali pa jim je treba nameniti več pozornosti. Sama bom zagotovo glas tistih, ki jih je prizadela krivica.

Kako boste zagotovili uravnoteženost zastopanja ustavnih sodnikov glede na njihovo politično usmeritev?

Ustavni sodniki bi morali biti izbrani po najvišjih kriterijih, ker gre za najvišje avtoritete. Pri izboru kandidatov za ustavne sodnike, pa tudi za kandidate za druge funkcije, ki jih imenuje predsednik, me bodo vodile ustavne norme in zakonodaja, izjemno pomembna je strokovna kredibilnost posameznega kandidata, njegov ugled in strokovna avtoriteta v družbi, prav tako pa tudi spoštovanje človekovih pravic.